

V spomin velikega človeka

Metlika: ob praznovanju občinskega praznika poimenovali kulturni dom po F. Kardelju

V okviru praznovanja praznika občine Metlika in dneva republike je bila prejšnji tork v Metliki slovesnost ob poimenovanju tamkajšnjega kulturnega doma po Edvardu Kardelju. Poleg Pepce Kardelj se so slovesnosti udeležili še Franci Šali, Ivan Tavčar, Boris Gabrič in predstavniki občinskega družbenopolitičnega življenja.

Govornik dr. Boris Majer je orisal življenjsko in revolucionarno pot Edvarda Kardelja. Ob razčlenjevanju Kardeljevega bogatega in plodnega teoretičnega dela se je posebej ustavil pri njegovem temeljnem predvojnem delu Razvoj slovenskega narodnega vprašanja. Dr. Majer je opozoril na velik Kardeljev prispevek pri ustanavljanju in formiranju

narodnoosvobodilne vojske. Se posebej bogato in za nas neprecenljivo pa je Kardeljevo delo na področju terorističnega in praktičnega razvoja samoupravnega socializma. Zlasti se je govornik ustavil pri do sedaj večkrat nekoliko prezrtim prispevku Edvarda Kardelja na področju samoupravnega planiranja.

Edvard Kardelj, ki je bil v Beli krajini že pred vojno, med njo pa je tam preživel precej časa, je tudi po vojni vedno zelo rad prihajal med belokranjske ljudi. Med drugim se je februarja 1944 udeležil zasedanja

SNOS v Črnomlju, 1945 je bil v Rosalnicah, pet let za tem govoril na velikem ljudskem zborovanju v Črnomlju, se udeležil 10-letnice SNOS, 1959 prišel na zbor brigad v Metliko. Na zadnjem osebnem obisku pa je bil v Beli krajini decembra 1978.

„Dom, ki ste ga poimenovali po Edvardu Kardelju, je trajna oddolžitve njegovega delu, misli in spominu velikega človeka ter spodbuda mladim generacijam,“ je sklenil dr. Majer.

V prijetnem kulturnem sporedu so nastopili metliški pevski zbor pod vodstvom Franca Mileka in igralec Andrej Kurent, v avli lani prenovljenega kulturnega doma pa poslednji stojni doprni kip Edvarda Kardelja, delo Draga Tršarja.

A. B.

RAZSTAVA O KARDELJEVI USTVARJALNOSTI – V krškem delavskem domu bo odprta še do 7. novembra. Obiskovalci prihajajo tudi iz sosednjih občin. (Foto: J. Teppey)

Kardeljeva misel obvezuje

Franc Šetinc govoril ob poimenovanju delavskega doma v Krškem po revolucionarju Edvardu Kardelju

Poimenovanje delavskega doma v Krškem po velikem revolucionarju, meslecu, državniku Edvardu Kardelju je bilo hkrati z otvoritvijo razstave o njegovem življenju in delu osrednji dogodek, s katerim so v Posavju počastili letošnji praznik republike. Svečanosti so prisostvovali številni gostje, med njimi Pepca Kardelj, Franc Šetinc, Vida Tomšič, dr. Jože Brilej in Savin Jogan.

Listino o poimenovanju doma so podpisali na svečani seji krajevne skupnosti Krško in njen predsednik Jože Račič je s ponosom razglasil zbranim delegatom, da nosi njihov kulturni hram poslednji Kardeljevo ime. To seveda nosi s seboj tudi dolžnost, saj jih obvezuje, da bodo občani še bolj zaživeli s svojim domom in da bo ta z njihovim sodelovanjem postal resnično središče kulturnega in družbenega življenja mesta in občine. Po seji so na ploščadi pred domom odkrili doprni kip Edvarda Kardelja. To svečano dejanje so zaupali najstarejšemu delavcu: Celuloze Antonu Molanu. Sledila je otvoritev razstave o Kardeljevi revolucionarni ustvarjalnosti, ki so jo prenesli v Krško iz Maribora.

Na slavnostni akademiji je imel besedo Franc Šetinc. „Naj-

lepša počastitev praznika bo, „je dejal“, če bomo sklenili, da bomo manj trošili, da bomo uresničevali stabilizacijske usmeritve, da bomo več izvažali, da bomo bolje oskrbovali domači trg in da bomo krepko oklestili seznam stabilizacijskih želja. Ob prazniku povejmo, da smo skrčili porabo vseh vrst, tudi proračunsko, da bomo zmanjšali birokracijo, ki je je odločno preveč in ki je ekstenzivna, potrebujemo pa kvaliteto administracije. To bomo dosegli le, če bo imel delavec več besed od tal do vrha, od tozda do federacije. Od tega je predvsem odvisen tudi naš ugled v svetu, naša vloga v neuvrščnem gibanju, naš boj za mir in napredek človeštva.

Govornik je zatem spregovoril tudi s Kardeljevimi besedami in dejal, da moramo posledje boljše dojeti njegovo veličino. „Edvard Kardelj nas je pogosto svaril, da sta proizvodnja in poraba v velikem neskladju in da ni takega čudodelnega sistema, ki bi z veliko porabo in malo dela vodil socializem. Nazadnje je tovariš Šetinc pozval tudi k hitrejšemu in učinkovitejšemu dogovarjanju, ker je dogovarjanje postalo temelj našega skupnega življenja in dela.

J. TEPPEY

NOVOMEŠKA POMOČ JUŽNI ITALIJI

Novomeški odbor Rdečega križa je namenil ljudem, ki jih je prizadel katastrofalni potres v južni Italiji, 10.000 din pomoči v gotovini. Novomeščani sodelujejo tudi v akciji republiškega Rdečega križa, ki za prizadete zbira šotore, obleko, odevje, v Italijo pa je poslal tudi 25 avtomobilskih prikolic. Odprli so tudi tekoči račun, na katerem se zbira denar za ponesrečence. Številka tekočega računa je 50101-678-51579-RKS Ljubljana.

OPERNI UMETNIKI V BREŽICAH

Brežiško občinstvo je na osrednji počastitvi praznika republike pozdravilo v svoji sredi priljubljene operne umetnike Ladka Korošca, Rajka Koritnika, Sonjo Hočevarjevo in mojstra harmonike Milana Stanteta. Nastopili so z narodnimi in revolucionarnimi pesmimi ter zaključili svoj program z opernimi melodijami. Povezovalac programa je bil Ladko Korošec, ki se je potrudil za prijetno vzdušje.

TREBNJE: PODELILI ODLIKOVANJA

Predsednik trebanjske občinske skupščine Tone Žibert je v petek v okviru praznovanja dneva republike podelil pet državnih odlikovanj, s katerimi je predsedstvo SFRJ odlikovalo sledeče delavce: Antona Hrena, Ano Hribar, Ivana Slaka in Franca Šunto, ki so dobili red dela s srebrnim vencem, Hubert Tomšič pa je dobil red republike s b. nastim vencem.

BLOUDKOVA PRIZNANJA TUDI ŠTIRIM DOLENJCEM

V Mariboru so prejšnji teden že 16. podelili Bloudkove nagrade, najvišja republiška priznanja za delo in zasluge na področju telesne kulture. Na slavnostni podelitvi so bila prebrana tudi štiri dolenski imena. Mi- renčan Bojan Kolenc je dobil Bloudkovo priznanje za aktivnost na področju telesne kulture v krajevni skupnosti in občini, Jože Okoren, prav tako iz trebanjske občine, za vrhunske dosežke na področju športne aktivnosti paraplegikov, Novomešan Robert Romih za dolgoletno in aktivno delo v športu in organizacijski dejavnosti ter Leopold Rovani iz Brežic za organizacijsko in strokovno delo na področju telesne kulture.

VREME

Ob koncu tedna bo prehodno izboljšanje, še naprej bo razmeroma hladno vreme.

Trebnje in Črnomelj med razvitimi

Nova merila nerazvitosti, ki so jih delegati vseh treh zborov slovenske skupščine te dni sprejeli s predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja, so številno manj razvitih občin v Sloveniji skrčili od deset na šest. Izpadli sta obe dolenski občini: trebanjska in črnomaljska. Delegata iz Črnomlja Marko Kobe in Vasilij Bulič sta poudarila, da bi bilo nujno za občine, ki so na meji razvitosti, uvesti prehodno obdobje.

V razpravi ni bil pripomb na kriterije za določanje nerazvitosti občin, pač pa so se mnenja kresala okrog opredeljevanja manj razvitih geografskih območij, ki so v različnih občinah. Uvajanje teh območij naj bi prineslo tudi vrsto ukrepov, ki bodo resnično prispevali k hitrejšemu razvoju manj razvitih.

ODDOLŽITEV SPOMINU VELIKEGA ČLOVEKA – V okviru praznovanja metliškega občinskega praznika so kulturni dom v Metliki poimenovali po Edvardu Kardelju. Slovesnosti se je udeležila tudi Pepca Kardelj. (Foto: A. Bartelj)

Šola dobila ime po odredu

Šola na Mirni je ob dnevu republike dobila ime po Zapadno-dolenjskem odredu

Ob prisotnosti številnih borcev, šolarjev in predstavnikov družbenopolitičnega življenja trebanjske občine je bila pretekli petek na mirenski osnovni šoli proslava, na kateri so praznovali dan republike, hkrati pa je ta šola dobila ime po Zapadno-dolenjskem odredu.

Zbranim učencem, ki so se za to priložnost posebej dobro pripravili in z diapozitivi ter filmi predstavili svojo dejavnost, je kot predstavnik borcev spregovoril Albert Jakopič – Kajtimir, eden izmed prvih komandantov enote, po kateri bo ta šola posledje nosila ime. Učencem je poleg pridnega učenja zaželel, da bi še naprej tako zvesto ohranjali in

razvijali tradicije NOB. Omenil pa je tudi, da bi bilo dobro, če bi v svoji šoli uredili muzejski kotiček NOB, v katerem bi našli svoj prostor tudi predmeti iz odreda.

Na proslavi so slavnostno sprejeli v vrste Zveze socialistične mladine nove člane in članice, pred koncem pa so učenci pripravili še bogat kulturni program, v katerem je največjo pozornost pritegnila glasbeno igrice Rdeča kapica, ki so jo tudi pripravili domači učenci.

J. S.

Še bolj ceniti znanje in delo

V novomeški občini tretjič podeljene diplome in nagrade za uspehe na inovacijskem področju – Letos 24 nagrajenih, med temi delavci, inženirji in znanstveniki

Občinska raziskovalna skupnost v Novem mestu je 26. novembra letos že tretjič slovesno podelila diplome in nagrade za dosežene uspehe na področju inovacij. Na slovesnosti je v uvodnem govoru prof. dr. Miha Japelj, predsednik ORS, poudaril velik pomen inovacijskega in raziskovalnega dela za nadaljnje dosežke na vseh področjih, ki zagotavljajo napredek, med drugim pa je dejal: „Doseči moramo, da besede razvoj, raziskave in inovacije ne bodo le družbenopolitične parole in sestavni del prav vseh govorov in komentarjev, ampak da bomo resnično prav na vseh ravneh bolj cenili in postavljali v ospredje lastno znanje in resnično delo. Kajti prav angažirano in ustvarjalno delo je porok za lepši jutrišnji dan.“

Letos so bila nagrade podeljene 22 posameznikom, 1 delovni organizaciji in 1 društvu. Dobitniki nagrad in diplom, ob katerih je bila vsakemu izročena še knjiga dr. Gabrijela Devetaka „Tehnične inovacije“, so: iz tovarne Krka: dipl. inženir in dipl. veterinar Tomislav Petkovič; dipl. inž. Milan Banovec in Franc Okleščen; iz Novolesa: Jože Špelko, Slavko Pavlin, Štefan Kovač in Vlado Repar; iz Iskre Šentjerneje: Slavko Franko, Janez Avsec in Branko Kovačič; od Pionirja: gradb. inž. Zoran Arh, dipl. inž. Stane Barborič in dipl. inž. Jože Barič; iz IMV: Anton Hren, Jože Piletič, Ivan Gazvoda, Janez Staniša in Drago Cerovšek.

Iz posameznih ustanov pa so bili dobitniki nagrad še: dr. Vinko Šri-

bar, Narodni muzej v Ljubljani; mag. Marijan Ravbar, Zavod za družbeno planiranje, Novo mesto; Nikola Padevski, skupščina občine Novo mesto; Branislav Barač, Iskra, Novo mesto.

Kot edini kolektiv je visoko priznanje prejel DES – tozd Elektro Novo mesto, kot edino društvo pa

Jamarsko društvo, Vinko Paderšič Batreja, Novo mesto.

V imenu družbenopolitičnih organizacij je nagrajencem čestital in jih spodbudil k nadaljnji inovacijski dejavnosti inž. Stane Žunič, predsednik Občinskega sveta Zveze sindikatov, nato pa je bila slovesnost končana s predavanjem dr. Gabrijela Devetaka.

ZA VSE NI BILO LOPAT – Letošnji praznik republike b o prišel v kroniko kot zanimivost, saj ni pomniti, da bi v letih nazaj na te dni tako vneto snežilo. Ponekod na Dolenjskem ga je nametlo do pol metra. Prebivalci bloka na Šegovi v Novem mestu, za katere zlobni jeziki trdijo, da se na zborih stanovalcev gledajo bolj kot pes in mačka, so med prazniki dokazali, da le ni tako. Kot en mož so kar dva dni držali za lopate in do golega očistili veliko parkirišče. Na koncu pa seveda brez požirkov „kačje sline“ ni šlo. (Foto: J. Pavlin)

OHRANJALI BODO TRADICIJE NOB – Ob dnevu republike je mirenska osnovna šola dobila ime po Zapadno-dolenjskem odredu. Učenci te šole so se zavezali, da bodo ohranjali in razvijali tradicije NOB. (Foto: J. Simičič)

UREDNIŠTVO V GOSTEH

Za letošnje predzadnje kramljanje novinarjev in krajanov smo si izbrali novomeško krajevno skupnost

BUČNA VAS

Vabimo torej krajanje Bučne vasi in okoliških vasi ter zaselkov, da pridejo v sredo, 10. decembra, od 17. ure dalje v gostišče „Pri Marički“, kjer vas bo pričakala radovedna posadka Dolenjskega lista.

Centralni komite poljske združene delavske partije se je nič kolikorkrat sestajal na razširjenih sejah, toda malokatera je doma in po svetu vzbujala toliko pozornosti kot ta, ki se je v začetku tega tedna začela v Varšavi. Na njej bodo morali sprejeti nekatere povsem konkretne napotke o tem, kako ravnati v kriznem trenutku, ki se vleče že precej časa.

Na Poljskem trenutki odločitve

Prvi sekretar centralnega komiteja PZDP Stanislav Kania je v svojem uvodnem referatu svaril "protisocialistične sile", ki v zavetju sindikata "solidarnost" poskušajo "strmoglaviti socialistično oblast". Izjavil je, da se bosta partija in vlada odločno postavili po robu vsem tistim, ki hočejo zasejati brezvladje in zmedo v poljsko družbo.

Dejal je tudi, da procese, "obnove" na Poljskem ni več mogoče zaustaviti. Novi sindikat ima v celoti gledano pozitivno vlogo in partija je z njim pripravljena sodelovati, saj je to v interesu poljskega naroda. Toda Kania je menil, da sindikat na nižjih ravneh v nekaterih vojvodstvih pretirava s stankami, kar po njegovem še pogloblja "destabilizacijo" gospodarskega in političnega življenja.

Kania je govoril o "vzemi-rjenju", ki ga je zaradi dogodkov na Poljskem čutil pri bratskih partijah in se zahvalil Lenonidu Brežnjevju in drugim "sovjetskimi tovarništem" za zaupanje, ki ga imajo v poljsko vodstvo in partijo.

IRAN, IRAK: VSI „ZMAGUJEJO“

Iz Teherana, kjer že nekaj dni objavljajo optimistična

poročila o uspehih iranske vojske na fronti proti Iraku, tudi sporočajo o spopadih ob reki Bahmansir med Horamšarom in Abadonom, na cesti Abadan-Mahsahr in na drugih predelih fronte. Iranci tudi trdijo, da so po največji pomorski bitki v tej vojni zavzeli El Bakr, največji iraški terminal na severu zaliva. Iraško ministrstvo za informacije pa je to zanikalo, češ da so iraške sile uničile iransko fregato, ki je poskušala pripluti do tega pristanišča.

iz Generana tudi poročajo o obisku kubanskega zunanjega ministra Isidora Malmerca in odposlanca romunskega predsednika Ceausesca Vasileja Pogona, ki sta se oba včeraj pogovarjala z iranskim predsednikom Banijem Sadrom. Pogon je izročil iranskemu predsedniku poslanico romunskega predsednika.

Medtem pa grozi nevarnost, da se bosta spopadli še dve arabski državi, Sirija in Jordanija namreč pospešeno kopičita orožje in vojaštvo ob svoji skupni meji - dasi pravega razloga še nihče ne ve.

V Damasku so uradno potrdili, da so poslali na mejo z Jordanijo okoli 25.000 mož in več kot 1.100 tankov, približno toliko vojakov pa imajo tam tudi Jordanci. V sirskih krogih pravijo, da je kriv jordanški kralj Husein zaradi "sovražnega razpoloženja, ki ga kaže do Sirije", pri čemer da ga podpira Izrael in Združene države Amerike.

Bržkone je Sirija jezna na jordankega kralja predvsem zato, ker je v sedanjih iransko-iraški vojni odločno podprl Irak, s katerim pa Sirija že dolgo časa nima dobrih odnosov.

Kakorkoli že, nova napekost na Bližnjem vzhodu koristi Izraelu, ki najbrž z veseljem gleda, kako se Arabci znova in znova spopadajo, obtožujejo in grozijo drug drugemu.

JANEZ ČUČEK

V SALVADORJU VLADA TEROR - V ozračju vse hujše napetosti se v glavnem mestu Salvadorja pripravljajo na zadnje slovo od šestih najvidnejših pripadnikov revolucionarne demokratske fronte, ki so bili ubiti pred štirimi dnevi. Enrigue Alvarez Cordoba, generalni sekretar te najbolj množične opozicijske skupine v Salvadorju in še pet pripadnikov fronte je bilo zverinsko umorjenih 27. novembra popoldne, ko so jih ugrabili člani tako imenovane "eskadrilje smrti". (Telefoto: UPI)

Delu pravice in odgovornost

Kako odpravljati neskladja v gospodarskem razvoju - Čaka nas še trdo delo

Na prvi pogled, še zlasti pa če ocenjujemo sedanje razmere v jugoslovanskem gospodarstvu statistično in v primerjavi z drugimi državami, nam ni tako slabo. Naraščanje proizvodnje, zaposlenosti, velik obseg investicij - vse to nam še vedno lahko vpliva precejšen optimizem. Če pa primerjamo te dosežke z dosežki v preteklih letih, je podoba naših gospodarskih razmer bistveno drugačna: stopnja rasti proizvodnje, produktivnosti dela, izvoza in investicij upada, cene na drobno in življenjski stroški pa naraščajo.

Kot kažejo podatki, so v večini zahodnoevropskih držav že dosegli najnižjo stopnjo v recesiji. Pojavljajo se celo prva znamenja postopnega oživljanja konjunktura in večjega obvladovanja inflacije. Pri nas pa vsi podatki pričajo, da se upadanje gospodarske rasti še začneja, in to ob še vedno visoki stopnji inflacije. Skratka: val recesije, ki je že pred leti zajel zahodni svet, se zaradi odprtosti našega gospodarstva in ob neustreznem obrambnem mehanizmu pojavlja tudi pri nas. Čeprav je ta val že oslabljen, bo nedvomno močno vplival tudi na znižanje naše gospodarske rasti.

Takšnega razvoja ekonomskih razmer v svetu in njihovega učinka na naše gospodarstvo nismo pričakovali povsem pripravljeni. Ob pripravljani osnovi za sestavo načrta sedanjega srednjeročnega razvoja Jugoslavije, ki se izteka, smo premalo upoštevali spremenjene gospodarske razmere v svetu in

celoten splet odnosov v plačilni bilanci ter smo zato osnovno strategijo razvoja oprli prav na povečano menjavo s tujino, na povečanje izvoza, ne da bi hkrati sprejeli učinkovite ukrepe, s pomočjo katerih naj bi zagotavljali takšen izvoz. Na osnovi predvidenega realnega povečanja izvoza smo načrtovali sorazmerno ugodno stopnjo rasti proizvodnje in družbenega proizvoda in tej visoki stopnji rasti prilagodili tudi rast in strukturo posameznih oblik porabe. Pri investicijah smo - ob visoki stopnji naraščanja skupnih investicij - predvidevali bistven napredek v korist infrastrukture in proizvodnje surovin, saj je prav tu treba iskati glavni vir za strukturno neskladje slovenskega in jugoslovanskega gospodarstva.

Ob vsem tem se zastavljajo vprašanja, kako obvladovati visoko stopnjo inflacije, ki že dosega takšna razmerja, da spreminja in ruši normalne

gospodarske in družbene tokove. Čaka nas trdo delo: potrebno bo učinkoviteje odpravljati osnovne izvore inflacije, ki se skrivajo v neustrezni strukturi gospodarstva in premajhni povezanosti proizvodnje, predelave in trgovine, v nizki produktivnosti dela, v nezadostnem izkoriščanju delovnega časa, v nesmotni porabi na nekaterih področjih, v preveliki odvisnosti od uvoza energije, surovin in reprodukcijskega materiala, v nezadostni učinkovitosti vloženih investicij, v slabem izkoriščanju zmogljivosti, v visokih proizvodnih stroških ter v počasnem in slabo organiziranem pretoku blaga in storitev. Vse te naloge bo možno uresničiti le, če bomo pospešili proces, v katerem naj združeno delo vzame v roke urejanje gospodarskih tokov in oblikovanje pogojev gospodarjenja in s tem tudi odgovornost za uresničevanje dogovorjene družbeno-ekonomske politike.

VINKO BLATNIK

VRHOVNO SODIŠČE NOVEGA JUŽNEGA VALESJA je prepovedalo protijugoslovanske demonstracije pred generalnim konzulatom v Sydneyu, ki jih je nameravala organizirati protijugoslovanska teroristična organizacija v Avstraliji. Tokrat se je prvič zgodilo, da je sodišče v novem južnem Walesu prepovedalo te demonstracije. Sklep sodišča je v avstralskih sredstvih javnega obveščanja zbudil precejšnjo pozornost... Pozornost, vredna pozornosti...

GASILCI IN REŠEVALCI SO V RUŠEVINAH CERKVE v italijanski vasi San Mango, ki je prizadel potres, našli zaboj zlatnine. Kot poroča italijanska časopisna agencija Ansa, gre za legendarni zaklad Sv. Teodorja, svetnika iz srednjeveškega obdobja, ki je bil po izročilu izgnan v te kraje. Zaboj je bil tako težak, da ga gasilci sploh niso mogli potegniti iz ruševin. Šele ko so uporabili vzvode in helikopter, je zaklad po kdo ve koliko stoletjih zagledal na dan. Takoj nato je oskrbnik zastražila policija... Majhna tolažba ob veliki katastrofi...

VESOLJSKA LADJA "SOJUZ T-3" se je združila s pretekli petek z vesoljsko postajo "Saljut 6", ki skupaj z vesoljskim "tovornjakom" "Progress" kroži okrog zemlja. Na sovjetski vesoljski postaji so tokrat trije vesoljci: komandir Leonid Kizim (39 let), ladijski inženir Oleg Makarov (47) in vesoljski raziskovalec Genadij Strekalov (40). Izmed njih je bil ladijski inženir prej že dvakrat v vesolju. Vojno akademijo je dokončal komandir Kizim, druga dva pa sta dokončala tehniško fakulteto in sta sodelovala pri konstrukciji vesoljskih ladij. "Saljut 6" je v vesolju že četrto leto, od tega so jo 20 mesecev vodili vesoljci. Na njej so bili doseženi štirje vesoljski rekordi v dolžini poleta: 96, 14, 175 in 185 dni. Obiskalo jo je 25 ladij, bodi s posadkami, bodi brez njih. Zdej sicer niso objavili, koliko časa naj bi bila ta posadka v vesolju, vendar vlada med tujimi opazovalci prepričanje, da bo skušala doseči spet vesoljski rekord... Vsakdo po čnega...

NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Predsednik predsedstva SFRJ Cvjetin Mijatović se je odzval Tanjugovi prošnji za intervju ob 35-letnici republike v svobodni državi. Dejal je, da je to prvi rojstni dan republike, ki ga praznujemo brez človeka, pod čigar vodstvom so naša partija, delavski razred, vsi jugoslovanski narodi in narodnosti ustvarjali in gradili našo socialistično samoupravno skupnost.

Dragocen dosežek

Titovo veliko delo in vse tisto, kar je naredil in pomenil za našo državo in ves svet, ostaja trajen kašipot v prihodnost. Naši delovni ljudje, vsi narodi in narodnosti vsak dan dokazujejo, da neomajno nadaljujejo po Titovi poti. Naša republika zaznamuje tri in pol desetletja razvoja in ustvarjanja v svobodi in ob popolni neodvisnosti. V tem času so morali tudi skozi mnoge preizkušnje.

Naše socialistično samoupravljanje pomeni najbolj dragocen revolucionarni demokratični dosežek. To je sistem, v katerem se bistveno širi krog resničnih demokratičnih pravic in svoboščin človeka, ki vse poslednje uveljavlja te pravice in svoboščine ter vse bolj aktivno sodeluje pri upravljanju družbenih zadev. Naš družbeno-gospodarski sistem pomeni trden temelj za resnični družbeni vpliv delovnih ljudi in jim omogoča, da vse popolneje razpolagajo s svojim in družbenim dohodkom.

Socialistično samoupravljanje, ki hkrati zagotavlja resnično enakopravnost narodov in narodnosti, republik in pokrajin, je tista trdna povezujoča sila, ki iz dneva v dan združuje naše ljudi v boju za naglejši gospodarski razvoj in splošni družbeni napredek. Tako bi lahko pojasnili, ne glede na vse naše gospodarske in druge težave, ki niso majhne, politično stanje, kakršno imamo danes v naši državi.

M. M.

Takšno razpoloženje črpa prav iz sistema socialističnega samoupravljanja, ki vsak dan opravlja preizkušnjo, prerašča v prakso milijonov in dozoreva v njihovi zavesti. Odtod tudi privrženost vseh teh ljudi socialističnemu samoupravljanju, njihova odločnost, da tak sistem nadalje razvijajo in preprečijo vse poskuse, da bi bil spodkopan.

Seveda pa ne smemo niti za hip zanemariti težav, ki jih je precej. Čeprav so deloma rezultat objektivnih okoliščin, domačih in mednarodnih, pa so predvsem posledica naših lastnih slabosti. Naš dinamični ekonomski razvoj spremljajo neuskajenosti, iz katerih izvirajo številne motnje v tokovih družbene reprodukcije. Po drugi strani se ta naš razvoj ni mogel izogniti vplivom neugodnih, najpogosteje kriznih in recesivnih gibanj v svetu. Kot vsaka druga država v razvoju je tudi Jugoslavija v zadnjih letih plačevala ceno zaradi različnih recesij in kriz v svetovnem gospodarstvu.

Prizadelo jo je hudo zvišanje cen nafte in številni protekcionistični ukrepi razvitih industrijskih držav, ki so prelagale breme energetske krize na druge.

Z uvozom vedno dražje opreme in tehnologije, vedno dražje nafte in nekaterih drugih surovin smo nujno uvozili tudi svetovno nestabilnost. Sami pa nismo dovolj pripravljeni vstopili v novo oazo razvoja svetovnega gospodarstva, vse prepočasni smo se prilagajali spremenjenim mednarodnim gospodarskim gibanjem. To seveda ni bilo lahko.

Vse te težave niso nastale nepričakovano, nanje je opozarjal tudi predsednik Tito v svoji zadnji novoletni poslanici, ko je pozval, naj bo leto 1980 leto akcij in varčevanja, usklajevanja dohodka in porabe, leto najširših prizadevanj delovnih ljudi v boju za stabilizacijo.

TELEGRAMI

BEOGRAD - Predsednik predsedstva socialistične federativne republike Jugoslavije Cvjetin Mijatović bo na povabilo predsednika republike Italije, Sandra Pertinija v drugi polovici letošnjega decembra obiskal Italijo.

MADRID - Jugoslavija se je zavzela, da bi madridska konferenca o varnosti in sodelovanju v Evropi prispevala k izboljšanju varnosti in sodelovanja v Sredozemlju. Vodja jugoslovanske delegacije Miroslav Zlotović je opozoril na nujnost, da se tudi nevropskim sredozemskim državam omogoči enakopravno sodelovanje na sestankih KVSE, ko je govor o temeljnih vprašanjih varnosti in sodelovanju na tem strateško pomembnem območju.

MONTEVIDEO - Urugvajci so zavrnili osnutek nove ustave, ki naj bi legaliziral sedanjo vojaško vlado. Od 1,6 milijona volivcev jih je 860.000 glasovalo proti osnutku ustave, 630.000 pa za. Odziv volivcev je bil kljub grožnji s strogimi kaznimi za tiste, ki ne bi glasovali, na več kot 6000 voliščih tako skromen, da so morali čas glasovanja podaljšati. V diplomatskih krogih v Montevideu ocenjujejo glasovanje, prvo po 9 letih, kot hud udarec za vojaško vlado, ki je hotela z novo ustavo vpeljati "nadzorovano demokracijo".

Iz zadnjega Pavihe

— Jedrska elektrarna Krško bo kmalu redno obratovala. Upajmo, da se bodo takrat žarnice že dobile!

— Več, lepo je v naši domovini biti vegetarijanec!

PREVZEM PRAPORA – V domu JLA v Brežicah so pionirji osnovne šole bratov Ribarjev 28. novembra ustanovili prvo pionirsko delovno brigado. Štela bo okoli sto članov. Istega dne so sprejeli v Zvezo pionirjev 135 cicibanov. Za obe svečanosti so pripravili tudi kulturni program. (Foto: J. Teppey)

NAJVIŠJE PRIZNANJE – Ob prazniku občine Metlika so na slavnosti seji v novih prostorih delovne organizacije Komet podelili občinske plakete. To najvišje občinsko priznanje so dobili: Komet, ki praznuje 20-letnico obstoja, Janez Gačnik in Anton Pezdirc.

NEPRECENLJIV PRISPEVEK MISLECA IN REVOLUCIONARJA – Po slovesnosti ob poimenovanju metliškega kulturnega doma po Edvardu Kardelju so v zgornjih prostorih doma odprli razstavo o Kardeljevem delu in življenju, ki je med Belokranjci vzbudila veliko zanimanja. (Foto: Andrej Bartelj)

NAGRADE SO HKRATI SPODBUDA – Pred prazniki je novomeška Občinska raziskovalna skupnost podelila letošnje nagrade 24 posameznikom in delovnim organizacijam za uspešno inovacijsko delo. Na posnetku so funkcionarji skupnosti ob podeljevanju nagrad. Poročilo je na 1. strani. (Foto: R. Bačer)

DEŽ LOMIL DREVJE

Deževje in nizke temperature že v začetku novembra so naredile veliko škodo tudi po gozdovih, saj se je na drevju naredil debel zled, ki je povzročil močno upogibanje in lomljenje predvsem mladih listavcev. Zaradi polomljenega drevja je bilo več cest neprevoznih, ohromljeno pa je bilo tudi delo sekačev v novomeškem Gozdnem gospodarstvu. Škoda je zajela okrog 150 hektarov gozdov – na nadmorski višini od 300 do 600 metrov – predvsem tam, kjer so bili gozdovi letos ali pred leti prerodeni. Na Brezovi retri je polomilo okrog 3000 m³ lesa, v Radohi okrog 2000 m³ bukovine, nekaj takega pa tudi v Hmeljniku in Črmošnjicah. Precej topolovine in brez je polomilo tudi v Beli krajini. V Gozdnem gospodarstvu Novo mesto višine materialne škode še niso ocenili, vendar bodo stroški predelave večji od 20 do 30 odstotkov, več pa bo tudi lesnih odpadkov.

ZASEDEN CENTER

Prostori izobraževalnega centra Beti so zasedeni od jutra do večera. Dopoldne si nabirajo v njih znanje učenci poklicne šole, popoldne pa slušatelji srednje tehniške, tekstilne, delovodske šole, občinske politične šole, v enem od razredov pa imajo tečaj bodočih soferjev. Vsak čas bodo prhurmeli v učilnico za praktični pouk še učenci osnovne šole, da bi se v nekajem tečaju naučili osnov ročnega in strojnega šivanja. Poleg vsega tega ima ob večerih v učilnicah vaje pevski zbor pa še nekstet Vitis povrhu.

Kmetijski nasveti

Zmaga vegetativnih podlag

Četudi čisto zaman, strokovnjaki in praktični sadjarji ter drevesničarji vedno znova opozarjajo, da je pozna jesen najprimernejši čas za sajenje sadnih dreves. Tedaj posajene rastline imajo do pomladi dovolj časa, da se zasedrjo in ukoreninijo, in kar je še važnejše: zanje ni več nevarnosti, da bi jih prizadela možna spomladanska suša.

Ob sajenju mora sadjar ali vrtničar izbrati primerne sadne vrste, ki rastejo na primernih podlagah. Pri tem pa se čisto najde v negotovosti, saj drevesnice ponujajo sadike na podlagah, ki imajo le strokovno oznako in ki nepoznavalcu ničesar ne povedo. Ogledno si zato podlage pri najbolj razširjenih sadnih vrstah, jablanah in hruškah.

V najbolj grobi delitvi ločimo generativne in vegetativne podlage. Kot daje vedeti že ime, rastejo prve iz semena, druge pa pridelujejo s pomočjo vegetativnega razmnoževanja. Iz semena zraste jablanov ali hruškov divjak; njegova značilnost je zelo bujna rast ter vpliv na zelo pozno rodnost. Sorte jabolk ali hrušk, cepljene na divjak, prepozno zarodijo in prebujno rastejo ter jih zato že zdavnaj več ne priporočajo. Vidimo jih le še v kmečkih sadovnjakih.

Mnogo bolj vsestransko uporabne in priporočljive so vegetativne podlage, ki imajo oznake M in MM po dveh najbolj uspešnih raziskovalnih inštitutih v Angliji. Zaradi lažje preglednosti naj jih razvrstimo po bujnosti rasti.

M 27 je najšibkejša podlaga za jabloane, saj zraste le poldrug meter visoko in zarodi že v drugem letu rasti. Značilno zanjo je tudi, da potrebuje stalno oporo. M 9 je tudi šibka podlaga, ki pa zraste meter višje. Tudi ta naglo zarodi in potrebuje stalno oporo. Je zelo primerna za majhne vrtove. M 26 zraste do 3 m visoko in po nekaj letih ne potrebuje več opore. MM 106 je srednje bujna podlaga, ki zarodi malo kasneje, to pa je delno odvisno tudi od sorte in seveda oskrba. Pri hruškah je vegetativna podlaga kutina, ki pa se žal ne sklada z vsemi sortami hrušk, zato potrebuje posredovalko.

Inž. M. L.

Nujni so novi energetski viri

Gospodarska zbornica za Dolenjsko: vsa podpora IMV pri dokončanju naložb in zahteva po izpolnitvi neuresničenih načrtov s področja oskrbe z električno energijo – Kaj pa plin?

Izvršni odbor Gospodarske zbornice za Dolenjsko je s predsedniki izvršnih svetov občinskih skupščin in še nekaterimi gosti 27. novembra obravnaval rezultate, dosežene v gospodarstvu na območju vseh štirih občin, in razpravjal o problematiki oskrbe z električno energijo in zemeljskim plinom v novem srednjeročnem obdobju.

Ko so ocenjevali gospodarske dosežke v prvih devetih mesecih letošnjega leta, so se v razpravi najdlje pomudili pri IMV, o kateri je zadnje čase v javnosti toliko kritike. Po širši obrazložitvi stanja v tem kolektivu in na osnovi bilančnih ter bančnih podatkov so bili mnenja, da je v spletu nakopičenih težav IMV postala žrtev administrativnega določanja cen izdelkom, po drugi strani pa tudi tarča konkurence. Nesporno pa je, da bi lahko IMV in njeno politiko znali bolje braniti v javnosti in pred raznimi forumi, od koder letijo zbadljivke, če bi, denimo, člani izvršilnega odbora Gospodarske zbornice o tovarni in njenih težavah vedeli kaj več. Zaprtost in prepočasno obveščanje ter reagiranje na težave v IMV so v marsičem pripomogli, da se domala v vseh sredstvih obveščanja po Jugoslaviji IMV prikazuje v zelo slabi luči,

Izvršni odbor Gospodarske zbornice za Dolenjsko je tudi menil, da je treba dati več javne podpore IMV pri dokončanju začetnih investicij. Zavrgel je očitke, da gre pri tem za neke vrste politično investiranje in tudi namigovanje, da v težki finančni situaciji dobiva IMV razne kredite „pod mizo“. Predstavnik Ljubljanske banke je s tem v zvezi izjavil: „Ves kritični čas se je IMV preživljala s krediti za izvoz, ki imajo prednost, in ni bila nobena izjema ter ni dobivala nobenih skritih ali nezakonitih kreditov.“

Zelo živahen je bil tudi drugi del seje, v katerem so razčlenjevali možnost za napeljavo zemeljskega plina na Dolenjsko v naslednjem srednjeročnem obdobju in oskrbo z električno energijo. Ker je poraba elektrike zaradi naraščajoče industrije nekajkrat večja, kot je bila pred leti, nove zmogljivosti pa se ne dograjajo po planu, je že dosežena kritična točka. Če ne bi hitro dogradili planiranih daljnovodov in razdelilne postaje Hudo, bi bile tudi vse nove gospodarske naložbe negotove, kajti električne energije za nove potrošnike ne bo dovolj.

Glasne zahteve po uresničitvi planiranih a neizvršenih naložb na področju oskrbe z električno energijo bodo šle na pristojna mesta, medtem ko je za deva z zemeljskim plinom, mnogo bolj zapletena. Prvo resno pripravljeno gradivo o tem novem energetskemu viru bo šlo v razpravo v vse občine, do naložne odločitve pa bo moralo priti hitro, da ne bo prepozno, kot je bilo pred petimi leti.

R. B.

Vnaprej oddano

Kljub 80-odstotno večji akumulaciji za naložbe skorajda ni denarja

Dobrih 15 milijard dinarjev ustvarjenega celotnega prihodka v novomeški občini za obdobje januar-

Milo MLADENOVIC

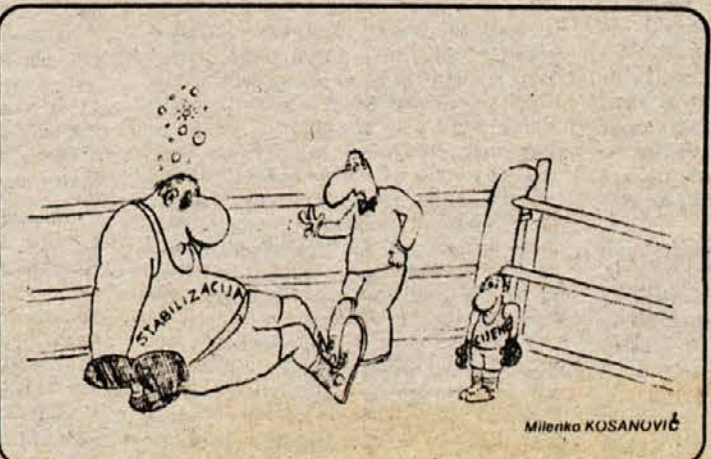
september 1980 govori o 25,5-odstotnem povečanju v primeri z lani, nedavno pripravljena analiza gospodarstva pa kaže na vrsto dejstev, ki vzbujajo skrb.

Dohodek na primer se je letos najbolj povečal v trgovini in gozdarstvu, medtem ko je bil v industriji celo malo manjši. Z izgubo sta zaključili devetmesečno obdobje tozdr Elektro Novo mesto z 259 zaposlenimi (blizu 12 milijonov dinarjev) in tozdr Brazda novomeške zadruge (2,6 milijonov dinarjev). V razporejanju dohodka se nadaljuje ustreznejša delitev, ker je hitreje naraščal del dohodka, ki ostaja gospodarskim organizacijam, toda po drugi strani je hitreje dohodka naraščala poraba, označena kot „drugi nameni“. Sem pa sodijo razne zavarovalne premije in plačila obresti. Prav slednje so zavzele tak obseg, da tudi v prihodnje vežejo roke.

Ne glede na to, da so sredstva akumulacije letos porasla za preko 80 odstotkov in da so sredstva za reprodukcijo povečala za enkrat toliko kot dohodek, za bodoče investiranje skoro nikjer ni denarja. Z delom teh sredstev so delovne organizacije krile razne samoupravne sprejete obveznosti za financiranje investicij, dale so posojilo skladu federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja manj razvitih itd. Tako so sredstva za investicije v tozdrh v znesku 740 milijonov dinarjev vezana za že zapadle, a neporavnane obveznosti iz dolgoročnih kreditov.

Najmanjše kreditov je doseglo tisto mejo, ki je razen v redkih izjemah ni več možno prekoračiti, zato tudi v novem letu v splošnem v novomeški občini ne bo sredstev za zadostno lastno udeležbo pri morda želenih, a nedosegljivih investicijah.

R. B.

Milenka KOSANOVIC

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Še o hrvaških izkušnjah

V dosedanjih opisih v zadnjih dveh številkah Dolenjskega lista (20. in 27. novembra) sem bralce delno seznanil s hrvaškimi vinogradi, natančneje pa z vinogradi PPK Kutjevo v predelu Požeške kotline v Slavoniji. Ogledali smo si obrat vinogradov te delovne organizacije Skovič, ki obsega 300 ha rodnih vinogradov in 100 ha delno že posajenih novih vinogradov, kjer bodo sajene končali spomladi 1981. Poleg tega obrata ima ta delovna organizacija še dva manjša, po 200 ha velika obrata, ki sta delno že zasajena, delno pa bodo to storili v prihodnjih dveh do treh letih. Tako bo PPK Kutjevo imel za svojo 1100 vagonov veliko klet 800 ha lastnih vinogradov. Manjkajoče grozdje za tako veliko klet (za kar je treba 300 do 400 ha vinogradov) bodo odkupili od kooperantov – zasebnikov.

Pomočnik direktorja PPK Kutjevo inž. Hruškar nas je popeljal na enega izmed večjih strnjanih vinogradov zasebnikov na tako imenovanih Mitrovaških pašnjakih. Tu je že posajenih 50 ha mladih vinogradov, lasti zasebnikov – kooperantov delovne organizacije. V prihodnjih dveh letih bodo na tem območju zasadili še 50 ha vinogradov v lasti kooperantov. V načrtu imajo posaditi na drugih območjih še več podobnih površin zasebnih vinogradov. Tako bodo ob zaključku obnove v nekaj letih imeli za potrebe kleti na voljo 800 ha lastnih vinogradov in 300 do 400 ha vinogradov kooperantov.

Za obnovo vinogradov kooperantov preskrbi PPK Kutjevo po 120.000 din bančnih kreditov na hektar. Od tega prispeva 18 % sredstev kooperantov, v glavnem z vložnim delom. Od kredita 120.000 din na hektar plača 6 % obresti kooperant, 6 % pa SR Hrvaška iz svojih skladov.

Da PPK Kutjevo sklene z zasebnikom pogodbo za obnovo vinograda, je potrebno, da kooperant obnovi najmanj 0,5 ha vinograda. Tako se površine obnovljenih vinogradov kooperantov gibljejo med 0,5 ha in 4 ha. S skupino kooperantov v enem predelu se PPK dogovori, ali bo v strnjemem novem vinogradu strojna dela (oranje, škropljenje) opravila delovna organizacija s svojimi stroji proti obračunu ali pa bodo tudi ta dela opravili kooperanti sami.

Za razliko od vinogradov delovne organizacije na obratu Skovič, ki smo si ga predhodno ogledali in kjer so bile vrste trt

oddaljene med seboj 2,8 m, so vinogradi kooperantov na Mitrovaških pašnjakih sajene gostejše: razdalja med vrstami znaša 2,4 m do 2,6 m, razdalja med trtami v vrsti pa pribl. 1 m. Tako pride na 1 ha vinograda okrog 3800 trt. Tudi kooperanti sadijo pretežno laški rizling (graševino). Rdečih (črnih) sort je le 12 %. Poleg laškega rizlinga (ki zajema 90 % belih sort) sadijo še rizvanec, med rdečimi sortami pa prevladuje portugalka. Podlage so iz skupine križancev berlandieri x riparia, in to Kober 5 BB in SO4.

Po izračunih imajo kooperanti, če jim strojna dela opravi delovna organizacija, na leto na 1 ha 30.000 do največ 40.000 din stroškov. V tem znesku so vračunani poleg strojnih del vsi ostali stroški vinogradnikov, kot so izdatki za škroplivo, gnojilo in vračunano lastno delo.

Kooperanti oddajo v glavnem celoten pridelek grozdja v predelovalno organizacijo, imenovano Podrumarstvo Kutjevo. Za svoje potrebe si po dogovoru pustijo v kleti okrog 200 litrov vina, po želji pa tudi več, in to v steklenicah. V kleti delovne organizacije ves pridelek vina ustekleničijo. Zakon o vinu namreč gostilničarjem ne dovoljuje točenja odprtih vin, kot je to še pri nas v Sloveniji. Tako hrvaški zasebni vinogradniki nimajo možnosti prodajati gostilničarjem neustekleničenih vin.

Najnižji pridelek grozdja na hektar je pri kooperantih po izjavi inž. Hruškarja 7000 kg/8v povprečju pa je pridelek grozdja pri kooperantih enak pridelku delovne organizacije, to je 15.000 do 18.000 kg na hektar. Letošnja osnovna cena grozdja ob prevzemu (akontacija) je določena na 8 din. Po obračunu predvidevajo, da bodo tej ceni lahko dodali še 1,5 do 2 din pri kilogramu.

Inž. Hruškar nas je seznanil z dejstvom, da se je ta predel Požeške kotline preusmeril v vinogradništvo šele po zadnji vojni, predvsem v zadnjih letih. Prej je tu bilo malo vinogradov, saj je prejšnji lastnik Turkovič imel le 65 ha vinogradov in 400 ha strjenih sadovnjakov, v katerih je bilo največ češpelj z znano požeško slivo. Turkovič se je po vojni kot strokovni sodelavec Republike Hrvaške bavil s poskusi v nekdanjih svojih vinogradih. Tu preizkušajo novo črno sorto grozdja klikon poleg črne burgundca, portugalka, gajmeja, graševine, belega burgundca in tramince. Turkovič je preizkušal zlasti razne načine vzgoje trte, o čemer je napisal tudi knjigo z naslovom „Savremeni uzgoj vinove loze“ (Zagreb 1950).

DT

Ščuke pa ni?

Ribiči so jezni na nuklearko — Iskanje poti

Prizadevanja za varstvo voda, zlasti Save, bodo tudi posled med poglavitnimi delovnimi nalagami ribičev RD Brestanica — Krško. Tako bi lahko na kratko, čeprav malce površno, strmili razpravo na I. konferenci te vzorne ribiške družine.

Za iztočnico bi sicer lahko uporabili tudi misel predsednika Milana Žvegljčiča, da „gojimo ribe, predvsem pa si prizadevamo, da ohranimo tisto, kar imamo.“ Da je bilo gospodarjenje na skoraj 18 ha posesti dobro, potrjujejo vlaganja doma vzgojenih rib v Savo, Brestaniški in Dolški potok; v potoke so vložili potočne postvi iz trboveljske ribogojnice, v ribnike pa krape iz Polane. Za ribe in hrano so porabili 10 milijonov. Okoli 250 ribičev pa je lahko upravičeno ponosno na svoj dom na Mačkovičih oz. Ribnikih, kjer so od 1975. leta opravili po preko 1000 prostovoljnih ur. Zlasti veliko dela je bilo 1978. leta, ko so se odločili gostinski prostor s kuhinjo nadzidati. V stavbi z 280 m² bodo poleg društvenih prostorov in stanovanj za gospodarja ribnika še tujske sobe. Nekateri delovne organizacije so že pokazale zanimanje, zato pričakujejo ribiči, ki bodo prihodnje spomlad praznovali 35. obletnico RD Brestanica — Senovo, pon. o.č. pri izgradnji doma.

Največ kritičnih besed so deležati na novo samoupravno organizirane ribiške družine izrekli na račun jedrske elektrarne. Zaradi nje so ribiči zelo prizadeti, saj je pod jezom na Savi dovolj rib, nad jezom pa bore malo.

Ker so zapornice odprte, ribja steza ne pomeni veliko. Računajo, da je 90 odst. podusti ostalo pod zapornicami. Ribe se niso mogle zdržati in omogočen je krivolov. Investitor nima posluha za RD, zato so zahtevali od novomeške zveze, naj skupaj s predstavniki krške občinske skupščine in republiškega sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo doseže sporazum. Ob tem so ribiči poudarili, da republiški Zavod za ribištvo kot strokovna institucija ni odigral svoje vloge.

Ribiči so predlagali, naj delegati krške občinske skupščine zahtevajo uresničevanje lanskoletnih sklepov glede nuklearke, saj je odgovornost za medrepubliško naložbo toliko večja, meri pa se naj tudi po vpetosti v družbeno-politični sistem, zlasti v prostoru, kjer se uresničuje.

P. PERC

NAJPREJ DELO, POTEM PRAVICE — Komunisti občinske konference ZKS iz Črnomlja so od petka, 28. novembra obogatili s 35 mladimi člani. Izkaznice je novospredetim članom podelil sekretar ZKS Črnomelj Pankracij Županc. (Foto: J. P.)

Na pot dela in nalog

V Črnomlju 35 novih članov ZKS — Štirim delavcem odlikovanja predsedstva SFRJ

V avli Centra srednjih šol v Črnomlju so na predvečer praznika Dneva republike ob prisotnosti nekaterih dolgoletnih članov ZK sprejeli v vrste Zveze komunistov 35 novih članov, štirim svojim članom pa so ob tej priložnosti podelili visoka državna odlikovanja.

Pred slovesno podelitvijo partijskih knjižic je mladim spregovoril sekretar medočinskega sveta ZK Boris Gabrič, ki je v svojem govoru poudaril naloge mladim komunistov, katerih glavno orodje je le delo in navzočnost povsod, kjer samoupravljajci odločamo. Po ubranem kulturnem programu, ki so ga za to priložnost pripravile dijakinje

črnomaljske gimnazije, so podelili državna odlikovanja, s katerimi je najzaslužnejše delavce odlikovalo predsedstvo SFRJ.

J. PAVLIN

KATICA STRMEC, delavka PTT je prejela red dela s srebrnim vencem

VLADIMIRA ŠUŠTAR, delavka PTT Črnomelj je za svojo aktivnost v sindikatu prejela medaljo dela

AMALIJA ADLEŠIČ, upravnica pošte v Črnomlju je prejela red dela s srebrnim vencem

ANTON TROHA, pedagoški delavec na osnovni šoli v Vinici je prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo.

HRVATSKA IN SLOVENSKA DELEGACIJA V KRŠKEM

Delegaciji Sabora Hrvatske in skupščine slovenske v zboru republik in pokrajin v zvezi skupščini sta na torkovem delovnem srečanju v Krškem poglobljeno razpravljali o nekaterih odprtih vprašanjih v zvezi s sprejetjem srednjeročnega plana razvoja Jugoslavije, resolucijo o družbeno ekonomskem razvoju in predvidenimi spremembami sistemskih zakonov. Delegaciji sta si zatem ogledali tudi jedrsko elektrarno.

KOČEVJE ZA DAN REPUBLIKE

Osrednja svečanost ob dnevu republike je bila v Kočevju 27. novembra. Na njej je govoril predsednik občinske konference ZSM Milan Simičič. V kulturnem programu so nastopili recitatorji MKUD „Matej Bor“ iz Kočevske gimnazije, ki so izvedli recital o Titu, in no net „Vitra“. Istega dne so v Likovnem salonu v Kočevju odprli razstavo likovnih del akademskega kiparja Staneta Jarma in slikarjev Janeza Černača in Boštjana Koširja. Proslave so bile tudi po šolah, nekaterih društvi in OZD, na katerih so med drugim podeljevali tudi jubilejna priznanja dolgoletnim članom kolektivov.

PIONIRJI IMAJO SVOJO BRIGADO

V počastitev dneva republike so se v petek vrstile slovesnosti na vseh osnovnih in drugih šolah v brežiški občini. V Domu JLA v Brežicah so na dan ustanovitve pionirske delovne brigado, v Zvezi pionirjev pa so sprejeli 136 cicibanov.

Umrl M. Šepetavc

Na praznik republike je v 61. letu starosti umrl znani bорец in družbeno politični delavec Milan Šepetavc z Bizeljskega. Že leta 1941 se je vključil v osvobodilno gibanje še pred preganjanjem okupatorja. Je moral umakniti v sosednjo Hrvaško, kjer je s svojim delom nadaljeval, dokler ni avgusta 1943 odšel med partizane. Postal je komisar odreda in dočkal konec vojne kot komisar Varaždinskega vojnege področja.

1961 je bil upokojen kot podpolkovnik. Kljub temu se je započel leta 1963 postal predsednik občinske skupščine v Brežicah, po izteku mandata pa je še naprej sprejemal vedno nove obveznosti. Posebej velja poudariti njegovo delo v krajevni skupnosti Bizeljsko. Za svoje zasluge je Milan Šepetavc prejel celo vrsto visokih odlikovanj, med njimi tudi red republike s srebrnim vencem.

leta 1963 postal predsednik občinske skupščine v Brežicah, po izteku mandata pa je še naprej sprejemal vedno nove obveznosti. Posebej velja poudariti njegovo delo v krajevni skupnosti Bizeljsko. Za svoje zasluge je Milan Šepetavc prejel celo vrsto visokih odlikovanj, med njimi tudi red republike s srebrnim vencem.

KITAJCI V NUKLEARKI

Minuli četrtek je začela obisk v naši republiki delegacija Kitajske zveze sindikatov, ki se je mudila v naši državi na povabilo Zveze sindikatov Jugoslavije. Pod vodstvom njenega predsednika Ni — Čihuja je obiskala za krajši čas tudi gradbišče naše prve jedrske elektrarne.

Družbeno varstvo bo prenehalo

V Novogradu se bodo v kratkem spet samoupravno organizirali, z novim letom pa ne bodo več veljali ukrepi družbenega varstva — Podjetje se bo preimenovalo v Komunalno

V Novogradu se je stanje po uvedenih ukrepih družbenega varstva bistveno popravilo, z novim letom pa začne kolektiv poslovati pod novo firmo Komunalna in kot enovita delovna organizacija. Z gradnjo blokov se ne bodo več ukvarjali.

Pred kratkim izglasovani referendum v novomeškem Novogradu za prenehanje poslovanja v nekaj tozdih in v enoviti delovni organizaciji je ob ugodnih finančnih rezultatih ob triletju povsem spremenil razmere. Sredi decembra bodo v Novogradu na referendumu sprejemali statut nove delovne organizacije, teden dni zatem pa bo izvoljen delavski svet in objavili

bodo razpis za poslovodne organe. Tako se bo do konca letošnjega leta nehalo družbeno varstvo nad Novogradom, kolektiv pa bo spet samoupravno in samostojno ter na novih poteh začel ob začetku leta 1981.

Ugotovljeno je, da so k precej dobrim poslovnim rezultatom v prvih devetih mesecih prispevali večja produktivnost, boljša organi-

zacija dela in ostrejši nadzor nad porabljenimi sredstvi ob boljšem izkoristku delovnega časa. Po novem bo glavna dejavnost Komunalne v proizvodnji in oskrbi vode, bavili se bodo z vzdrževanjem stanovanjskih in poslovnih prostorov, s pogrebno službo, proizvodnjo in prodajo nekaterih gradbenih materialov (peska itd.), ne bodo pa se več spuščali v visoke gradnje, pač pa bodo gradili kot specializirana delovna organizacija kanalizacijo, čistilne naprave, manjše mostove itd., kar sodi k nizkim gradnjam komunalnega pomena.

GDO „GOI“ BREŽICE Cernelčeva 3 a

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in delovne naloge

SAMOSTOJNEGA GRADBENEGA REFERENATA za enoto ZD v poslovalnici Brežice.

POGOJI: srednja šola gradbene smeri in 5 let delovnih izkušenj ali višja šola gradbene smeri in 3 leta delovnih izkušenj. Čez eno leto so možnosti za pridobitev stanovanja v Brežicah. Ponudbe sprejemamo 15 dni po objavi. Kandidate bomo obvestili o izbiri najpozneje v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

882/49-80

5 Po sledovih vojnega zločinca Franca Frakeljina

Mož je zabrandal, ker se mu je mudilo, pa tudi sicer k Mokraru ni rad hodil. Ne zato, ker bi imel kakšen osebni razlog ali spor z barjanskim gostilničarjem. Razlog je bil preprosto v tem, ker se je bal Skalarjevih domobrancev, Mokrarjeva gostilna pa je bila poleg postojanke.

Po naključju je takrat Skalar zrl skozi okno postojanke in opazil lžance. Tlesnil je z rokami in že je pred njim stal dežurni posadke.

„Izvolite, gospod poročnik!“ Skalar mu je z glavo pomignil, naj pristopi k oknu. „Ali vidite tiste tri, ki se pravkar kobacajo z voza. V gostilno gredo. Priljubi mi jih v pisarno.“

Izansi si še niso natočili vina v kozarce, že so jih odpeljali v postojanko. Po kratkem zaslišanju, kam in zakaj, je Jesihovo lvanke spodil domov.

„Lepo, lepo,“ se je norčeval, „dva gostilničarja, dva bogataša in dva partizanska prirepanika. Javornik, kaj si ukrenil, da bi tvoj sin zapustil partizanske vrste? Jesih, zakaj je bil tvoj sin v goščici? Kakšna očeta sta, kako sta vzgojila otroke? Fuj, sram vaju bodi! Božja previdnost vaju bo kaznovala. Dežurni, odpeljta ta dva dedca v luknjo.“

Dvajsetletni Jesihov sin je bil od 1942 v partizanih. Italijani so ga zajeli in zaprli. Po kapitulaciji Italije se je vrnil domov. Ker si zaradi belogradistov ni upal spati doma na Igu, se je nastanil pri sorodnikih na Rudniku. Medtem ko je bil njegov oče zaprt, je Skalar poslal patroljo še ponj.

V zaporu je Jesih godrnjal: „Saj sem ti rekel, Javornik, da ne hodiva blizu teh vravog. Ti si pa kar naprej silil, kot da nimava doma dovolj pijače.“

Naslednjega dne so Jesiha izpustili. Veselje mu je zagrenila vest, da so medtem že zaprti njegovega sina.

Tako je Skalar zbral skupino za Kozlarjevo goščo. Najraje bi jo takoj pobil, toda misel na Mojzesovo zapoved je vplivala, da je obred opravil na ponedeljek.

Tisto nedeljo je po maši poklical apostole v svojo pisarno in jim kot vzoren vernik spet začel razlagati sveto pismo. Naslednjega dne ob petih — bil je ponedeljek, 20. decembra 1943 — so Skalarjevi morilci z žrtvami hiteli proti Kozlarjevi goščici. Na zadnjem pot so odšli: 65-letni gostilničar in mesar z Iga, oče devetih otrok, Jože Javornik; 21-letni sin gostilničarja z Iga Anton Jesih; 53-letna mati desetih otrok z Jezera pri Podpeči Marija Verbič; 67-letni delavec Jože Brancelj iz Tomišlja in njegova 61-letna žena Marija, mati devetih otrok, in njena hčerka Francka Brancelj, poročena Korpes, mati dveh otrok.

Na robu nekega jarka v Kozlarjevi goščici so se ustavili. Nekateri domobranci so odložili orožje v stran ali pa ga obesili na drevo in si poiskali gorjače, drugi pa so samo obrnili orožje in prišli za cev. Skalar, ki je bil za glavo višji od vseh, je začel iz ust sipati nore besede:

„V vaših senilih možganih se je nabralo toliko smrada, da ogrožate okolico. V vaših srcih je klica nalezljive bolezni, ki se imenu-

je komunizem. Vzgojili ste bandite in jim pomagali. Zarotili ste se proti Bogu in on vas b. kaznoval. Izročam vas v milost svojim sužancom in naj vam Bog pomaga v tej zadnji uri; jaz vam ne morem, ker izpolnjujem le njegovo voljo.“

Može in žene so otrpnili, kri jim je porednela, v grlu jih je stiskalo. Le iz Verbičeve se je izjavil presunljiv krik, ki je odjeknil tja do Čme vasi in do lžanske ceste:

„Iz tvojih ust, Skalar, govori satan. Že Kristus je napovedal, da se bodo na Zemlji pojavili krivi preroki, ki se bodo izdajali za njegove učence, a pod svetniškim plaščem bodo skrivali čmo dušo. Prekleti morilci, tisočkrat prekleti! Da bi se odprla zemlja in vas pogoltnila!“

Nekdo jo je strahovito udaril z gorjačo po ustih. Usta so onemela v curku krvi. Kot lačni volkovi so planili nadnje in jih bili z gorjačami in kopiti pušk. Jože Grum si je „rezerviral“ nekdanjo svojo neuslišano ljubico Francko.

„Nisi me hotela, zdaj pa se bom napil tvoje krvi,“ je rjovel in ji kazal zobe. „Da veš, kri ti bom izsesal,“ je kot nor ponavljal da so še drugi morilci za trenutno obstali in se ozirli, kaj neki bo storil njihov pajdaš. S silovitim potegom je Grum strgal Francki krilo in nedre, da so se ji v jutranjem svitu pokazale bele prsi. Grum jo je stiskal k sebi, široko odprl usta in zagrizel z zobmi tja, kjer otrok dobi mleko. Kriknila je in ga skušala pahniti od sebe, a že sta priskočila dva krvoločna in jo prijala za roke. Iz njenih prsi je tekla kri. Grum pa je še naprej stiskal zobe in sesal kri. Ko je utešil krvoločno žejo, jo je začel vleči po gozdu sem ter tja, jo butal z glavo ob drevesa in vlekel skozi grmovje, dokler ni obležala.

Janez Bolha z Iga je bil kot vojak jugoslovanske vojske aprila 1941 hudo ranjen na albanski meji. Kot invalid, nesposoben za vojsko, je vojno preživel na Igu. O tem, kako so umorili navedene žrtve, ve povedati naslednje:

„Od mladih domobrancev, ki še niso znali čuvati vojaških skrivnosti, sem zvedel, kako so pomorili omenjene žrtve.“

Takratni domobranski kriminalistični agent, sicer pa tajni sodelavec OF Marjan Keršič—Belač, ki je 1944. leta po službeni dolžnosti odkopal ta trupla, je takrat v zapisnik zapisal:

„1.- Žensko truplo, v zeleni naglavni ruti, visoka oca 150—160 cm, v sivkastem plašču, plavo-belordeči jopici s črnimi gumbi. Sivodrap nogavice, nizki črni čevlji polvisokih pet, lasje spleteni v kite, temnorjave barve, na zobeh zlate plombe, to je oba zgornja podočnika, v zgornji čeljusti spredaj umeten mostiček čez vse sprednje zobe, ki pa je le zadaj opazen. Plašč iz zelo grobega blaga, lobanja okrogla, nizka in zadaj razbita (odprta).

2.- Moško truplo, v suknji, temni obleki, dolgih hlačah, v močne čevlje obut, s podkvicami na petah in nazobčanimi okovi spredaj. Oblečen v temen telovnik, sivo jopico, na sebi je imel dve srjaci, spodnjo belo in zgornjo sivkasto s tenkimi črtami. Suknja (štuca) zelene barve, znanke Tivar. Lobanja popolnoma razbita, visok okoli 165—170 cm, usnjen pas na hlačah širok tri cm.

3.- Moško truplo, v pumparcah, zelenkasto sivih, drobno kariranih, v močnih dokolenkah, kratak suknič do pasu (jankerle). Glava popolnoma razbita in odpadla od trupla. Visok 170 cm.

Opomba: to bi mogli biti posestniški sin Jesih Anton z Iga, star okoli 22 let.“

Tako je popisanih vseh šest žrtev, ki jih je Belač že tedaj (1944. leta) za potrebe Komisije za ugotavljanje vojnih zločinov in zločincev indentificiral. Po zapisanem vrstnem redu so bili umorjeni: 1. Francka Brancelj, poročena Korpes; 2. Jože Brancelj iz Tomišlja, Franckin oče; 3. Anton Jesih, star 21 let.

Čeprav sem Marjana Keršiča—Belača prvič videl zadnje dni julija letos in tedaj sploh prvič slišal za ta ohranjeni zapisnik,

sem na podlagi izpovedi prič in lastnega raziskovanja brez pomote v knjigi Po sledovih črne roke opisal, kdo so bile žrtve, ki so jih Skalarjevi morilci umorili in ponedeljek, 20. decembra 1943.

Dan pred božičem je šel Skalar s patroljo po Črni vasi od hiše do hiše. Hotel je ugotoviti, kako se vaščani pripravljajo na božično praznovanje. Nekaterih hiš se je izognil, ker je vedel, da so prazne, stanovanjci pa v Kozlarjevi goščici.

Na koncu vasi so obstali. Nasproti jim je prišel mlad Ciganček Tonček Hudorovič, star morda 14 let, ki je bil za hlapca pri Jakobu Škrabi (njegovu hčerko vero Škraba je Frakelj umoril z Melikovimi). Poskakoval je po cesti, kot da je vojna nekje v devetih deželi, in žvižgal pesmico Jaz sem Cigan baron ...

Skalar ni imel razumevanja za otroško razigranost. Črn je kot sam peldenček. Pa na sveti večer pleše po Črni vasi! Sam satan ga je navdihnil, da nas jezi.

Cigančka so odpeljali v Kozlarjevo goščo in obesili na drevo, kjer so ga domačin dobili čez dva dni. Ko so čez šest mesecev prekopavali trupla in jih vozili pokopavati na tomišljško pokopališče, so tja prekopavali tudi Tončka Hudoroviča.

29. decembra 1943 je domobranski patrolja, ki jo je vodil semeniščnik Anton Platner, po domače Sedejev iz Iške vasi, na mestu ustavila 61-letno Marijo Žagar. Malnarjevo iz Iške vasi. Odpeljali so jo v vaški zvonik in jo tam zasramovali, poniževali in tepli, končno pa še ubili. Njeno truplo so vrgli v grmovje za cerkvijo, kjer so ga čez dva dni odkrili otroci. Umorili so jo na Skalarjev ukaz.

Vođa moriške patrolje je zdaj duševnik v Clevelandu v ZDA. 20 dni po tem umoru je Frakelj umoril še hčerko Malnarjeve mame — Marijo, poročeno Keršmanec, 38-letno mater devetletnega sina Vinka.

(Nadaljevanje prihodnjije)

SEMINAR O NOVINARSTVU

V petek in soboto, 14. in 15. novembra, smo imeli v domu JLA seminar o novinarstvu in njegovih zvrsteh. Udeležili so se ga učenci in dijaki iz enajstih osnovnih in srednjih šol. Seminar je organizirala OK ZSMS, predavala pa sta pravnik Samo Mihelin in novinar Janez Pezelj. Po predavanju smo se pogovarjali o novinarstvu in delu novinarskih krožkov na šolah, o šolskih glasilih, imeli pa smo tudi praktične vaje, na katerih smo se urili v novinarskem pisanju. Rezultati praktičnih vaj bodo zbrani v posebnem biltenu srečanja. Zelimo si še več takih seminarjev.

ROSANA PESTNER
OŠ GRM

PEVSKI OBISK

V petek, 14. novembra, so nas na metliški šoli obiskali pevci Ladko Korošec, Rajko Koritnik in Sonja Hočevar. Na elektronsko harmoniko jih je spremljal Metličan Silvester Mihelčič. Gostje so peli partizanske, narodne in zabavne pesmi, najbolj pa sta nas navdušila Ladko Korošec in Rajko Koritnik z zadnjo točko, ko sta zapela „Vem za mladenc...“ in zaplesala po odru.

SLAVICA KUKOVEC, 8.c
nov. krožek
OŠ Metlika

PREDAVANJE O ŠTIPENDIRANJU

Pred nekaj dnevi sta naš dom obiskala Boža Peterle in Jože Skufca, ki sta učencem odgovarjala na vprašanja o študentski politiki. Seznanila sta nas z novim zakonom o štipendiranju. Doblili smo tudi odgovore na vsa vprašanja, ki so za nas še posebno pereča.

Učenci menijo, da bi delovne organizacije morale imeti enotne študentske kriterije, ki naj ne bi pogojevali socialnih razlik med učenci. Udeležba je pokazala, da se učenci zanimajo za ta vprašanja in jih kritično ocenjujejo. Dogovorili smo se še za drugo srečanje.

M. MEJAŠ,
Dom Majde Šilc
Novo mesto

NAŠ PRAZNIK

12. novembra 1941 je Dušan Kveder-Tomaž s tovariši rešil iz sevniških zaporov pet aktivistov. V spomin na to pogumno dejanje praznuje občina Sevnica vsako leto 12. novembra svoj občinski praznik, ob katerem imamo v Sevnici in v drugih krajih občine veliko prireditev. Letos smo še posebno veseli. Občinska skupščina je imela slavnostno sejo v novih prostorih naše šole, ki so jo ta dan odprli. Šola je dobila tudi občinsko priznanje Dušana Kvedra. Ponosni smo nanj. Skupaj s tovariši se bomo trudili, da bomo upravičili zaupanje in priznanje.

NINA VACOVNIK, 4.d
OŠ „Savo Kladnik“
Sevnica

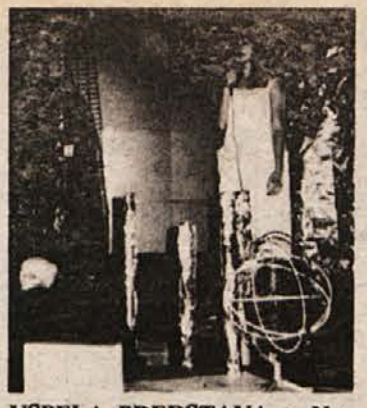
IZLET MLADIH DOPIŠNIKOV SREČANJ

35 pionirjev iz trebanjske občine, ki smo imeli v zadnji številki Srečanj, občinskega glasila mladih dopisnikov, objavljen spis ali pesem, smo se pred kratkim odpravili na izlet. V Škofji Loki smo si ogledali muzej, v tamkajšnji šoli pa nam je mentor literarnega krožka govoril o pionirski dejavnosti in o tem, tako nastaja njihovo glasilo Trate, ki je bilo že velikokrat nagajeno. Domov smo se vrnili polni lepih vtisov. Zahvaljujemo se občinski izobraževalni in kulturni skupnosti, ki sta nam omogočili poučni izlet.

DAMJANA ŽUPAN
novin. krožek
OŠ Sentrupert

POSTALI PIONIRJI – Za dan republike so cibani osnovne šole „Katja Rupena“ postali pionirji. Pred zastavo so svečano obljubili, da bodo dobri učenci, zvesti domovini in našemu Titu. (Foto: Mitja Pelko, foto krožek)

USPELA PREDSTAVA – Novomeški gimnazijci smo dan republike proslavili v sredo, 26. novembra, s proslavo v domu JLA. V pripravi in izvedbi proslave je sodelovalo veliko dijakov pod mentorstvom prof. Simičeve in prof. Guštinove. Člani recitatorskega krožka so predstavili Mateja Bora „Šel je popotnik skozi atomski vek“. Pesnitev so poživili in izrazno dopolnili s scenariji in lučmi. (I. G. in foto: S. P.)

Novice iz Artič

Artiški šolarji so nam poslali štiri prispevke. Katja HALER piše, da so se člani novinarskega krožka odzvali na natečaj Zavoda za šolstvo SR Slovenije in sestavili več spisov pod delovnim naslovom „Naravne lepote in njene dediščine“. Na natečaj, ki je dopolnil novembrski simpozij ekologov v Mariboru, je prispelo 205 spisov, eno od petnajstih nagrad pa je prejela tudi Halerjeva. Udeležila se je podelitve nagrad, žal pa ji je, ker ni videla razstave, ki so jo pripravili posebej za simpozij. Pravi, da ni nihče vedel, kje je ključ od razstavišča.

O izletu artiških planincev na Gore nad Bistrico ob Sotli poročajo Ingrid MOLAN. Do Kumrovcov so se peljali z vlakom, skupaj z mladinci iz Globokega so si ogledali rojstno hišo tov. Tita, nato pa so pešičili do Bistrice in se povzpeli do razvalin Kunšperka. Pot jih je vodila še do Orešja, bizeljskega gradu in do Gor, kjer so dobili pečat, se vrnili do Bizeljskega in se s kombijem odpeljali domov.

Nedavno delovno akcijo artiških mladincev je popisala Breda DUŠIČ. Mladi so se lotili popravila garderob v prosvetnem domu in telovadnici, tudi puščajočo streho so spravili v red, njihove roke so se lotile še starih zaščitnih mrež ob igrišču, postorili pa so še kaj. Na začetku decembra bodo izvedli podobno akcijo.

Anita HERCEG na kratko poroča o požaru v Globokem. Tamkaj je začel goriti hlev, domači gasilci požar niso mogli pogasiti, ker imajo tako šibko brigado, da ni povlekla vode iz Gabrnice. To je šlo od rok šele brežiškim gasilcem. Vzrok požara ni znan.

MLADINCI V DOMU DELAVNI

Mladinska organizacija v Domu Majde Šilc je bila v času od začetka šolskega leta do sedaj zelo delovna. Naše glavne naloge so bile: formiranje OO po vzgojnih skupinah, sestava programov dela in organizacija komisij ter dejavnosti v prostem času. Letos smo uvedli veliko novih dejavnosti in tečajev, npr. AMD, tečaj prve pomoči, foto-kino tečaj, itd. Imeli pa smo precej težav, saj za vse nove dejavnosti nismo mogli dobiti mentorjev. Kljub temu deluje veliko krožkov in učenci imamo možnost, da se vključimo vsaj v eno dejavnost. S tem bodo novinci tudi lažje premagali začetno domotožje. Zaživel je tudi delo na področju IPD, MDA, SLO, informiranja in kadrovske komisije. Vse komisije so sestavile delovne programe in že pridno delajo. IPD je organizirala ob občinskem prazniku predavanje tovariša Kneza o Novem mestu in pohod k obeležju Majde Šilc nad Težko vodo, komisija za informiranje je pripravila seminar o informiranju, MDA pa vodi delo pri ureditvi igrišča. Boštjan Kovačič pa nam je na povabilo debatnega krožka govoril o iransko-iraškem spopadu.

JANJA MOČAN
Dom Majde Šilc
Novo mesto

Zakaj tako?

Neupravičen pomislek

O akumulacijskem jezeru, ki naj bi ga uredili pri Prigorici, smo že veliko slišali in brali, predvsem v Dolenjskem listu. Prizadeti občani, ki imajo tu zemljo, so končno ugotovili, da se podnebje ne bo spremenilo, da ne bo megle, komarjev, žab ali kakšne druge nadloge.

Nekateri, zelo redki, pa se z „jezerom“ še vedno ne morejo spoprijazniti in iščejo nove vzroke, da bi bili še dalje „proti“, kot so proti vsemu, pa če je še tako očitno, da bi bilo koristno. Tako jim je ostal edino še razlog: „Akumulacija bo koristila le kočevski industriji!“

V naši družbi lahko vsak svobodno misli in presoja, zato naj bo to dovoljeno tudi meni. Vsem, ki se boje, da bo akumulacija koristila le kočevski industriji, priporočam, naj še enkrat vzamejo v roke rešeto in ponovno prerešeta ta pomislek. Če bodo delo pošteno opravili, bodo uvideli koliko delovnih ljudi raznih poklicev iz Ribniške doline je zaposlenih v kočevski industriji, tu ustvarja dohodek in si služi kurh. Veliko jih je zaposlenih tudi v raznih ustanovah, precej je vajencev, gimnazijcev, da tistih Ribničianov, ki delajo na najodgovornejših položajih v občini in OZD, niti ne štejemo. Tudi ta dvom za ureditev akumulacijskega jezera torej odpade in dvomljivci – na srečo jih je malo – bodo morali spet iskati nova opravčila za ugovore.

Jaz pa menim, da so dobro premislili odgovorni ljudje v ribniški občini in pri kmetijskih zagodi ter velika večina občanov, ki so skupaj s strokovnjaki prepričani, da bo akumulacija v korist vsemu prebivalstvu obeh dolin, Ribniške in Kočevske. To sem zapisal tudi zato, ker sem rojen Ribničian.

ANDREJ ARKO-JOHANOV

Za novo postajo v Semicu

Predlog železnice, kako bi skrajšali pešačenje

Z novo postajo, ki jo je železnica letos odprla tako rekoč sredi Novega mesta, je zelo ustregla vsem, ki prihajajo v mesto po opravkih, pa tudi domačinom, ki jim je ugodneje potovati z železnico kot z avtobusom. Zanimivo je, da se je železnica odločila za to dejanje, čeprav sta v bližini še dve postajališči, kandjiško in bršljiško, od katerih zlasti prvo ni kaj daleč proč od novega.

SREDSTVA ZA KULTURO RAZDELJENA

Izvršni odbor Zveze kulturnih organizacij občine Metlika je razdelil razpoložljiva sredstva za leto 1980: 100 tisoč dinarjev je dobila metliška mestna godba, po 20 tisoč dinarjev pa mešani pevski zbor Beti ter mladinska folklorna skupina in tamburaši. Razdeljenih je bilo torej 140 tisoč dinarjev ali kratko: vse, kar je bilo na razpolago za ljubiteljsko dejavnost v naši mali občini. Izvršni odbor ZKO se zaveda, da je letošnja razdelitev površna, saj drugače ni bilo mogoče, kajti metliška ZKO je bila obnovljena šele pred kratkim. V prihajajočem 1981. letu bodo dobila društva denar le za program učitane, a v resnici realizirane akcije. Torej: plačilo po delu!

PROSTOR MLADIM

Mladina ribniške občine si je v delovnem programu med drugim zadala tudi to, da si bo prizadevala dobiti prostor za delo mladih v Dolenji vasi in prostor za rekreacijo, šport in kulturno dejavnost mladih v Ribnici. Nadalje so sklenili, da bodo tesneje sodelovali z mladino iz Kočevja. Že letos bodo začeli evidentirati mlade za mladinske delovne akcije, saj so izkušnje minulih let pokazale, da je treba začeti z zbiranjem brigadirjev bolj zgodaj.

V zvezi s tem bi predlagal, da se odpre novo potniško postajališče tudi v Semicu, kjer so razmere za marsikatero potnika še dosti manj ugodne, kakor so bile doslej v Novem mestu. Vsek Semičan, ki hoče potovati z vlakom proti Ljubljani, mora namreč po nepotrebnem napraviti vsaj kilometer poti od železniškega predora do postaje, ker se od tam pelje z vlakom spet isti kilometer nazaj proti tunelu. Podobno je, ko se vrača domov. Če bi železnica odprla postajališče pri predoru – tam je zdaj čuvajnica – bi torej močno skrajšala pot številnim potnikom, ki bi ji bili za to gotovo hvaležni. Bi se to dalo napraviti?

L. R.

OB PRAZNIKU REPUBLIKE

Dan pred praznikom smo učenci OŠ Mirana Jarca pripravili proslavo. Nastopal je pevski zbor. Zapel je: Hej Slovani, V temnem gozdu ob tabornem ognju in Mi in Tito. Program so popestrili člani folklorne skupine iz naše šole. Ponosni smo, da živimo v svobodni in ugledni državi – Jugoslaviji.

SANJA JANJČ
OŠ Mirana Jarca
Črnomelj

BORCEM 12. SNOUB

Borcem 12. SNOUB iz občinj: Novo mesto, Črnomelj, Metlika, Kočevje, Ribnica, Krško in Brežice sporočamo, da bo v petek, 12. decembra, ob 15. uri v hotelu Metropol v Novem mestu zbor vseh borcev brigade iz dolenjske regije. Vabljeni!

Odbor borcev
12. SNOUB

M. G. - 6

Še: „Graja za (oddelčno) sečnjo“

Oddelčna sečnja je potrebna zato, ker kmetje sami v desetih letih ne opravijo načrtovanih del – Gozdarska kooperacija odgovarja na vprašanje delegata na seji občinske skupščine Ribnica

V zvezi z delegatskim vprašanjem na seji občinske skupščine Ribnica in našim poročilom „Graja za sečnjo“, ki se je nanašalo na to vprašanje, je toz Gozdarska kooperacija Ribnica posredoval občinski skupščini in tudi Dolenjskemu listu odgovor, vendar smo ga morali žal, nekoliko skrajšati.

Strokovna osnova za gospodarjenje z gozdovi so 10-letni gozdnogospodarski načrti in letni operativni plani. Veljavni predpisi določajo, da morajo lastniki gozdov gospodariti tako, kot določajo ti načrti.

Ugotavljamo, da v vseh ureditvenih enotah posek lesa zaostaja, predvsem listavcev. Posek najbolj zaostaja v naši največji ureditveni enoti Velika gora, kjer so v minulem desetletnem načrtu posekali namesto planiranih 167.710 kubikov iglavcev in listavcev le 90.186 kubikov ali kar 77.524 manj, kkt je bilo planirano. Tudi v prvih treh letih se

danjega desetletnega načrta posek zaostaja kar za 10.906 kubikov.

Lastnike gozdov spodbujamo, da bi v desetih letih sami opravili vsa načrtovana dela v gozdu. Ker to ne uspeva, rešujemo v Sloveniji v zadnjem desetletju te probleme z „oddelčnim gospodarjenjem“, to je s hkratnim opravljenjem vseh del na določenem območju, ki ga zajema načrt. Z lastniki gozdov pa se prej dogovorimo, katera dela bodo opravili sami in katera mora opraviti naš toz. Skupno določimo tudi ceno za dela in roke izvedbe. Za organizirano sečnjo se odločimo le tam, kjer lastniki v preteklosti niso sekali in kjer domnevajo, da tudi v prihodnje ne bodo.

Lastniki gozdov imajo morda res kratek rok (vsaj 6 mesecev), a je treba upoštevati, da je treba opraviti še

številna druga opravila (sečni, spravilni, gojitveni in kalkulacijski načrt ter izdelavo vlak in cest). Prizadevamo si, da bi imeli lastniki prednostno pravico vsaj leto dni, daljši rok pa ne bi bil primeren in tudi kalkulacijski del načrta bi bil neuporaben.

Zvlačenje sečnje je v škodo lesne industrije in normalnega razvoja gozda. Davčne in druge obveznosti kmetu porastejo v istem ali prihodnjem letu, ko dobi dohodek iz gozda, zato ne bi smel imeti težav s plačilom povečanih prispevkov.

Oddelčno gospodarjenje je najboljše rešitev v sedanjem obdobju. Stanje v zasebnih gozdovih se bo z njim kako izboljšalo, da se bodo po kakovosti močno približali družbenim.

Direktor TOZD GK
dipl. ing. JANEZ ANDOLJŠEK

Kaj s pijanimi razvalinami?

Kočevje: pijanci in izsiljevalci sramote poštene ljudi

Kočevje se je pred kratkim rešilo z veliko pomočjo miličnikov raznih razpitenih skupin postopcev, nadlegovalcev in „pankrokarjev“. Vendar teh nadleg še nismo rešeni popolnoma. Posamezniki in skupine najdejo vedno nove načine in oblike za kršenje predpisov ter javnega reda in miru.

jih „nudijo“ miličniki, sodniki in drugi, tudi plačati ali pa odslužiti z delom v zaporu.

V življenju je že za delovne ljudi dovolj težav tako domačih kot službenih in drugih. Zakaj bi jih imeli še z ljudmi, ki delajo le slabo?

S. J.
KOČEVJE

Leskovec: Kdaj tabla z voznimi redi?

Vemo, da je Leskovec povezan z rednimi avtobusnimi progami z Ljubljano, Celjem, Mariborom, Novim mestom, Brežicami in kraji ob teh progah. Pred kratkim je bil uveden tudi krožni medkrajevni promet Krško-Leskovec-Drnovo.

Vendar pa že vsa leta ni table, kjer bi bili omenjeni vsaj odhodi avtobusov. Domačini se še nekako znajdemo, težje pa je za tujce in ljudi, ki se redkeje odločajo za prevoz z avtobusom. Ti potem „nadlegujejo“ uslužbenko na pošti, ki včasih ve, včasih pa tudi ne o prihodih in odhodih avtobusov. Teh informacij ji tudi nihče ne plača. Enako je z lastnico gostišča, kjer je predvsem ob dežju tudi čakalnica.

Kdo je dolžan postaviti tablo z voznimi redom avtobusov? Prevozna podjetja (Gorjanci, Izletnik), KS Leskovec ali Cestno podjetje? Saj sedaj niti ne vemo, ali smo res zamudili avtobus, če ti ta odpelje izpred nosa. Mogoče bi tablo za primerno nagrado lahko napravil kakšen ključničar.

LOJZE ŠRIBAR

Nova nadloga – presitost

Včasih težave zaradi lakote, danes zaradi presitosti

Na nedavnem prvem kongresu šolske medicine v Zagrebu so razpravljali o zdravju šolarjev in mladine. Ugotovili so, da je včasih mladina obolevala zaradi slabe in nezadostne hrane, danes pa imajo mladi največ težav z zdravjem zato, ker so presiti. Tudi mladi pri nas vse pogosteje obolevajo za boleznimi, ki so značilne za razvite države, kot so povečani krvni pritisk, obolenja srca in ožilja in druge.

Ni treba biti strokovnjak, da lahko kar sam ugotoviš, da se šolarjem in vsej mladini res lepo godi. Vsak dan lahko vidiš, kako hiti v šolo nebroj debeluščkov, ki so zaviti še v tople in podložene bunde in v vse mogoče podložene vetrovke. Vse to kaže tudi na pomehkuženje mladega rodu. Vse več mladih uživa tudi alkohol in kadi. Tudi to bo medicini prineslo dodatno delo in skrbi.

Zaradi višjega standarda otroci hitreje rastejo, so višji, pojavlja pa se tudi vedno več vprašanj v zvezi z njihovim psihičnim razvojem in socializacijo. Zdravstveni delavci so ugotovili, da šolska medicina še ni dovolj usposobljena, da bi bila kos vsem zdravstvenim vprašanjem do-raščajočega rodu.

Stariši se jeze, če otrok ne je. Nekateri jih kar pitajo s hrano. Družba pa ob vsem tem izdaja plakate in brošure o pravilni prehrani, ki jih nihče ne upošteva. Mladina sama pa se, seveda, ne zaveda, da tak način življenja in prehrane pelje slej ko prej naravnost v bolnišnico.

A. ARKO

pisma in odmevi

Še: Zapreš trgovino in jo mahneš na izlet

Pojasnilo iz tozda Jelke

Posiljamo pojasnilo k članku „Zapreš trgovino in jo mahneš na izlet“, ki je bil objavljen v Dolenjskem listu 20. 11. 1980 na strani 5.

Pisec članka se pritožuje, da ni mogel kupiti salame v novi blagovnici v Ribnici, ker je prodajalka izjavila, da jo prodajajo samo za sendviče. Zastlišali smo prodajalko, ki so bile v strežbi dne 25. 10. 1980, in trdijo, da takega odgovora niso dale nobenemu kupcu. Prav bi bilo, ko bi bila prizadeta stranka J. F. zahtevala odgovorno osebo – poslovođjo ali knjigo pripomb in pritožb kupcev, da bi nepravilnosti povedala, oziroma zapisala v knjigo. Tako bi lahko ugotovili, katera prodajalka ji je dala tak odgovor. Enako bi lahko storila tudi v tekstilnem oddelku, kjer je morala čakati 15 minut in ni bila postrežena.

Prizadevamo si, da bi bili prodajalci čimbolj vljudni, prijazni in postrežljivi, toda vedno ni tako. Prosimo vse kupce, da nepravilnosti posameznih prodajalcev, če smatrajo, da so oškodovani ali kako drugače prizadeti, zapišejo v knjigo pripomb in pritožb. Knjiga je v vsako prodajalno ali oddelku. Pripombe obravnavajo samoupravni organi TOZD, ki sprejmejo tudi določene ukrepe.

Trgovina „IZBIRA“ je v sestavi KZ Ribnica.

Pa še to. Prav bi bilo, da bi pisec članka navedel polni naslov.

CVETKA DEBELAK
vodja blagovnice

PRAZNIK KRAJEVNE SKUPNOSTI

Krajevna skupnost Suhorje slavi svoj praznik 25. novembra v spomin na napad na fašistično postojanko v tem kraju. Pionirji smo uredili okolično in okrasili spominska obeležja v KS. Skupaj s tovarišicami smo okrasili kulturni dom, v katerem je bila zvečer akademija. Prišlo je veliko krajanov. Pozdravil jih je predsednik Jože Geršič. Po kratkem govoru je čestil vsem za krajevni praznik in dan republike, potem pa smo nastopili pionirji, mladinci in pevski zbor tovarne Beti. Ljudje so bili navdušeni. Tudi mi smo bili veseli, saj smo po dolgem času nastopili pred polno dvorano.

Novinarski krožek
OŠ Suhor

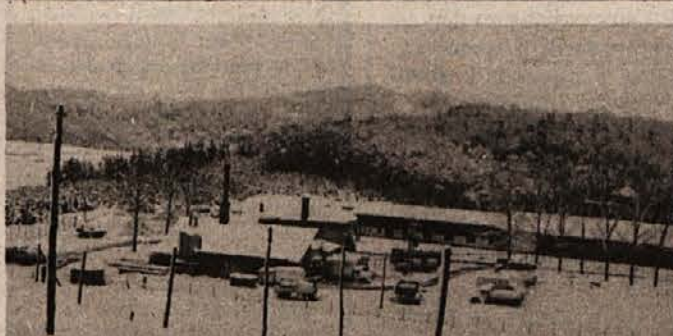
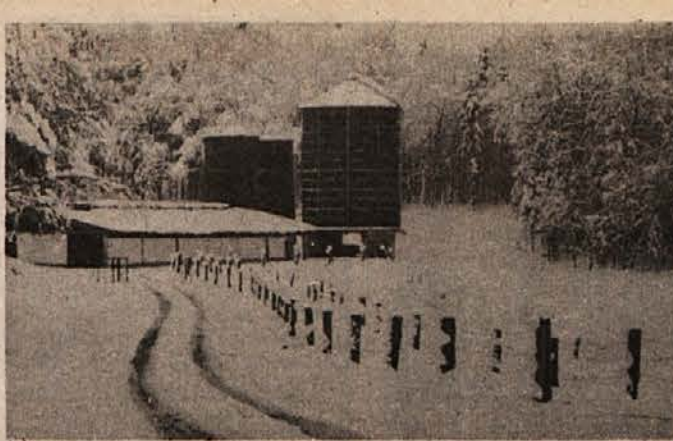
URŠNA SELA: POČASTITEV DNEVA REPUBLIKE

Na predvečer Dneva republike je bila na Uršnih selih lepa proslava. Z nekaj besedami je predsednik KK SZDL Jože Fon orisal pomen praznika, nato pa so zapeli pevci KUD „Dušan Jereb“ iz Novega mesta, ki so pripravili lep izbor iz svojega bogatega repertoarja. Z recitalom o rojstnem dnevu republike so nastopili najmlajši, članice plesne skupine pa so zaplesale dve koli. Krajsani so bili s prireditvijo zelo zadovoljni in se zahvaljujejo pevcem iz Novega mesta, da so našli pot k nam.

J. S.

Uredništvo v gosteh: Trška gora

as sili v mesto mesto v vas

Trško goro in Ždinjo vas z okolico smo izbrali v ekipi uredništva Dolenjskega lista za uredništvo v gosteh zato, ker je tu še vedno ena najbolj priljubljenih izletniških točk, ker se področje zadnja leta tako naglo spreminja in ker kljub napredku vaščanom ne manjka težav. Novinarji Ria Bačar, Marjan Bauer in Jože Simičič smo v torek, 25. novembra, uradovali v nekdanji gostilni Marije Pugalj, še vedno najbolj priljubljenem zbirališču krajanov, kjer se izmenjavajo novice in največ izve. Vabili smo krajanje in vikendarje, pa slednjih ni bilo.

Kot ena osrednjih težav krajanov se je izkazalo dejstvo, da je na Trški gori 120 registriranih stavb, v katerih je stalno naseljenih 17 družin, ostalo so vikendi. Ne hramčki, kot so bili včasih, ampak hiše z več sobami, kopalnicami, balkoni, vsem udobjem. Lastniki so iz raznih krajev, največ je

Novomeščanov. Pretežno živijo v blokih, tu pa imajo hiše. Pač pa le 17 domačinov plačuje krajevni skupnosti Otočec (kamor Trška gora še spada) krajevni samoprispevek; vikendarji te dajatve ne poznajo, pač pa so koristniki vseh uslug. Podobno je v Ždinji vasi in okoliških zaselkih, kjer živi okoli 60 domačinskih družin.

Domačini sicer ne gledajo postranil občasnih sokrajanov, nasprotno, razumejo se z njimi, jim pomagajo, ne zdi pa se jim prav, da na primer za vikend ni problem dobiti dokumentacije in potrebni soglasij za gradnjo, domačini pa take papirje iščejo tudi dolgih sedem let, pa jih še nimajo.

Funkcionarji krajevne skupnosti so rekli, da se pravzaprav bojijo pritil pred krajanje. Izpeljali so dva referenduma za samoprispevek, dvakrat že zbirali denar za gradnjo osnovne šole na Otočcu, pa nove šole še ni, medtem ko jih drugod zidajo.

„Za nas Trškorogorci je trgovina predaleč. Najbližja je v Koštialovi ulici v Novem mestu ali pa z druge strani v Bršljinu. Če hočejo Ždinjčani (zaselek na Trški gori) priti na sedež krajevne skupnosti na Otočec, morajo z avtom skozi tri krajevne skupnosti,“ so rekli.

Pritoževali so se nad poštno dostavo, češ da je dvakrat na teden, in še to neredno, da v hišah na hribu ne vidijo slovenskega televizijskega programa in da je veliko zemljišč splošnega družbenega premoženja, na katerih se zarašča grmovje in prapro, pa se sploh ne ve, kdo je zanje odgovoren. Komur se ljubi, gre lahko tja kosit, davkov pa nihče ne plača.

Ob vsem napredku pa celotna Trška gora ne premore telefona, ponekod pa so tudi električni drogovi že tako nagajeni, da se v vinogradih boje pod njimi delati...

Po mnenju vaščanov Ždinje vasi se jih je napredek ogibal vse do leta 1979, saj so v tem času vse od vojne dalje dobili le elektriko in novo cesto, ki jih je vendarle povezala z Novim mestom. Zdaj pa se je zanje napredek kar ustavil, k čemur je po svoje prispevala prav nova cesta. Vaščanom manjka denarja pa tudi materiala za obnovo drugih cest na svojem področju, saj jim krajevna skupnost Otočec odpoveduje vsakršna sredstva. To svoje ravnaje opravičuje s tem, da je Ždinja vas dobila že cesto. Tako Ždinjčanom ne preostane drugega, kot da čakajo na dobro voljo vodstva krajevne skupnosti in upajo, da bodo le dobili del denarja iz sredstev krajevnega samoprispevka.

V resnici pa krajevna skupnost nima kaj dosti zaslug, da so vaščani Ždinje vasi dobili cesto. V veliki meri je namreč sodelovala pri cesti občina in komunalna skupnost, še največ pa so krajanje prispevali sami. Za cesto, ki je leta 1978 veljala nekaj čez dva milijona, so sami zbrali skoraj milijon, prispevali pa so še 6.800 udarniških ur in 2.000 traktorških ur. Ker je tako, in za takimi trditvami stojijo vsi krajanje, so seveda vsi razlogi, s katerimi se krajevna skupnost Otočec oziroma njeno vodstvo otepa dajanja denarja za popravilo potov, privlečeni za lase.

Kako so vaščani teh vasi pripravljene poprijeti za delo, pove tudi podatek, da so pred nedavnim sami zgradili vodovod, vreden okoli štiriisto

tisoč dinarjev. Radi bi svoje vodovodno omrežje še razširili, radi bi dobili vsaj en telefon, uredili avtobusne zveze, izboljšali dostavo pošte in še in še. Marsikaj od tega bi lažje uredili, če bi se za določene zadeve osamosvojili od krajevne skupnosti, medtem ko pri ustanovitvi lastne krajevne skupnosti ne bodo vztrajali. Zavedajo se namreč, da sami kadrovske še niso dovolj močni.

Kot kaže, pa skrb glede kadrov niti ni upravičena, saj mladi iz teh vasi ne beže toliko v mesto, pripravljeni pa so tudi sami poprijeti za delo tako pri urejanju n selij, kot na političnem področju. Vendar bi lahko naredili veliko več, če bi našli streho za 34 mladincev, saj zdaj nimajo prostora, kjer bi lahko imeli sestanke. Tako se morajo poleti sestajati na prostem, pozimi pa gostovati po zasebnih hišah. Kljub temu so sodelovali že v vrsti delovnih akcij v domačih vaseh, urejajo spomenike NOB, pripravljajo proslave ob državnih praznikih, za dan žena itn. Zato si tudi oni žele, da bi čimprej dobili gasilski dom, v katerega bi lahko privabili še več obiskovalcev, kot se jih lahko stlači v garažo. Če namreč pripravijo kakšno kulturno prireditev, se morajo zaradi težav s prostori zadovoljiti kar z garažo.

Po besedah sogovornikov je edina „napaka“ tega po marljivih ljudeh znanega kraja oddaljenost od krajevne skupnosti, ki ima sedež na Otočcu. Tam je tudi blagajna, in to se enemu kot drugemu kraju, (Otočcu in Ždinji vasi), tako smo vsaj slišali, drugače pozna.

Ždinjčani načrtujejo gasilski dom, prav tako Otočani, vendar s pripombo, da ga Ždinjčani ne potrebujejo, čeprav bi v domu dobile svoj prostor tudi družbenopolitične organizacije. Po besedah Ždinjčanov so na Otočcu zahtevali, naj hodijo otroci iz Ždinje vasi in okolice v šolo samo na Otočec, in ne v Bršljin. Do Bajnafa naj bi malčki pešačili, nato pa bi jih spravili v avtobus. Na Otočcu, kjer sta tudi pošta in krajevni urad, so celo samovoljno postavili delegata, za katerega Ždinjčani niti v sanjah ne bi glasovali. Čeprav je Ždinja vas najbolj zapuščen vas v krajevni skupnosti, je z Otočca slišati, da je mogoče najti še bolj od boga odklajnene kraje.

Podobnih trditvev in primerov o naglušnosti Otočanov za ždinjske zadeve je bilo slišati še precej, druge plati zvona pa nismo mogli posneti, saj se uredništva v gosteh ni udeležila niti en predstavnik otoškega vodstva krajevne skupnosti. Kot da Trška gora in Ždinja vas ne bi bili „njihovi“.

Pranje umazanega perila ni prijetna zadeva, zato raje še nekaj dejstev. Ždinja vas nima trgovine in telefona. Za trgovino je, tako smo slišali, predstavnik Dolenjke izjavil, da je čisto dobra tista v ne tako bližnjem Bršljinu, telefon pa je pravljica zase. Še sreča, da bo z lastnim trudom zgrajen vaški vodovod mogoče povezati z načrtovanim mestnim oziroma javnim.

Težave so kljub dobri cesti tudi z avtobusi, predvsem z delavskimi (za poslenih je 55 ljudi), ki pridejo ali ne pridejo. Če avtobus pripelje, je to zelo zgodaj: 15 minut pred peto uro. Kdor na primer dela v Novoteksu, je pred tovarno hočeš ali nočeš že ob petih. Cela ura izgubljenega časa in spanja. Nazaj v Ždinjo vas pripelje avtobus ob 15.30. In tako traja delovni dan dejansko 12 ur.

Poleg lepe ceste, ki pa so si jo zgradili tako rekoč sami, vzdržujejo Ždinjčani še 10 kilometrov poti, bolje povedano, stez. Kakšna so ta pota, pove podatek, da zdravnik z avtom tudi ob suhem vremenu ne more na Golušnik.

krajanje se, povdarjajo znova, da ne bi kdo napačno razumel, ne zavzemajo za svojo krajevno skupnost ali priključitev k siromašni Bučni vasi, žele si predvsem samostojnost na področju komunale. Če bi imeli svojo komunalno interesno skupnost, bi kraj, ki v ta mošnjček veliko prispeva, tudi res kaj dobil.

So pa še druge težave, na primer zaostajanje kmetijstva. Je to območje, če odštejemo vinogradništvo, sploh še kmetijsko?

Ali nismo pričeli še enemu odmiranju vasi? Mesto se željno ozira po novih gradbenih parcelah, krajanje od KS zahtevajo zazidalni načrt. Novomeško predmetje se že dotika obronkov Trške gore. Mesto bo kmalu razrešilo prenekateri, predvsem komunalni voz, žal pa tudi zavozlalo nove, predvidljive in take, ki to niso.

KRAJ SE PREDSTAVI

Danes se na Trško goro pride po cesti iz Bučne vasi po asfaltu, mimo Bajnafa pa sicer po makadamu, vendar z vsakim vozilom. Tudi s kamionom. Na Trški gori je v letu 1980 popisanih 120 objektov; od tega je 17 stanovanjskih hiš, ostalo so vikendi. Čvicka je še vedno dovolj; po njem pa ne sprašujejo več samo Ljubljancani in Gorenjci, marveč si je sloves pridobil tudi že preko meja.

Danes je s področja Trške gore 55 ljudi zaposlenih pretežno v mestu, otroci pa se šolajo deloma na Otočcu, deloma v Bršljinu.

Ždinja vas je gručasto naselje, ki mu manjka do nadmorske višine 400 metrov samo en meter. Zaposlenih je 55 ljudi, večina v Novem mestu. Ždinja vas je nekoč slovela po hišah z značilnimi lesenimi hodniki; večinoma so bile krite s slamo. Znamenitost kraja je tudi več sto let stara zidanica, nekdanj last stiškega samostana.

Kraj povezuje s civilizacijo, kot včasih pravijo domačini, natančno 1960 metrov dolga asfaltna cesta. Slednja pa potrebuje posebno zgodbo.

„Trška gora, 429 metrov visoka vzpetina nad Novim mestom, je znamenita vinorodna in razgledna gora z razloženimi vinogradi in zidanicami. Dohod z vozom. Tu se pridetuje znani beli in rdeči trškorogorski cviček, ki se prodaja ne le po okolici, ampak posebno v Ljubljano, na Gorenjsko, Notranjsko in celo v Ribnico. Vinograde imajo mnogi Novomeščani, posestniki iz bližnjih vasi. Zemlja je ilovnata in lapomata, voda iz kapnic. Prvi znani lastniki so bili stiški menihi, ki so že leta 1135 dobili od oglejskega patriarha več vinogradov na Trški gori. Vinske šrambov so imeli na gradu Bajnofu.

Cerkev Device Marije je znana božja pot, postavili pa so jo na mestu prejšnjega znamenja. Sedanja stavba je iz leta 1620. Zraven so štiri košate lipe, največja je stara čez 300 let.“ Tako opisuje Trško goro Krajevni leksikon iz leta 1937, se pravi nekaj let pred zadnjo vojno, v kateri je Trška gora doživela nekaj bitk in spopadov.

Franc Erste

Marinka Vovk

Jože Kostjar

Marija Rifelj

Jože Škufca

Milan Klobučar

Anton Kebel

Matija Rifelj

Martin Doblehar

Franc Zagorc

Anton Kastelic

Jože Pust

Miro Zarabec

Jože Kastelic

IZREDNA PRILOŽNOST!

PIONIR

NOVO MESTO

GARAŽE V KRŠKEM

V Krškem bomo v bližini hotela Sremič zgradili garažno hišo.

Občane in delovne organizacije, ki so zainteresirani za nakup garaz v tem objektu, vabimo, da obiščejo naš komercialni oddelek v Krškem.

POSLOVNI PROSTORI V BREŽICAH

V pritličju stanovanjske stolpnice (objekt P + 10) v ulici Veljka Vlahovića v Brežicah prodajamo poslovne prostore, primerne za lokale, skladišča in podobno.

Podrobnejše informacije dobite v SGP PIONIR, komercialni oddelek, Krško, telefon: (068) 71-826.

Za stanovanje je potrebno varčevati

Skoraj ni družine, ki bi lahko z lastnimi sredstvi kupila stanovanje ali zgradila hišo, zato bi vas želeli seznaniti z možnostmi namenskega varčevanja za stanovanje pri temeljnih bankah združenih v Ljubljansko banko. Varčujete lahko z rednimi mesečnimi pologi ali z enkratnim pogom. Varčevati je potrebno vsaj dve leti. Pravico do posojila za stanovanje si lahko pridobite tudi s prodajo

prihranjenih deviznih sredstev in vezavo njihove dinarske protivrednosti ali z vezavo dinarjev.

Če se odločite varčevati za stanovanje ali hišo z rednimi mesečnimi pologi, dobite npr. po štirih letih na privarčevani znesek kar 200 % posojila in še 40 % za ohranjanje realne vrednosti hranilne vloge.

Na vsa vprašanja o varčevanju vam bodo odgovorili v vaši banki.

76 ljubljanska banka

Povsod nove razstave

Prejšnji teden so likovnim dogodkom odprli vrata galerij v več krajih – V. Sevnici med drugim izročili namenu restavrirane grajske freske – Na otvoritvi pred dnevom republike v Novem mestu govoril Franc Šali

Kulturo življenje na našem območju je obogateno za nove likovne razstave, ki so jih prejšnji teden odprli v Brežicah, Kočevju, Novem mestu in Sevnici, z njimi pa počastili tudi dan republike.

V galeriji Posavskega muzeja v Brežicah so v sredo, 26. novembra, po nastopu basista Ladka Korošca, tenorista Rajka Koritnika in sopranistke Sonje Hočevar, ki jih je s harmoniko spremljal Milan Stante, odprli razstavo del slikarja, oblikovalca in pedagoga Zorana Didka. Razstava, ki jo je posredovala Moderna galerija v Ljubljani, bo odprta do 14. decembra.

Pod pokroviteljstvom Gozdnega gospodarstva Kočevje so v četrtek, 27. novembra, v kočevskem Likovnem salonu odprli razstavo del akademskega kiparja Staneta Jarma ter slikarjev Janeza Černača in Boštjana Koširja. Razstava vzbuja tokrat

nenavadno veliko zanimanja zlasti pri gozdarjih, saj sta Černač in nekaj mlajši Košir gozdarska inženirja.

V četrtek sta bila dva pomembna kulturna dogodka tudi v Sevnici. Na gradu so najprej odprli za javnost znamenite freske, ki jih je v treh letih restavriral in konserviral akademski slikar in restavrator Viktor Povše iz Celja. Nato so v galeriji na gradu po uvodnih besedah Iztoka Durjave odprli razstavo „Partizanske grafike in risbe“. Razstava, ki prikazuje dejavnost naših umetnikov v dneh narodnoosvobodilnega boja, je pred tem vabila na ogled že v številnih slovenskih krajih.

Od petka, 28. novembra, zvečer so v obeh dvoranah Dolenjske galerije v Novem mestu na ogled stvaritve slovenskih umetnikov, članov znane „Grupe 69“. Na otvoritveni slovesnosti je Zoran Kržišnik, ravnatelj Moderne galerije v Ljubljani, povedal, da gre za izbor del, pripravljenih za jubilejno razstavo ob 10-letnici osnovanja „Grupe 69“. Dodal je, da si brez imen, ki sestavljajo to skupino, ne moremo zamisliti sodobne slovenske umetnosti in njenih dosežkov. To pa so: Janez Bernik, Jože Ciuha, Riko Debenjak, Andrej Jemec, Adriana Maraz, Štefan Planinc, France Rotar, Gabrijel Stupica, Slavko Tihec in Drago Tršar.

Slavnostni govornik je bil Franc Šali, izvršni sekretar predsedstva CK ZKS, ki je razstavo tudi odprl. Poudaril je, da „plodov umetnosti ne moremo imeti za nekakšen okras ali statusni simbol, ampak za duhovno potrebo in vsebino našega življenja. „Kultura se ne razkriva samo z umetniškimi in drugimi storitvami, ampak tudi s kulturnostjo naše zavesti in dejanj.“ je med drugim poudaril ter zaželel, da bi to srečanje z „Grupom 69“ ne bilo zadnje. (Več iz Šalijevega govora bomo objavili prihodnjic.)

DOLENJSKI ROJAK – NAGRAJENEC AVNOJ

Letošnjo nagrado AVNOJ za področje družbenih ved je dobil slovenski zgodovinar prof. dr. Metod Mikuž, dolenski rojak, ki živi in dela v Ljubljani. V obrazložitvi so zapisali, da je njegovo pedagoško in znanstveno delo izredno pomembno. Odbor za nagrade je še posebej skrbno pretehtal Mikužovo raziskovanje v zvezi z NOB. Kot izreden poznavalec NOB je Mikuž napisal nekaj temeljnih del o naši revoluciji.

JAKČEVI PORTRETI NA OGLED V MARIBORU

V Umetnostni galeriji v Mariboru so pred kratkim odprli razstavo „Portreti kulturnih in javnih delavcev“. Na ogled je kakih 300 upodobitev pesnikov, pisateljev, slikarjev, politikov in drugih osebnosti, ki jih je izdelal Božidar Jakac. Osrednje mesto na razstavi zavzema jo Jakčevi portreti maršala Tita.

kultura in izobraževanje

Izpovedovalec pokrajine

V Zagrebu rojeni in v Krškem živeči Viktor Zemljak s svojim ustvarjalnim nagnjenjem že odločno dokazuje, da narava še dolgo ne bo izgubila svojih občudovalcev, njene lepote pa ne slikarjev. Kajti Zemljakov slikarski čopič je zaljubljenost v slovensko pokrajino že nešteto-krat izpovedal v sliki. Med realističnim in ekspresionističnim slogom razpeti slikar je do zdaj ustvaril galerijo upodobitev, ki niso samo zvest posnetek krajinskih razpoloženj, ampak tudi dokumentarne priče starih arhitektur in naselbinskih vedut. Zemljaka pa ne zanima le krajina, na razstavo uvrčena tudi portrete ljudi, pri čemer išče njegovo oko še posebej izraz na obrazu.

Viktor Zemljak

Zemljak je do zdaj pokazal svoje slike na desetih samostojnih in enajstih kolektivnih razstavah, sodeloval na treh eksternih ter dobil več nagrad in priznanj. Do jutri bo odprta njegova najnovejša razstava, ki so jo pripravili Slovenci v Zagrebu, in sicer v prostorih tamkajšnjega Slovenskega doma.

Razgibano „ljubiteljsko“ leto

Črnomaljska ZKO že ima delovni načrt do decembra 1981 – V načrtu 19 prireditev

V novem srednjeročnem obdobju bo ljubiteljska prednostna naloga v črnomaljski občini. ZKO je že dobila delovni načrt za leto 1981 in zanj predvidela sredstva. Načrt obsega občinske prireditve, medobčinsko sodelovanje, medrepubliško kulturno izmenjavo in izobraževanje kadrov.

Vseh občinskih kulturnih prireditev bo trinajst. Začele so se te dni s koncertom pihalnega orkestra v

Črnomlju, končane pa bodo decembra prihodnje leto, ko načrtujejo v Adlešičih in Vinici revijo folklornih

skupin. Posebno pozornost bodo posvetili proslavljanju slovenskega kulturnega praznika. Dneve od druge polovice februarja do sredine marca so rezervirali za premiere gledaliških skupin. Predvideni pa so še nastopi tamburašev, pevskih zborov, harmonikarjev, recitatorjev in drugih.

V okviru prireditev medobčinskega sodelovanja bodo kulturniki iz črnomaljske občine trikrat gostovali v drugih občinah dolenske regije, trikrat pa dobili v goste skupine iz drugih občin. Medobčinski „vrtjak“ pod geslom: „Spoznajmo se“ bodo začeli prav Črnomaljski, ki bodo 10. januarja dobili v goste Trebanjce.

Kulturna izmenjava bo potekala tudi v okviru Medrepubliške kulturne zveze bratstva in enotnosti s trenutnim sedežem v Karlovcu. Tako bo poleti v Vinici srečanje tamburaških skupin, novembra pa v Črnomlju, Dragatušu, Adlešičih in na Preloki revija pevskih zborov z območja omenjene medrepubliške zveze.

Zelo pomemben je izobraževalni del programa, ki kaže, da skrb za kadre v črnomaljski kulturi ni na zadnjem mestu. Tako bodo nadaljevali s šolanjem mladih godbenikov, izvedli trimesečni tečaj za zborovodje in seminar za gledališke režiserje. Poleg tega bodo zagotavljali udeležbo na najrazličnejših republiških strokovnih seminarjih (za vodje folklornih skupin, režiserje, pevovodje). Likovnikom bodo omogočili udeležbo na slikarskih kolonijah, v šolah pa ustanavljali kulturna društva.

Zapisati je potrebno še, da bo ZKO omogočala najboljšim folklornim, dramskim, pevskim in drugim skupinam sodelovanje na republiških in zveznih prireditvah. To tudi pomeni, da bo v novih sezonah še bolj kot do zdaj poudarek na kakovosti dela v ljubiteljski kulturi, čeprav tudi skrbi za množičnost ne nameravajo zanemariti. I. Z.

Tuja poimenovanja

Prva „sodba“ v imenu slovenske besede

S tujimi poimenovanji, ki jih kar naprej in preračunano ponavlja ekonomska propaganda, prihaja v slovensko besedje neprebavljena tujščina, ki med ljudmi upravičeno povzroča nezadovoljstvo in ogorčene obsodbe zaradi tako neodgovornega odnosa do jezika.

S posploševanjem zlaganega vtisa o prednostih vsega tujega spodbujamo doma vero v kakovost domačega izdelka, v tujino pa ne prodajamo svojega blaga, temveč sebe.

Izbira imen za delovne organizacije, športna društva, pevске skupine in podobno je gotovo eno od najbolj svobodnih jezikovnih dejanj, zato je dolžnost vseh, ki odločajo pri poimenovanjih organizacij in njihovih izdelkov, da ravnajo v duhu slovenske zavesti in spoštovanja kulturne dediščine.

Najlepši dokaz, kako se resnična kakovost izdelka lahko uveljavi tudi z domačim imenom, so delovne organizacije, ki doma in na tujem pomenijo pravo osvežitev z domačimi imeni v siceršnjih nepregledni povodnji enako in podobno zvenečih tujih imen.

Ker je ena od nalog akcije Slovenščina v javnosti nasploh in našega razsodišča posebej stalna skrb za bolj domača poimenovanja delovnih organizacij in njihovih izdelkov, se bomo ves čas odločno zavzemali za to, da se v slovenski zavesti uveljavi zdrava miselnost o vrednosti domačih imen, in za to, da se pri Gospodarski zbornici in povsod drugod sprejmejo predpisi, odloki in zakoni, ki bodo dajali prednost domačim poimenovanjem.

Jezikovno razsodišče pri sekciji „Slovenščina v javnosti“ sveta za kulturo republiške konference SZDL Slovenije

PRVE PARTIZANSKE DELAVNICE NA OSVOBOJENEM OZEMLJU DOLENJSKE

Prvo orožje, ki smo ga zbrali ob kapitulaciji bivše jugoslovanske vojske, smo na Dolenjskem popravljali in konservirali v raznih kovinarskih delavnicah v Novem mestu, Šentjerneju, Semiču, Črnomlju in drugje pri naprednih obrtnikih, sodelavcih OF. Ko so bile zveze zaradi poostrene okupatorjeve kontrole in odhoda večine tovarišev, ki so ta popravila opravljali, v partizane vse težje, smo opravljali vsaj manjša popravila orožja v partizanskih enotah, kjer so se te nahajale.

Ena prvih popravilnic orožja je bila na Frati pri Ajdovcu. Frata je bila zbirni center partizanov iz Novega mesta in okolice. Tja sem prve dni marca 1942 prispel tudi jaz. Ob odhodu v partizane sem s seboj vzel tudi najnujnejše orožje, katerega sem potreboval za popravilo orožja. Komisar Jože Slak - Silvo je takoj odredil, da ostanem na zbirnem centru na Frati. Moja naloga je bila, da pregledam in popravim vse orožje, ki so ga prinesli s seboj novodošli partizani.

Ko so se kasneje formirale nove čete in bataljoni, sem hodil od čete do čete in kar v taborišču popravil orožje. Večje okvare sem popravil pri vaških kovačih, ki so bili v bližini taborišča čete. Toda tak način popravila kmalu ni več zadoščal vedno večjim potrebam.

Zato je glavni štab NOV in POS dal nalogo štabu V. grupe odredov, naj organizira partizanske delavnice, ki bodo delale za potrebe partizanske vojske na osvobojenem roškem področju. Poleg orožarske delavnice naj bi se organizirale tudi druge delavnice. Konec maja ali prve dni junija 1942 je bila kot prva organizirana orožarska delavnica na Pogačnikovi žagi na Podstenici.

Kmalu zatem so bile organizirane še čevljarska, krojaška, šiviljska in mizarjska delavnica ter tesarska grupa. Tudi Pogačnikova žaga je delala za partizanske potrebe.

Orožarji smo delali v bivši menzi Pogačnikove žage. Sprva smo bili v orožarski delavnici zaposleni trije orožarji: Avgu st. Pogačnik - Gusti, ki je bil po poklicu puškar, ključavničar Jože Udovič - Topsis in strojnik na Pogačnikovi žagi Alojz Pogorevc - Matjan. Kmalu so se nam pridružili še drugi: Albin Kulovec, ki je kasneje postal intendent za orožje in material, Jože Zupančič - Niko, Rajko Ogorevc - Srečko, iz Novega mesta pa je prišel stari komunist Srečko Preželj - Srečo, ki je postal vodja delavnice. Ob odhodu iz Novega mesta je Preželj organiziral, da so iz novomeške jetnišnice odpeljali tudi strožnico za železo na nožni pogon, ki jo je izdelal tam, ko je bil zaprt zaradi protidržavne, to je komunistične dejavnosti.

Poleg tega je v partizane poslal precej orožja in materiala, ki smo ga zelo potrebovali. Strožnico, orožje in material je iz Novega mesta pripeljal šofer škroplinskega avtomobila Rudolf Krevs - Božo v cisterni omenjenega avtomobila.

Avtogenski varilni aparat nam je odstopil topliški kovač Ščar. Tako je bila delavnica na Podstenicah za taktarne razmere dobro opremljena. Imeli smo strožnico 120 x 500 mm na nožni pogon, avtogenski varilni aparat, poljsko kovačnico s potrebnim kovaškim orodjem, dve delovni mesti s potrebnim orodjem za puškarje in štiri delovna mesta s potrebnim orodjem za razna kovinarska dela.

Za komisarja delavnice je bil imenovan Jože Slak - Silvo. Ta je organiziral tudi druge delavnice, za katere so tesarji postavili barake v gozdu Podrta gora.

Ze v orožarski delavnici na Podstenicah nismo popravljali samo orožja, pričeli smo izdelovati tudi ročne bombe, ki so bile sprva zelo preproste, saj nam je primanjlo kvalitnega materiala. V posebej izdelano štirioglo pločevinasto škatlo velikosti nekako 80 x 60 x 40 mm smo vložili kocko ekrazita. Škatla je imela na vrhu privarjeno cevko, skozi katero smo napeljali vžigalno vrstico z detonatorjem. Ker nismo imeli vžigalnih kapic, smo sprva upora-

bili za vžig kapice vžigalce, kasneje na smo izdelali posebno vžigalno maso, s katero smo vžigalno vrstico zalili. Bomba se je aktivirala s potezom ob škatlo vžigalce. Izdelovali smo ofenzivne in defenzivne bombe. Ofenzivne bombe so imele plašč bombe iz pločevine, v kateri je bila kocka ekrazita. Defenzivne bombe pa so imele med pločevinastim plaščem in ekrazitom nasekane drobce jeklenih žag, zalite s katranom.

Kasneje, ko smo se tudi orožarji preselili v bližino ostalih partizanskih delavnic na Podrto goro, smo ročne bombe izpopolnili.

Gozd Podrta gora je nad vasjo Podstenice, levo od ceste, ki vodi s Podtuma preko Roga v Kočevje. Stoji na tipičnem kraškem terenu, polnem vrtač, prepadnih jam in kamenitih skladov. V tem gozdu je tesarska skupina zgradila vrsto

domačini, precejšnje količine so dobili od sodelavcev OF, kasneje pa je naša vojska zaplenila velike količine usnja v mokronoški usnjarni.

V sklopu te delavnice je delal tudi torbar, ki je izdeloval oficirske in kurinske torbice, vojaške pasove ter jermenje za tovorna in jahalna sedla.

Krojaško delavnico je vodil Ivan Puc - Don. V njej je bilo zaposlenih 18 tovarišev in tovarišic. Izdelovali so posebne partizanske uniforme in kape triglavke iz blaga, ki ga je naša vojska zaplenila okupatorju in njihovim sodelavcem. Veliko blaga pa so v partizane poslali trgovci iz Novega mesta in drugih krajev. Blago je bilo sicer raznoliko - civilno, toda k roj uniform in kap je bil enoten. Za kape smo iz Ljubljane dobili kokarde, na katerih je bila sloven-

ter mesar, ki je klal živino za delavniško četo, četo za zavarovanje, glavni štab in štab V. grupe odredov ter borce ostalih ustanov, ki so delali na področju Roga. Dva elektrifikarja sta skrbeli za električno napeljavo in telefonske zveze, štiri pomožni delavci pa za transport raznega materiala, napravo ter druga pomožna dela.

Delovni čas je v vseh delavnicah trajal 12 ur na dan, s kratkim odmorom za kosilo. Po potrebi pa smo delavci čas tudi podaljšali, kar ni bila redkost.

V novo delavnico v gozd Podrta gora smo se puškarji preselili konec junija. Kaj hitro pa smo ugotovili, da kraj, kamor so postavili barako, ne odgovarja. Baraka je bila postavljena v temni vrtači, obrasli z visokim drevjem. V njej je bilo tako temno, da smo tudi podnevi morali delati ob razsvetljavi karbidnih svetilk, ki smo jih sami izdelali. Kmalu je baraka postala pretesna, kajti število orožarjev se je povečevalo. Vodja delavnice Srečo in komisar Silvo sta našla nov primeren kraj pri Cinkarskem križu, kjer so nam tesarji postavili veliko in svetlo barako, od ostalih oddaljeno približno pol ure. Prav toliko je bila oddaljena od vasi Podstenice, kjer smo organizirali sprejem pokvarjenega orožja. Dohod od orožarske delavnice je bil strogo konspirativen in so do nje lahko prišle le pooblaščen osebe.

Ker je število zaposlenih stalno naraščalo, nam je primanjlovala orodja, da o materialu sploh ne govorim. Za nabavo tega smo zadolžili Albina Kulovca, ki je kot domačin iz Vavte vasi poznal širo okolico. Tudi na strožnici na nožni pogon nismo zmogli vsega dela. Komisar Silvo in vodja delavnice sta navezala stike s sodelavci OF: tovarnarjem stolov Javornikom z Dvora, ki nam je poleg nekaj orodja in materiala odstopil strožnico za železo, in strojnikom soteske žage Feliksom Černetom. Ta nam je pripravil precej orožja in materiala.

Neko temno noč smo odšli puškarji z nekaterimi drugimi partizani na sotoško žago, ki je bila oddaljena okrog 10 m od gradu, kjer je bila močna italijanska postojanka. Od tam smo odnesli ves material, ročno orožje, jeklenko kisika ter namizni vrtni stroj, karbid in ostalo, kar nam je pripravil strojnik Černe. Radi bi bili odnesli tudi strožnico, toda ta je bila pretežka. Toda kasneje je tudi ta strožnica prišla v orožarsko delavnico Stare žage. Sedaj pa se nahaja v muzeju NOB v Novem mestu.

Strožnica, ki smo jo dobili na Dvora, je bila prevelika, da bi jo preuredili na ročni ali nožni pogon. Mislili je bilo treba na električni pogon strojev, ki smo jih imeli. Vodja pušcarske delavnice Srečo, je vedel za motor na pogon na lesno oglje, ki je bil nekoč last kočevskega Maceleta iz Novega Tabora pri Črmošnjicah, ki se je izselil. S Srečom sva odšla tja, demontirala motor in ga prepeljala v novo delavnico pri Cinkarskem križu. Preuredili smo ga za naše potrebe in montirali v vrtači Dolgi studenc, kjer je bil reven izvor vode, ki smo jo potrebovali za hlajenje motorja. Dinamo in elektromotorje za strožnico smo zopet dobili na žagi v Soteski.

Električna centrala je imela kapaciteto 12 kW in napetost 220/380 V, kar je popolnoma zadostovalo za pogon strojev, ki smo jih imeli, ter za električno razsvetljavo naše kakor tudi drugih delavnic. Toda zaradi pomanjkanja električne žage in izolatorjev je električna napeljava za ostale delavnice, ki so bile oddaljene okrog 2 km, počasi napredovala. Preden je bila inštalacija montirana, nas je prehitela roška ofenziva. Pogonskega goriva, to je oglja, je bilo v roških gozdovih v obilju.

Od električne centrale, ki je bila od pušcarske delavnice oddaljena okrog 200 m, smo potegnili industrijski električni vod. Električna energija v roških gozdovih je pomenila novo partizansko zmago, saj je olajšala delo, kapaciteta strojev je bila večja, podaljšali pa smo lahko tudi delovni čas in s tem je bilo tudi več popraviljenega orožja in izdelkov za našo vojsko.

Strožnico na nožni pogon smo preuredili na pogon z elektro-

motorjem. Prav tako smo preuredili strožnico z Dvora s transmisij-skega pogona na direktni pogon z elektromotorjem.

Tudi z raznim materialom smo bili razmeroma dobro založeni. Da nam ne bi zmanjklo jeklenk s kisikom in karbidom, ki smo ga potrebovali za avtogenski varilni aparat, smo jih preko organizacije OF naročili pri ključavničarju Udoviču in mehaniku Ferliču iz Novega mesta. Oba sta jeklenki kisika poslala takoj, kak sta jih dobila iz Ljubljane. Toda preden sta prispeli v našo delavnico, se je pričela roška ofenziva.

Pušcarska delavnica je dobila naziv „Centralna delavnica glavnega štaba Slovenije“. V njej smo popravili veliko število pištol, pušk, puškomitaljezov in mitraljezov raznih kalibrov in modelov. Poleg popravil orožja smo iz neeksplozivnih letalskih bomb in topovskih granat izdelovali mine za rušenje prometnih objektov. Za razdiranje želez niških tirov smo kovali matične ključce, s katerimi so borci odvijali spojne vijake na železnih tirih, te pa premaknili, da se je vlak iztiril. Za uničevanje sovražne motorizacije smo iz betonskega železa izdelovali španske žeblice za trganje avtomobilskih gum. Mizarji so izdelovali tovorna sedla, okvje za njih pa smo izdelovali v pušcarski delavnici. Pripravljali smo se tudi na izdelavo minometov ter vžigalnikov za mine ter električnih vžigalnikov za proženje minerskih min.

NAJVAŽNEJŠI IZDELEK - ROČNE BOMBE

Najvažnejši izdelek pušcarske delavnice so bile ročne bombe. Pomanjkanje ročnih bomb je bilo zelo veliko. Ročnih bomb bivše jugoslovanske vojske je že skoraj zmanjkalo. Le redki je bil borec, ki je bil oborožen z ročno bombom. Partizanski borci so bili oboroženi le z lahkim orožjem. Minometov in topov nismo imeli. Te so nam nadomestile ročne bombe, s katerimi so naši bombarji razbijali sovražnikove utrdbe.

Misliti je bilo treba na proizvodnjo lastnih ročnih bomb. Prototip partizanske ročne bombe, ki bi jih izdelovali serijsko, je bil izdelan še v stari delavnici v Podrti gori. Prve bombe so uspešno prestale preizkušnjo. Ko smo preizkusili že kakšnih 30 bomb, je ena prečasnno eksplozirala. (Pri enem takem preizkusu je bil prisoten tudi Ivan Maček - Matija). Nekaj tovarišev, ki so bili navzoči, je bilo lažje ranjenih. Ugotovili smo, da je do prečasnne eksplozije prišlo zaradi poškodovane vžigalne vrvice. Da bi izdelali enakomerno gorečo zmes, je bilo potrebno veliko novih preizkusov. Pri tem nam je veliko pomagal namestnik komisarja Veljko, ki je bil po poklicu kemik. Potrebne kemikalije smo dobili iz novomeških lekarn in iz Ljubljane. Naslednje bombe, ki smo jih izdelali, so bile zanesljive.

Konstrukcija ročne bombe je bila prilagojena materialu, ki smo ga imeli na razpolago. Imeli smo pločevino, betonsko in obročno železo, pocinkano žico, vosek, katran, oljne barve, izolirni trak, zažigalno vrstico, vžigalne kapice, detonatorje, smodnik, eksploziv kamniti ekrazit. Partizanske ročne bombe so bile po obliki močno podobne nemškimi ročnim bombam. Imele so valjasto pločevinasto glavo premera 55 mm, visok 65 mm; nanjo je bil montiran lesen držaj, v katerem je bila udarna igla.

Izdelovali smo dve vrsti bomb: ofenzivne in defenzivne. Ofenzivne bombe so imele pločevinasto škatlo, napolnjeno z rudarskim eksplozivom kamniti ekrazit, defenzivne pa z ekrazitom, ki je imel večjo

eksplozivno moč. Poleg tega je bila med obodom glave in eksplozivom navita nasekana spirala iz žice. Pri metu defenzivne bombe je moral biti borec v dobrem kritju, kajti polkrog nevarnega učinka bombe je bil 30 metrov.

Orožar Ivan Gaber - Savo je izdelal potrebno orožje za krivljenje in zapiranje pločevinastih glav, strugar Jože Udovič - Topsis je izdeloval okovje za vžigalnice in udarne igle. Mizarji so v grobem izdelovali lesene ročaje, ki so do-

končno obliko dobili na veliki strožnici. Bombe je sestavljal ključavničar Branko Kelšin. Vse je bilo pripravljeno za serijsko proizvodnjo. Dnevno bi lahko izdelali 50 in več ročnih bomb. Toda prečen je serijska proizvodnja prav stekla, nas je presenetila roška ofenziva.

PRESENEČENJE: ROŠKA OFENZIVA

Delo v vseh partizanskih delavnicah je lepo napredovalo. Pri tem so nas nekajkrat zmotili Italijani, ki so z močnimi silami prodrli v roške gozdove. Zvedeli so, da se v roških gozdovih nahaja vodstvo narodnoosvobodilnega gibanja ter važne partizanske „tovarne“. Ob takih vdorih smo morali hitro pospraviti stroje, orožje, material, izdelke in ostalo, zamaskirati dohode do delavnic ter se umakniti na varnejša področja. Borci partizanskih delavnic namreč nismo imeli orožja, kajti tega je primanjlovalo tudi v borbenih enotah. Toda Italijani so prodirali le po glavnih cestah. V gozdove se kljub številnemu vojaštvu niso upali. Tako dosnežava vodstva, delavnice in bolnice na Daleč gribo ob teh sunkih niso prišli.

Vsa ta aktivnost Italijanov pa je bila uvod v roško ofenzivo, ki se je pričela sredi avgusta 1942. Ko so 14. avgusta prodrli do Fabrovskega križa in nato do Podstenic in drugih kočevskih vasi, smo videli, da gre tokrat za veliko ofenzivo, saj smo bili popolnoma obkoljeni. Dobili smo „nalog, naj hitro popravimo vse stroje, orožje, material in drugo v skrivališča, ki smo jih že prej pripravili, in vse dobro zamaskiramo.

Motorja za električno centralo nismo mogli skriti, ker je bil prevelik in pretežak, demontirali in skrili pa smo dinamo, armaturno ploščo z instrumenti, demontirali izolatorje in električno žico ter odšli k ostalim delavnicam na Podrto goro, kjer se je nahajalo vodstvo delavnic. Preden smo odšli smo na vrata delavnice napisali: „Soldati italijani, cosa cercate nella terra nostra, sunellata terra Slovenia?“ (Italijanski vojaki, kaj iščete na naši zemlji, zemlji slovenski?)

Po končani ofenzivi, ko sem s tričlansko izvidnico prišel nazaj na Rog, da si ogledamo, kaj je z našimi delavnicami, smo našli ta vrata pribita na drevo, tako da je bil napis viden. Vse delavnice so bile požgane, okrog pogorišč pa zgrajenih ogromno bunkerjev. Partizani, ki so se med ofenzivo skrili v neposredni bližini delavnic, so povedali, da so se Italijani tam zadrževali 10 dni in ves teren temeljito preiskali. Kljub temu da smo vse dobro poskrili, so našli vse stroje, orožje in drugo.

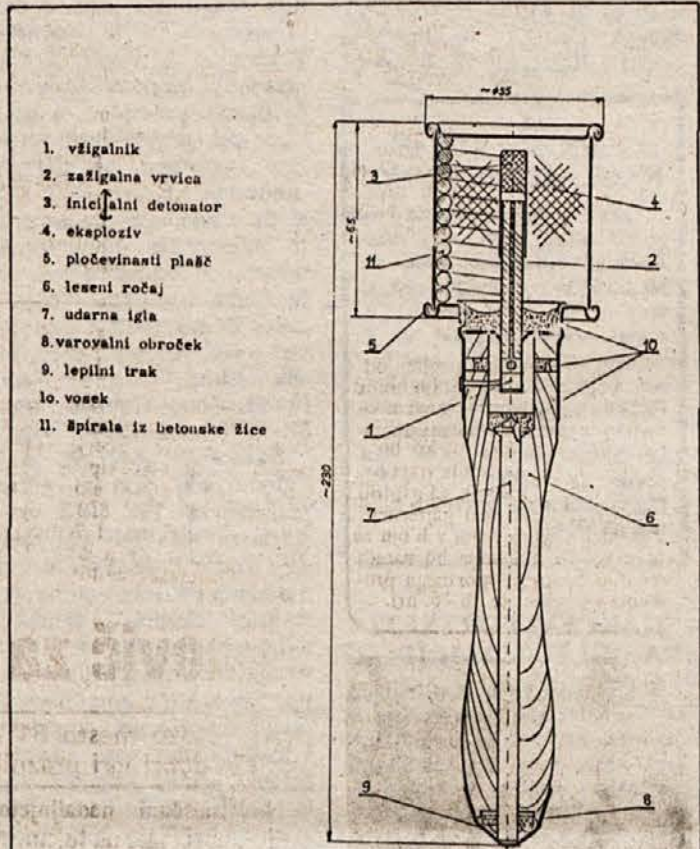
Ko smo prišli na Podrto goro, smo se zbrali na zbornem mestu ter čakali, kaj bo ugotovila izvidnica, ki je odšla proti Podstenicam. Med čakanjem pa nas je napadla italijanska kolona, ki je prišla iz smeri Jelenice. Razbežali smo se po gozdu. Večja skupina se je umaknila proti delavnicam, kjer je bilo vodstvo delavnic. Po kratkem posvetu smo sklenili, da se v manjših grupah prebijemo skozi italijanske obroče v njihovo zaledje.

To je naši skupini, ki je štela okrog 15 tovarišev in tovarišic, po nekaj dneh tudi uspelo. Prebili smo se do Drganjih sel, nato pa smo se premaknili v gozd v bližini Boričevega pri Šmihelu. Tu smo se počutili bolj varne, kajti bili smo globok v sovražnikovem zaledju, kjer nas ni pričakoval. Tam smo tudi pričakali konec ofenzive.

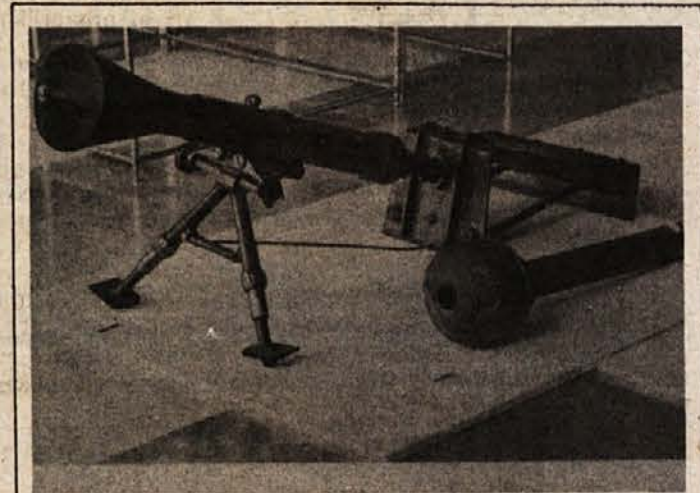
Ker so bile partizanske delavnice uničene, smo se delavničarji, ki smo se skoraj vsi rešili, ponovno priključili borbenim enotam. Orožarji, ki smo ob umiku vzel s seboj najpotrebnejše orožje, smo bili razporejeni v odrede in brigade, kjer smo zopet popravljali orožje na star način, to je v taborišču ali vaških kovačnicah. Zopet je bila naša naloga skrbeti za nemoteno delovanje orožja. Orožje z večjimi okvarami pa smo poskrili, da ga bomo popravili, ko bomo lahko zopet organizirali svoje delavnice. Borili smo se tudi s predelavo letalskih bomb in topovskih granat, ki niso eksplozivirale.

Novo orožarsko delavnico smo organizirali zopet marca 1943 v vasi Sekuliči v Žužemberku, kjer so se takrat nahajale naše brigade. Ko pa so te odšle, smo orožarsko delavnico preselili v bližino Drganjih sel, julija 1943 pa v Stare žage oz. Novo goro, kjer je delovala vse do konca vojne.

JOŽE UDOVIČ

PARTIZANSKA IZNAJDLJIVOST: v orožarski delavnici na Podstenicah izdelana ročna bomba

PARTIZANSKI TOP - PARTOP - Partizansko težko orožje za uničevanje bunkerjev in drugih utrd. Naredili so ga v partizanski delavnici „Gustelj“ v Starih žagah leta 1944.

barak na skritih kraih, kjer so delovale partizanske delavnice. Delavci teh delavnic so bili formirani v posebno četo, ki je spadala direktno pod štab V. grupe odredov, katere komandant je bil Marjan Dermastija - Urban Velikonja, namestnik Čiro, komisar Jože Nose - Tone Špan, namestnik pa Veljko.

Delavnice so se postopoma širile, tako da je bilo v tej tako imenovani „delavniški četi“ konec julija ali v začetku avgusta že 106 borec in bork. Komandir čete je bil Alojz Grčar - Mitja Štajerc, komisar Jože Slak - Silvo, kurir čete pa Kostja Virant - Samo.

V pušcarski delavnici je delalo 15 kovinarskih delavcev raznih poklicev, vodil pa jo je Srečko Preželj - Srečo.

Čevljarsko delavnico, v kateri je bilo zaposlenih 17 čevljarjev, večina iz Topliške doline, je vodil Anton Henigman - Tinče. Izdelovali so čevlje za borce. Dnevna proizvodnja je bila 30 parov čevljev. Glavni material, to je usnje, so v partizane prinesli čevljarji

ski zastavi rdeča peterokraka zvezda. Tudi krojači so dobili potrebne šivalne stroje in ostalo orožje od „naših ljudi“, to je sodelavcev OF, predvsem iz Topliške doline.

V šivilski delavnici je delalo 10 tovarišic. Vodila jo je Marija Miholjevič. Izdelovale so perilo za borce. Material, šivalne stroje in orodje so dobile iz istih virov kakor krojači.

V mizarjski delavnici je delalo 6 tovarišev. Izdelovali so opremo za barake delavnic, bolnice, tehnike itd.

Tesarji - bilo jih je 7 - so izdelovali barake za partizanske delavnice, bolnico na Daleč hribu, štab V. grupe odredov, tehniko, skladišče za hrano in drugi material itd.

Za zavarovanje delavnic in patrol je skrbelo 15 stražarjev, Ti so poleg stražarske službe često opravljali tudi druga dela v pomoč pomožnim delavcem.

Pomožne osebe je štelo 15 ljudi. Sem so spadali intendantka in njena pomočnica, kuharice, ki so skrbele za prehrano delavcev partizanskih delavnic, bolničarka

POTA IN STRAŽNIPOTA

dežurni poročajo

RAZGRAJAL, KER NI DOBIL PIAČ — Ze znan je vzrok večine preprirov, objavljenih na tem mestu. Tudi tokrat so morali šentjernejski miličniki pridržati do izteznitve 46-letnega Franca Glavana iz Ravnega pri Krškem, ker je razgrajal v bifeju Dolenjke v Sentejnu, ko mu že očitno vinjenemu niso hoteli postreči z žganjem. Nadaljevanje bo pred sodnikom za prekrške.

MOTORIST IN PEŠEC OBLEŽALA BREZ ZAVESTI

Daniel Macele iz Gribelj je 26. novembra zvečer vozil neregistrirano motorno kolo „Jawa“ po Gradcu in med vožnjo zadela pešca, 23-letnega Zvonimira Hudorovca iz Stranske vasi, ki je prihajal nasproti po levi strani ceste. Po trčenju sta oba obležala brez zavesti in so ju nemudoma prepeljali v novomeško bolnišnico, kjer so ugotovili, da je Hudorovčev stanje zelo resno, težko poškodovan pa je tudi Macele. Gmotne škode je bilo za 2 tisočaka.

IZ CESTE V ŠKARPO

V soboto ob 15.40 je prišlo na magistrali pri Ribnici do hujše prometne nesreče, ko je 31-letni Ivan Stefanac iz Hrnjitičev pri Karlovcu z osebnim avtom prehitel neznan vozilo, pri tem pa ga je zaneslo na levo, kjer je trčil v betonsko škarpo. Pri nesreči se je Stefanac hudo poškodoval, pa tudi materialna škoda ni ravno majhna: kar 100.000 din.

DOMA PRETEPAL OČETA

Sevniški miličniki so v ponedeljek ob 16. uri pridržali do izteznitve 25-letnega Jožeta Majcna iz Spodnjih Botal 8. Jože je doma razgrajal, pri tem pa tudi pretepal očeta, pri čemer je ostale družinske člane. Kaj o početju Majcna bo porekel tudi sodnik za prekrške.

NEPREVIDNO S KROŽNO ŽAGO

V Podgorju pri Sentejnu je 25. novembra poškodovan pri delu s krožno žago 24-letni Marjan Conta iz Cerovega loga. Marjan ni imel pri delu pravilno nameščenega ščitnika, zato mu je rezilo poškodovalo kazalec na levi roki in so ga prepeljali po pomoč v novomeško bolnišnico.

PREHITEVAL NA POLNI ČRTI

Ljubljancan Štefko Ivčič se je v petek zvečer peljal iz Ljubljane proti Zagrebu, pri Martinji vasi pa na polni črti prehitel. Takrat mu je nasproti pripeljal Postojnčan Janez Znidaršič, pri trčenju pa je Ivčičevo vozilo zaneslo še v avto Franca Vidriha iz Otočca, ki je vozil za Znidaršičem.

KRONIKA NESREČ

PO SNEGU S CESTE — v petek popoldne se je Novomeščan Rasim Nadarevič peljal z osebnim avtom od Novega mesta proti Metliki, na Vahti pa ga je zaradi neprimernosti hitrosti pričelo zanašati. Vozilo je zaskrnilo na levo in trčil v skalo, pri čemer je nastalo za 50.000 din gmotne škode, medtem ko jo je voznik odnesel brez poškodb.

NI VIDEL KUPA PESKA — Stane Zaletelj iz Velike Loke se je v petek popoldne peljal na kolesu z motorjem od Velikega gabra proti Korčani. Na kolesu je imel na krmilu vetrobransko steklo, ki pa je bilo umazano, tako da ni videl pred seboj kupa peska. Zaletelj je trčil v avto in padel ter se pri tem laže poškodoval, pomoč so mu nudili v

Spregledal je rdečo luč

Med prazniki mirno na dolenskih cestah — Trije poškodovani in za 60.000 din materialne škode pri Senovem

57-letni Ljubljancan Ferdinand Dobravc je v petkovih večernih urah spregledal utripajočo rdečo luč na železniškem prehodu v Senovem in tako povzročil prometno nesrečo, ki je poleg precejšnje materialne škode terjala poškodbe treh oseb.

Dobravc so je v petek ob 18.50 peljal z osebnim avtom iz Senovega proti Brestanici, ko pa je pripeljal do rudniškega železniškega prehoda v Senovem pa ni upošteval utripajoče rdeče luči. Kratkotomalo je zavozil na progo, v trenutku ko je na prehod pripeljala rudniška železniška kompozicija, ki jo je upravljala domačin Drago Horvat. Prišlo je do čelnega trčenja, v katerem se je Dobravc s prednjim delom zaletel v bok lokomotive. Pri tem se je hudo poškodovala Dobravčeva žena Terezija, voznik in sopotnica Marija Rebernik pa laže. Materialne škode je bilo za 60.000 din.

Na srečo je bila to v prazničnih dneh edina hujša nesreča na dolenskih

skih cestah, ki tako niso terjale nobene nove žrtve. Očitno je sneg na naše ceste prinesel tudi večjo previdnost.

MATI REŠILA SINA IZPOD TRAKTORJA

24. novembra je prišlo do delovne nezgode v gozdu pod Dolenjo vasjo pri Trebnjem. 22-letni Mihael Kališek je pod domačo vasjo v gozdu nalagal listje na voz, pripet k traktorju. Pri tem pa se je traktor pričel premikati in je zdrsel po strmini, se prekucnil in pod seboj pokopal Kališka. Na srečo je njegova mati, ki je tačas grabila listje hitro poklicala na pomoč vaščane, in so poškodovanca družno rešili izpod traktorja. V novomeški bolnišnici so ugotovili, da ima Kališek hude poškodbe po nogah in hrbtenici.

PO POTI MRAZA IN SNEGA — Med nedavnimi prazniki za marsikoga ni bilo toplega zapečka. Med vsemi velja pohvaliti dežurno ekipo komunalcev, ki so se s snegom spopadli po vsej novomeški občini ter pripravili ceste tudi za manj spretnne voznike. Kljub pluzenju pa je bila snežna oprema obvezna, čez Gorjance so si mnogi pomagali celo z verigami. (Foto: J. Pavlin)

PO DOLENJSKI DEŽELI

• V trgovini KZ v Straži so imeli v petek na obisku sladkosmedega vlomilca. Neznane je namreč skozi vrata vdrl v skladišče, od tam pa naprej v željene prostore. Poleg tega, da je vse razmetal, je še odnesel konzerv, čokolade in kave v vrednosti 6.000 din. Miličniki verjetno ne bodo imeli težkega dela, saj je danes vojno po kavi že prava znamenitost.

• V noči na 29. november se je neznanec polotil kapelice pri Doljem kronovem. Razbil je okna in vrata, slednja pa nato smel in jih odnesel do 500 metrov oddaljenega kozolca ter jih tam pustil. V Kapelici je še nazirgal nabožne slike, tako da je škoda za 10.000 din. V nebesih zagotovo ne bo končal.

• Miličniki iz Dolenjskih Toplic so prejšnji teden gostili Črnomalčana Joza Aščica in njegovega soimenjaka Luko iz Loke. Obema so ga se v gostilni Majolika v Straži tako tresle roke, da so kozarci in steklenice kar padale po tleh. Ali je bilo morda kaj drugače, bo poskusil ugotoviti sodnik za prekrške.

• V družbi miličnikov pa je noč prebil tudi 38-letni Vinko Pevec iz Goriške vasi, ki so ga pripeljali šentjernejski moške postave. Vinko je doma razgrajal, pri tem pa si pomagal kar z vilami. Sodniku bo moral razložiti tudi, zakaj se je pretepal. Pa ne da gre že za prednovoletno vzdušje!

Z avtom v pluzno desko tovornjaka

Trije ranjeni v prometni nesreči pri Luterskem selu

V soboto zvečer je pri Luterskem selu prišlo do prometne nesreče, v kateri sta jo dve osebi odnesli s težjimi poškodbami. Omenjenega večera se je Zagrebčan Zeljko Gumzej peljal z osebnim avtom od Ljubljane proti Zagrebu, pri Luterskem selu pa ga je zaneslo na levo in je trčil v pluzno desko tovornjaka novomeškega cestnega podjetja, ki je prav takrat pripeljal nasproti. Pri nesreči se je voznik laže poškodoval, teže pa njegova sopotnica Nena Kolman in Nikola Radovič. Vse tri so odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico, gmotne škode pa je bilo za 60.000 din.

NOVI REPUBLIŠKI PRVAKI: Kadetska vrsta KK Novo mesto — stojijo (od leve): trener Lutman, Pintar, Kek, Golobič, Bajc, Dular; čepijo: Lekše, Marčetič, Osolnik, Moretti, Beg, Šprajcer.

Kadeti prvi v Sloveniji

Izreden uspeh mladih novomeških košarkarjev v finalnem delu kadetskega republiškega prvenstva v Celju

Čeprav z nekoliko zamude (zaradi nenehnega pomanjkanja prostora v času polne tekmovalne sezone) objavljamo tokrat poročilo o izrednem uspehu mladih novomeških košarkarjev, ki so pred dnevi v Celju osvojili naslov republiških prvakov in se tako uvrstili na državno prvenstvo. Ze v kvalifikacijah so novomeški kadeti pokazali odlično igranje, po zmagah v Celju nad domačo Libelo in ljubljansko Ilirijo pa so osvojili najvišji republiški naslov. Za veliko poznavalcev košarke je bilo to

izredno presenečenje, ne pa tudi za Novomeščane, ki v zadnjih letih res skrbijo za naraščaj. Trenerji Kovačević, Pucelj, Kopač in Benčič so vzgojili izredno generacijo, od katere lahko pričakujemo še izrednih rezultatov. Kadeti Novega mesta so v Celju pokazali tehnično najlpešo igranje, le škoda, da v svojih vrstah nimajo nadporečno visokega igralca, kar bi njihovo premoč še povečalo. agresivno igranje v obrambi in domiselnimi akcijami v napadu, ki so požele veliko priznanja med gledalci, pa so tudi to pomanjkljivosti odpravili. Za uspeh so zaslužni vsi na čelu s trenerjem Bojanom Lutmanom, ki je ekipo prvič vodil na tako pomembnem tekmovanju.

S SAVO ZE OB 16. URI

Verjetno najzanimivejše odbojarsko srečanje, kar jih bomo letos v republiškem prvenstvu videli v novomeški športni dvorani, se obeta v soboto, ko bo v Novem mestu nastopila vrsta Save, po vseh napovedih na papirju (druge nikakor ne!) najresnejši kandidat pionirjevcem v b oju za prvo mesto. Srečanje bo zaradi izredno prestrega športnega programa v dvorani že ob 16. uri.

LIK IN ZIDAR NAJBOLJŠA

Kegljaškega tekmovanja, ki ga je organizirala 22. novembra občinska konferenca ZSM Kočevje, se je udeležilo 12 moških ekip in 4 ženske ekipe. Med moškimi ekipami je bil daleč najboljši LJK 813 kegljev, 2. Zidar I 741, 3. Itas I 705 itd.; pri ženskah pa 1. Zidar 582, 2. LJK 521, 3. Kočevski tisk 468.

V SOBOTO TRETJA ZMAGA?

— Po vnovičnem tesnem porazu čaka Miniha (na posnetku) in tovarise izredno težko srečanje s kandidatom za dno lestvice, ekipo Ježice.

ZANIMIV TURNIR V SODRAŽICI

Namiznoteniški klub iz Sodražice je minul vikend pripravil v počastitev 80 let telesne kulture v Ribnici in dnevu republike zanimiv turnir, na katerem so poleg dveh domačih vrst nastopile še ekipe Zaloga in Lj ubljane. Slednji so tudi zmagali. M. G.—C.

POZDRAVI IZ SKOPJA

Prejšnji teden smo iz Skopja dobili razglednico z razveseljivo vsebino. Tako je pisalo: „Ob ponovni zmagi na mladinskem državnem prvenstvu vas in vse vaše bralce prsrčno pozdravljajo člani karate kluba „Nuklearna“ iz Krškega“. Cestitamo!

KEGLJAČI ZA POKAL RUDIJA KEPE

22. in 23. novembra je bilo na kegljišču hotela Ajdovec v Sevnici tekmovanje za moške posamezno za 5. memorial Rudija Kepe, ki se ga je udeležilo preko 60 tekmovalcev. Doseženih je bilo veliko dobrih rezultatov. Prvo mesto je osvojil Alojz Rozina, kegljaški klub Proletarec iz Zagorja, z 860 podrtimi keglji. Enak rezultat je dosegel tudi Franc Zidanek (KK Pionir Novo mesto), vendar se je uvrstil na drugo mesto zaradi slabšega rezultata podrtih kegljev na čiščenje. Ostale uvrstitve: 3. mesto: Janez Bartolj (KK Mercator Trebnje) — 856 podrtih kegljev, 4. Milan Kos (Proletarec Zagorje) — 854, 5. Drago Badovinac (KK IMV Novo mesto) — 850, 6. Marko Zupančič (KK Novoteks Novo mesto) — 849, 7. Marjan Blatnik (KD Rudi Kepa Sevnica) — 845, 8. Ivan Vanjič (KK Krško) — 843, 9. Jože Blažič (KK Pionir Novo mesto) — 843, 10. Jože Bedek (KD Rudi Kepa Sevnica) — 841 podrtih kegljev. JANKO BLAJ

šport

Maja evropsko prvenstvo „v malem“

Novomeščani gostitelji odbojarskih veselil

Na 9. seji obeh zborov skupščine telesnokulturne skupnosti Novo mesto, ki je bila včeraj, je bil pred delegati kup nalog. Tako je bilo na dnevnem redu sprejetje več pomembnih aktov, med drugim pa tudi poročilo o uresničevanju srednjeročnega programa telesne dejavnosti v minulem petletnem obdobju, kot tudi razprava o organizaciji balkanskega prvenstva v moški odbojki v Novem mestu.

Ne kaj več besed le o slednjem. Balkansko odbojarsko prvenstvo bo od 26. do 30. maja prihodnje leto, na njem pa bodo sodelovale poleg Albanije in Turčije takšne odbojarske velesile, kot so Bolgarija, Romunija, Grčija in seveda Jugoslavija. To ne bo le prva mednarodna odbojarska prireditev v dolenski metropoli, pač pa tudi najpomembnejša športna prireditev vseh časov v Novem mestu. Zato nič čudnega, da je v letu, ko novomeška odbojka praznuje 50 let plodnega dela, odbojarska zveza Jugoslavije zaupala organizacijo tako pomembnega tekmovanja prav Novemu mestu. In navzlic temu da bo organizacija slonela na popolnoma amaterskem delu, o uspešnosti končne ocene ne gre dvomiti. Več o delu večernjaj skupščine v prihodnji številki.

Vnovič za las prekratki

Jug — Novo mesto 81:77 (47:37) — Tudi tokrat ostali navzlic dobri igri praznih rok — V soboto proti Ježici —

Novomeščani nadaljujejo s serijo dobrih iger na tujem, vendar še vnaprej ostajajo brez točke iz gostovanj. Proti prvemu favoritu prvenstva, ekipi Juga, so novomeški košarkarji igrali dobro in ponovno je malo manjkalo, da bi pripravili največje presenečenje. Sicer pa tesni izidi postajajo kaj slaba tolažba po nekaj zaporednih porazih z le nekaj točkami razlike, ko vemo, da se bo letos po doseženih rezultatih kar več kot polovica moštev borila za obstanek v ligi.

Sobotno srečanje v Dubrovniku je bilo vseskozi bolj ali manj izenačeno, saj domačini nikoli niso dosegli odločilne prednosti. Domačini so verjetno nekoliko preveč podcenjevali goste iz Novega mesta, ki so ponovno prikazali dobro igranje in se skozi celo srečanje dostojno upirali nemiranim gostom. Ob koncu pa je le malo manjkalo, da Dolenjci ne bi iztržili kaj več od častnega poraza. Najboljši v novomeški vrsti sta bila brata Seničar in Župevec.

Doslej je trdo zasidran na dnu mariborski Branik z dvema točkama, pred njim pa so kar štiri moštva (med njimi tudi Novo mesto) s 4 točkami.

Novo mesto: P. Seničar 14, Skube 2, Minih 12, S. Seničar 18, Župevec 21, Plantan 10. Novomeščane čaka v naslednjem kolu eno najtežjih srečanj, saj v športni dvorani gostujejo eneza neposrednih tekmecev v boju za beg iz dna lestvice, ekipo Ježice. Novega spodburja si Novomeščani v soboto ob 19. uri ne bi smeli privoščiti. V predtekmi bodo nastopili novomeški paraplegiki v srečanju z vrstniki iz Zagreba.

Že deset let trener samemu sebi

Peter Radulović o sebi in prihodnosti mladih

je kasneje izenačil član ljubljanskega Gradisa Franc Belcjan. Sicer pa se moje poprečne podrtih kegljev vrtil nekje okoli številke 900.”

Kegljaški šport v Kočevskoribniški dolini se zadnje čase vse bolj postavlja na noge. Eden najbolj zaslužnih za to je nedvomno Peter Radulović, član KK Kočevje, prej tekmovalce ribniškega Partizana. Radulović je prve uspehe zabeležil takoj po otvoritvi prvih kegljišč, še posebej stez v ribniškem domu JLA. „Mnogi mislijo, da je kegljanje lahak šport,“ pravi, „vendar se hudo motijo. Poleg dobre fizične pripravljenosti je velikega pomena tudi psihična kondicija. To vse pa pride šele po neštetihih drah vežbanja.”

Peter Radulović: „Za mlade talente ni posluha.”

Radulović je lani iz ribniškega Partizana prestopil v Kočevje. Nič čudnega, saj amakajšnji klub nastopa v višjem tekmovalnem razredu. Peter se je hitro udomačil in danes je že najboljši član kočevskega kluba. Ko govori o svojih največjih nastopih, pravi: „Spominjam se nastopa na kegljaški doma JLA v Ribnici, ko sem postavil rekord steze z 956 podrtimi keglji. Ta rezultat

Radulović je, ko govorimo o njegovih uspehih, tudi petkratni udeleženec armijskih tekmovanj, od koder ima troje prvih mest Z. nekoliko otožnejšim glasom pa spregovori o možnostih za še večji razvoj kegljaškega športa na tem območju. „Ni dovolj, ko ugotovljamo, da imamo veliko nadarjenih kegljačev, ko pa nihče ne dela z njimi! Pogledjte mene, saj nisem v desetletnem kegljaškem stažu preživel niti dneva s trenerjem, pač pa lahko vse uspehe pripisem zgolj sebi. Tako pa se ne vzgajajo vrhunski tekmovalci.” M. GLAVONJIC

ČETRTKOV INTERVJU

Ribe dobivajo večjo veljavo

Ribogojnica na Dvoru prodaja na leto že 90 ton ameriških postrvi, kupcev pa je vse več, zlasti ob pomanjkanju mesa

Albin Mrvar, doma z Jame, je obratovodja v ribogojnici na Dvoru, ki prav zdaj gradi nove možnosti za še večjo proizvodnjo, vendar se o tem nisva dosti pogovarjala. Obratovodja Mrvar, ki je od aprila 1966 zaposlen v ribogojnici, je imel prej 15-letne izkušnje le z delom v bližnjem mlinu. Vedno ob vodi, je dobil veselje do rib in v dolgoletnem delu pri vzgoji in

Kakšno je pravzaprav vaše delo? Kako hranite ribe?
„Poleti porabimo za ribe 700 do 800 kg hrane na mesec, pozimi nekoliko manj. Trenutno imamo okrog 400.000 mladic in seveda mnogo več rib dvoletnic, ki gredo v prodajo. Skrbeti moramo, da so mreže v bazenčkih vedno čiste, kajti ob večkratnih poplavih voda prinaša listje. Če bi se to ob mreži ustavilo, bi se pretok zamašil in bi lahko prišlo do pogina. Prav včeraj smo iz mreže spet odvažali cele kupe listja. Za ribe lupo skrbimo, pohvaliti moram tudi ostalih sedem sodelavcev, kajti vsi imamo posebno veselje do vzgoje rib. Vsi zaposleni pri nas pa moramo računati z delom tudi ob sobotah in nedeljah ter praznikih, kajti ribe morajo jesti in ne smejo biti same.“

Mrvar pravi, da sam ne ljubi ribjih jedi v domači kuhinji, pač pa zna ribe odlično prekajevati. Prekajena postrv je v zadnjih letih specialiteta, ki jo nudijo v vseh boljših delikatesah, in tudi za pokojnega predsednika Tita je Mrvar že prekajeval ribe. S posebnim ponosom je povedal, da so dobili večkrat naročilo, če so imeli na Brdu goste.

Kaj pa cene? Mar tudi pri ribah skačejo tako naglo kot pri mesu?

„Sele zadnja dva meseca prodajamo postrvi po 120 din kilogram, prej so bile cenejše. Trdim, da so ribe zelo kvalitetna in zdrava hrana, pa mnogo cenejša kot meso. Prav zato je zadnje čase vse več povpraševanja po njih in zato tudi gradimo nov del ribogojnice. Računamo, da bomo v nekaj letih dajali na trg po 250 ton rib.“

R. B.

Albin Mrvar: „V ribogojnici se dela v svetik in petek, kajti ribe ne smejo biti same.“

zavnanju z ribami si je pridobil veliko izkušenj. Takole pravi:

„Ko sem prišel, je bilo vsega 24 malih bazenčkov in z veliko težavo smo prodali komaj 5 ton rib na leto. Ljudje še niso poznali tovrstne hrane in veliko truda je bilo vloženo, preden se je trg odprl. Danes prodamo že 90 ton rib in prodaja jo zagotavlja, ker imamo stalne odjemalce vse od Višnje gore do Zagreba, Duge Rese in Karlova. Prihajajo pa kupovat tudi zasebniki.“

Boljše njive na Mokrem polju?

Pomoč kmetijsko-zemljiške skupnosti kmetijskim združenjem pri izboljševanju kmetijskih površin — Prostorski plan nujna za uspešnejše varstvo dobre zemlje pred zazidavo — Okleščen plan

Kmetijsko-zemljiška skupnost v novomeški občini se je tudi v letošnjem letu lotila mnogih nalog in akcij, od katerih pa vse v celoti ne bodo uresničene in jih čaka v prihodnjem srednjeročnem obdobju precej dela.

Jože Cvelbar, tajnik kmetijsko-zemljiške skupnosti je povedal, da so v letošnjem letu uspeli pridobiti načrt za hidromelioracijo okrog 150 hektarov zemljišč na Mokrem polju — v izdelavi je tudi ekonomski načrt za izvedbo tega projekta — ki naj bi bila izvedena do leta 1985. Imeli so že tudi razgovore s kmeti na tem območju, ki pa žal niso pokazali kaj dosti zanimanja oz. pripravljenosti za sodelovanje. Dalje je skupnost finančno pomagala Kmetijski združenji Krka pri hidromelioraciji okrog 30 hektarov zemljišča na Grobeljski gmajni, ki naj bi bila po predvide-

vanjih v kratkem dokončana. Bile so tudi akcije za izboljšanje obdelovalnih površin v Sadinji vasi pri Žužemberku — vodila jo je pospeševalna služba pri KZ Žužemberk — pa v Malem kalu pri Mirni peči, v Se lih pri Zagorici in v Globoč dohu. Odobrili so tudi pomoč KZ Krka za ureditev pašnikov na Bajnofu. Nekaj kmetom so tudi odobrili kredite v skupnem znesku 600 tisoč dinarjev za izkrojenje 10 hektarov gozda in pripravo teh zemljišč za obdelovalno zemljo, načrtovali pa so še agrohidromelioracijo na 27 hektarjih, vendar planov niso uspeli realizirati.

Veliko pozornosti so posvečali tudi varstvu kmetijskih zemljišč, pri čemer pa se srečujejo z velikimi težavami, ker za občini ni izdelan prostorski plan. Prav zato si bodo v prihodnje prizadevali, da bi bil plan le izdelan. Obravnavali so okrog 280 vlog občanov in drugih prošilcev za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča, ki še vedno kažejo pretirane težnje po pozidavi boljših kmetijskih zemljišč, čeprav je širši družbeni interes, da ohranimo dobro zemljo za pridelavo hrane. Na našem območju je tudi veliko zanimanja za gradnjo zidanice, je povedal Jože Cvelbar, kar je vprašljivo predvsem za vinorodna območja, primerna za intenzivno vinogradniško dejavnost.

Pristopili so tudi k spremembi odloka o zaščitenih kmetijah, saj je treba seznaniti kmetije (trenutno jih je v novomeški občini 1692) dopolnjevati, ker nekatere izgubijo pogoje za zaščitenost kmetije, druge pa si jih na novo ustvarijo.

Kmetijsko-zemljiška skupnost je že izdelala plan za novo plansko obdobje, ki je najprej vseboval načrt za hidromelioracijo 440 hektarov.

»Dolenjski list« v vsako družino

SPREMENJENO IN UREJENO OKOLJE — Nedavna proslava 25-letnice IMV je bila več kot dobro obiskana, takorekoč prvič pa se je zgodilo, da je v tem kolektivno proslava potekala na urejenem prostoru. Ni bilo potrebno stopati v blato, ker je ogromen prostor pred tovarno postal parkirišče z avtobusno postajo. Posnetek je s proslave med programom. (Foto: R. Bačer)

Odločilen tuš na velike želje

V novem srednjeročnem obdobju bodo imeli v novomeški občini prednost kmetištvo s predelavo hrane, gradnja S kanala na področju komunale in usmerjeno izobraževanje

Ob preverjanju uresničitve družbenega plana v sedanjem srednjeročnem obdobju in doseženih rezultatov v gospodarjenju v prvih devetih mesecih letošnjega leta je zbor združenega dela novomeške občinske skupščine 26. novembra izglasoval spremembo smernic za planiranje novega petletnega obdobja. Za 1,5 odstotka manjša rast, kot je bila pred letom dni predvidena, je morda še negotova.

Čeravno je šlo za izredno važne zadeve, je zbor združenega dela komaj sklepčen izglasoval tako rekoč prvi odločilen „tuš“ na smernice za sestavo novega družbenega plana. Po letu dni, kar so smernice v razpravi, se je položaj bistveno spremenil in zaostri. Ugotovljeno je, da sedanjim srednjeročnim načrtom ni bil realno zastavljen in uskladen z možnostmi gospodarstva, kateremu so kar naprej nalagali nove obveznosti.

Neuresničene planske obveznosti močno bremenijo nove srednjeročne plane, nikakor pa to ne pomeni avtomatične prednosti ali zagotovila, da

javnostni usmerjenemu izobraževanju. R. B.

V ŽELODEC ALI V SKRINJO?

Nad pomanjkanjem mesa tožijo vsi novomeški občani in res je, da v mesnicah sproti prodajo, kar pripeljejo. Navzlic temu pa je uradno ugotovljeno, da je bilo v času od 20. septembra do konca oktobra letos (v približno 40 dneh) prodanega 150 tonl mesa: mlade govedine in prašičev. Poleg tega je šlo še na tone plitancev in puretine, vendar podatkov o teh količinah ni.

SAMOPRISPEVEK ZA ZDRAVSTVENI DOM!

V prejšnji številki se nam je v pisanju o problemski konferenci KK SZDL Bršljin vrnil tudi podatek, da so krajanje Bršljin izglasovali samoprispevek tudi za izgradnjo — sicer prepotrebne — trgovine. Samoprispevek pa trenutno zbirajo za gradnjo zdravstvene postaje in kanalizacije, medtem ko za gradnjo trgovine še iščejo investitorja.

SO BILI NAČRTI URESNIČENI?

V ponedeljek, 8. decembra, bo v Novem mestu zasedanje obeh zborov samoupravne stanovanjske skupščine. Razen delovnega poročila o uresničevanju programov ob triletnem obdobju bodo delegati odločali o predlogu rebalansa sklada za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu in določali o nekaj samoupravnih sporazumih, ki zadevajo nove gradnje.

salon pohištva
novoles
komandanta staneta 38
tel.: (068) 25-091

Zatajilo je usklajevanje

Roki za sprejetje planskih dokumentov so na moč kratki — Skupno planiranje je oteževala neusklajenost

Do 15. decembra je čas, da v organizacijah združenega dela sprejmemo samoupravne sporazume o temeljnih planih (v njih morajo biti upoštewane obveznosti do sisov družbene in materialne proizvodnje) za naslednje srednjeročno obdobje, pet dni več pa je časa za sprejem resolucije o družbenoekonomskem razvoju občine v 1981. letu in dogovora o temeljnih družbenega plana občine Novo mesto.

Krajših rokov za sprejetje tako pomembnih dokumentov tako rekoč ne more biti, sicer bi kršili zakonska določila o razpisu referendumov. To je poudaril tudi Uroš Dular, predsednik skupščine občine Novo mesto, ki je prejšnjo sredo vodil delovni posvet direktorjev in predsednikov delavskih svetov. Glede na omenjene roke je bil ta posvet res pozno, a ga, po besedah tov. Dularja, prej ni bilo moč sklicati zaradi usklajevanja smernic razvoja na zvezni in republiški ravni.

Resolucijo (ki bo izjemoma sprejeta po hitrem postopku pred družbenim planom občine) in dogovor je zbranim na kratko predstavil Julij Štern. Dokumenta bosta v kratkem dostopna vsem občanom, saj bosta objavljena v glasilu Odločajmo (morebitne pripombe je treba posredovati vsaj pet dni pred sejo občinske skupščine). Štern pa je poudaril, da je skupno planiranje na ravni občine pestila in zavlačevala neusklajenost temeljnih planov.

Občinski planski dokumenti kajpak ne morejo iti mimo samoupravnih sporazumov o temeljnih planih organizacij združenega dela, mnoge od slednjih pa so se pri planiranju obnašale dokaj nestabilizacijsko, kar je usklajevanje še oteževalo, ponekod tudi zadovoljive strokovnosti pri planiranju niso premogli.

Vse to se odraža tudi na občinskih planskih dokumentih, ki po kakovosti niso najboljši, so preobsežni, spuščajo se v podrobna navajanja tam, kjer bi bila ustreznejša načelnost.

D. RUSTJA

Čez Kamenvrh ga ni!

Širina, svet od Irana do Iraka in Sovjetske zvezle za Jožeta Pusta ni privlačen

Prejšnji teden se je Jožeta Pusta s Kamenvrha na Trški gori še držal prah oziroma vonj ruskih cest, ko so ga vaščani začeli spraševati, kaj vse je doživel med trimesečno odsotnostjo. Kot šofer v špediciji pri ljubljanskem podjetju SAP je že sedem letu na cestah. Domov se vrača v najboljšem primeru za nedeljo, pa še to ne za vsako.

„Pred tremi urami sem prišel z vožnje po Sovjetski zvezi. Tri mesece smo iz Subotice vozili naše čevlje v Moskvo, Kijev, Leningrad in Minsk. Tam je sam led na cestah in prava zima.“

— Kaj vam je v teh krajih najbolj ostalo v spominu?

„Šoferjem se nam vselej mudi, zato sprašujemo največ za hrano. Te pa v Sovjetski zvezi ni dovolj, vsaj take ne, ki bi bila nam všeč. Po gostilnah ob cestah imajo povsod „boršč“, neke vrste juho enolončnico, v centru večjih mest dobiš vsega, malo ven iz mesta pa že ne več. Pač pa so ljudje in organi oblasti prijazni in ustrezljivi, če se tujcu primeri nesreča. Gorje pa, če to doživijo v Orientu...“

— Ste bili tudi na Daljnem vzhodu in kje?

„Tudi v Teheran in Bagdad sem že vozil tovor, ampak zame tam niso prave razmere. Hrana sploh ni za naš okus, še kruha ni, strah pa je šoferja, če bi se mu na poti kaj primerilo. V hipu je zraven množica domačinov in te okrađejo, da sam ne veš kdaj in kje. Ni mi všeč tudi to, ko vidim, koliko ljudi kar poseda. Niso navajeni delati kot kmečki ljudje pri nas. Lahko pa smo Jugoslovani ponosni, ker so v Orientu najboljše in najbolj znane tuje firme prav naše.“

— Kako pa ste sicer kot Jugoslovani doživljali daljni tuji svet?

„Razbesnim se, da bi počil, kadar v Avstriji in včasih tudi v Nemčiji kupujem naše žarnice. Imajo jih cele skladovnice, pri nas pa niti ene ni. Isto velja za pralni prašek. Jugoslovanskega praška je v Avstriji dovolj, le da je pakiran po 6 kg skupaj in stane 430 dinarjev. Že večkrat sem to pripeljal iz tujine...“

— In katera dežela oziroma pokrajina vam je na tujem najbolj pri srcu?

„Za šoferje je najboljša Nemčija, ker je dovolj dobrih cest in nam primerne hrane. Kar pa se lepote tiče: od Trške gore in Kamenvrha pa ni lepših krajev...“

R. B.

Novomeška kronika

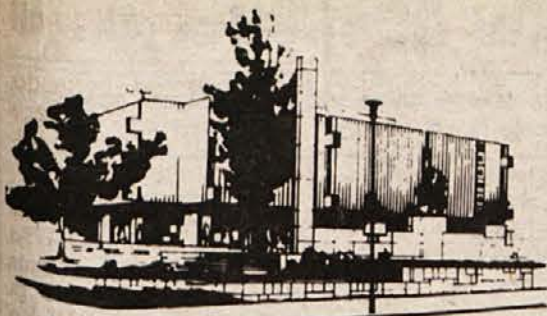
PREMALO ZA ZACETEK — Na Cesti komandanta Staneta (nasproti Pera) je bila več let Tobakova prodajalna, ki pa je bila več tednov zaprta. Lokal so preurejali, v njem pa se je 27. novembra naselila trgovina Almire in tovarna Kluč. Prodaja se je začela še pod Tobakovo reklamno napisno tablo, izbira pa ob začetku poslovanja ni bila kaj prida. Prijazni prodajalki zatrjujejo, da blago prihaja...

UREDITI IN ZAPRETI — Stanovanci Mestnih njiv so na nedavnem množičnem sestanku zahtevali, naj Koštalovo ulico vsaj zasilno uredijo za promet, zdaj namreč še peš hoja ni varna. Ker se tod odvija neuradni obvozni promet, bi vsaj vožnjo tovornjakom morali prepovedati.

PRED PRAZNIKI KAVA IN POMARANČE — Oskrba prebivalstva je v zadnjih dveh tednih občutno boljša. Mestni so bolj založene, občasno imajo pralni prašek, za kav

Ena gospa je rekla, da občani nagodujejo, češ da morajo časopisne upravljati dragocen časopis za oprave po uradih. Na referatu za promet pa so uvedli popoldansko delo, ampak uporabenci nimajo posla s stranikami — ker jih ni.

nama

Leto se posavlja
in novega
bomo spet pospremili na pot
z najlepšimi željami.

ZDRUŽITE PRIJETNO OPRAVILO
S HUMANIM DEJANJEM:

Letošnja kolekcija
UNICEF
novoletnih voščilnic
je v
veleblagovnici
nama
KOČEVJE
že v prodaji.

Zazelite
vaša novoletna voščila
na
UNICEF
VOŠČILNICAH!

Kolektiv veleblagovnice
nama KOČEVJE
čestita vsem potrošnikom
in poslovnim sodelavcem
ZA DAN REPUBLIKE!

Po sklepu 16. seje izvršilnega odbora Samoupravne
stanovanjske skupnosti občine Krško z dne 28. 11.
1980 razpisujemo

V. NATEČAJ

ZA PRIDOBITEV STANOVANJ, ZGRAJENIH S
SREDSTVI DRUŽBENE POMOCI

I. UPRAVIČENCI DO DODELITVE STANOVA- NJA

V skladu z določili pravilnika o pogojih in merilih
za dodeljevanje stanovanj, zgrajenih s sredstvi sklada
za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu
pri Samoupravni stanovanjski skupnosti občine
Krško (pravilnik), so upravičenci do dodelitve stano-
vanj:

a) družine in občani z nižjimi dohodki od povprečnega v SRS
v letu 1979, če izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da prosilec stanovanja ni imetnik stanovanjske pravice za primerno stanovanje ali lastnik primerne vseljivega stanovanja,
- da ima stalno bivališče na območju občine Krško,
- da prosilec ni upravičeno nezaposlen,
- da prosilec doslej še ni imel ustreznega rešenega stanovanjskega vprašanja,
- da delovna organizacija, v kateri je prosilec zaposlen, jamči, da bo skupaj s prosilcem rešila njegov stanovanjski problem v roku 6 let,

b) upokojeni občani, če izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da prosilec do sedaj še ni imel ustreznega rešenega stanovanjskega vprašanja,
- da ima stalno prebivališče na območju občine Krško;

c) delovni ljudje, zaposleni v organizacijah združenega dela, delovni ljudje zaposleni na občinskih postajah milice, če izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da nobeden od zakoncev ni imetnik stanovanjske pravice za primerno stanovanje,
- da družina doslej še nima ustreznega rešenega stanovanjskega vprašanja,
- če delovna organizacija, pri kateri je eden od zakoncev zaposlen, jamči, da bo skupaj s prosilcem rešila njegov stanovanjski problem v roku 6 let,
- da namensko varčuje pri poslovnih banki za nakup stanovanja ali graditev stanovanjske hiše,
- da stalno prebiva na območju občine Krško;

č) udeleženci NOV in interniranci:

- če prosilec za stanovanje ni imetnik stanovanjske pravice za primerno stanovanje,
- če ima stalno prebivališče na območju občine Krško;

d) delovni ljudje, zaposleni pri zasebnih delodajalcih:

- če izpolnjujejo pogoje kot ostali delovni ljudje, na delu v organizacijah združenega dela in
- če njihov delodajalec jamči, da bo skupaj s prosilcem rešil njegov stanovanjski problem v roku 6 let.

II. MERILA IN DODELJEVANJE STANOVANJ

Družine in občani z nižjimi osebnimi dohodki, upokojeni občani, delovni ljudje, zaposleni v organizacijah združenega dela, delovni ljudje zaposleni na občinskih postajah milice, udeleženci NOV in interniranci, delovni ljudje zaposleni pri zasebnih delodajalcih, lahko glede na število članov gospodinjstva pridobivajo stanovanje naslednje velikosti:

- za eno osebo do 29 m²
 - za dve osebi do 50 m²
 - za tri osebe do 56 m²
 - za štiri osebe do 68 m²
- in za vsakega nadaljnega člana gospodinjstva še 10 m².

III. POSTOPEK ZA PRIDOBITEV STANOVANJA

Prosilec, ki želi dobiti stanovanje, vloži prošnjo na posebej tiskanih obrazcih, ki jih dobi na Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Krško in priloži potrebna dokazila najpozneje do 18. 12. 1980 na Samoupravno stanovanjsko skupnost občine Krško. Če je vloga pomanjkljiva, jo mora prosilec na ustrezen poziv dopolniti, v nasprotnem primeru se vloga ne obravnava.

IV. PREDNOSTNA LISTA

Upravičenci za pridobitev stanovanj, zgrajenih s sredstvi družbene pomoči, bodo po pravilniku razvrščeni na prednostno listo, ki bo objavljena v Dolenjskem listu.

IZVRŠILNI ODBOR
SAMOUPRAVNE STANOVANJSKE
SKUPNOSTI OBČINE KRŠKO
883/49-80

LICITACIJA

AVTO-MOTO
DRUŠTVO
NOVO MESTO,

RAZPISUJE

JAVNO LICITACIJO

za prodajo dveh osebnih
avtomobilov
ZASTAVA-750

Licitacija bo 8. 12. 1980 ob
15. uri na Ljubljanski cesti
8/b.

Interesenti morajo položiti
pred licitacijo 10 % kavcijo.
887/49-80

TOVARNA CELULOZE IN PAPIRJA „DJURO SALAJ“ KRŠKO

objavlja
prosta dela oz. naloge za

TEHTANJE IN ZAVIJANJE CELULOZNIH BAL
— za 3 delavce

Pogoji:

- PK — osnovna šola, priučitev
- odslužen vojaški rok
- delo v treh izmenah

Dela oz. naloge so za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Prijave sprejema kadrovska služba naše DO 15 dni po objavi oglasa.

Kandidati bodo pisмено obveščeni o izidu izbire v roku 30 dni po izteku roka za sprejemanje prijav.

884/49-80

„KREMEN“, INDUSTRIJA IN RUDNIKI NEKO- VIN NOVO MESTO

razpisuje naslednja dela
in naloge delavca s posebnimi
pooblastili in odgovornostmi:

VODENJE IN ORGANIZACIJA RAČUNSKEGA SEKTORJA

Poleg splošnih morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- da imajo višjo izobrazbo ekonomske smeri in 4 leta prakse ali srednjo izobrazbo ekonomske smeri in 8 let prakse na ustreznih delih in nalogah, da poznajo finančno-bančno poslovanje in metode analiz poslovanja,
- da so moralno-politično neoporečni.

Kandidati naj pošljejo prijave s potrebnimi dokazili najkasneje v 15 dneh po objavi razpisa na naslov:

Industrija in rudniki nekovin „KREMEN“, Novo mesto. Cesta komandanta Staneta 9 — „Razpisna komisija“.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po preteku prijavnega roka.

881/49-80

Proizvaja:

MONTAŽNO INDUSTRIJSKO
PODJETJE
61000 Ljubljana, Opekarska 13
Tel.: 22-113 20-641
Telex: 31420 YU KIP

Prodaja

in strokovni nasveti:

OPEKARNA ZALOG
Tel.: 21-403, 22-291

**PAVLIHOVA
PRATIKA**

cena 40 din

1981

**VESELA • DEBELA
• BRANA • ISKANA
VSAKO LETO
RAZPRODANA!**

SKUPNOST POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA
ZAVAROVANJA V SR SLOVENIJI

OBVESTILO

VSEM TOZD, DRUGIM OZD IN SKUPNOSTIM
TER OSTALIM UDELEŽENCEM SAMOUPRAV-
NEGA SPORAZUMA O TEMELJIH PLANA SPIZ
V SR SLOVENIJI ZA OBDOBJE 1981 — 1985

Skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji obvešča vse podpisnike samoupravnega sporazuma o temeljih plana skupnosti za obdobje 1981 — 1985, da je na podlagi spremenjenih osnovnih podatkov, ki jih je sprejela od Zavoda SRS za družbeno planiranje šele po objavi predloga samoupravnega sporazuma, na svoji izredni seji dne 27. novembra 1980

**znižala stopnjo
prispevka**

zavarovancev iz bruto osebnih dohodkov za leto 1981 tako, da se stopnja 11,5 %, ki je bila objavljena v 8. členu predloga samoupravnega sporazuma, zniža na 11,1 %.

Skupščina skupnosti naproša vse podpisnike samoupravnega sporazuma o temeljih plana skupnosti za obdobje 1981 — 1985, da upoštevajo pri podpisovanju in sprejemanju teh sporazumov ter pri planiranju svojih obveznosti v letu 1981 novo predlagano prispevno stopnjo iz bruto osebnih dohodkov zavarovancev v višini 11,1 %. Spremenjena prispevna stopnja bo po podpisu vnešena tudi v dokončno besedilo samoupravnega sporazuma o temeljih plana skupnosti za obdobje 1981 — 1985 in ostalih planskih dokumentih skupnosti.

V Ljubljani, 27. 11. 1980

886/49-80

Pogumno, vendar realno v 1981

Usmeritve so že jasne

Leto 1981 bo še stabilizacijsko in razvoj bo nekoliko počasnejši kot v naslednjih štirih letih srednjeročnega obdobja. V tem duhu je sestavljena tudi občinska resolucija za prihodnje leto. Zbori brežiške skupščine so sprejeli njen osnutek na seji 26. novembra, dovolj zgodaj, da jo bodo sestavljali plani lahko uporabili kot usmerjalni dokument. V razpravi bo resolucija gotovo doživela še nekaj sprememb. Ob tem velja predlagati, naj se realni osebni dohodki ne bi več zniževali, ampak celo za malenkost povečali. Močno je poudarjen tudi izvoz.

Pri naložbah v družbene dejavnosti, ki izvirajo iz referendumskega programa, pa je na primer zbor združenega dela menil, da so zastavljene zelo optimistično, zato naj bi izvršni svet povedal, kakšne so dejanske možnosti. Gre za večnamenski dom v Pličeah, dograditev osnovnih šol na Veliki Dolini in v Globokem, za adaptacijo posloplja trgovske šole v Brežicah, dokončanje zdravstvenega doma in izgradnjo mliške vežice v Brežicah.

SREČANJE V DOMU UPOKOJENCEV

Krajevna organizacija RK, občinski odbor RK, skupnost socialnega varstva in osnovna šola bratov Ribarjev v Brežicah so 27. novembra priredili družabno popoldne s pogostitvijo starejših občanov mestne krajeve skupnosti v Domu upokojencev. Kulturni program so pripravili šolarji, ki vzdržujejo z domom pristržne stike in vsako leto nastopijo tudi na srečanju.

NOVO V BREŽICAH

DOBER TEK PO DOMAČE - Na praznik republike Brežičani že nekaj let radi zavijejo v Globoko, kjer jih gospodinje vsakic presenetijo z bogato izbiro kruha, kolačev, zavitkov in drugih dobrot iz kmečih peči na krajevni razstavi. Obiskovalci vse to lahko tudi kupijo. Zal le malo takih izdelkov zaide na jedilnike gostinskih obratov, čeprav želijo z razstavo spodbuditi k pestrejši ponudbi domačih jedi.

RAZSTAVA - V Posavskem muzeju so 26. novembra odprli razstavo Didkove slikarske ustvarjalnosti. Občinstvu jo je predstavil Jure Mikuž (na sliki desno). (Foto: Zupančič)

Ne več v skupno malho!

Presežke takoj poračunati z združenim delom

Vprašanje, kam s presežki samoupravnih interesnih skupnosti v brežiški občini, spet poraja nasprotujoča si mnenja. V analizi o devetmesečnem gospodarjenju o presežkih se ni sledu, zato so ob napovedi, da se jih utegne do konca leta zbrati za 10 milijonov dinarjev, mnogi presenečeni.

Da pa ne bi delali preveč računov brez krčmarja, se pravi brez združenega dela, je predsedstvo občinske konferencije SZDL na seji odločno vztrajalo, da morajo SIS ta denar vrniti s poračunom v decembru.

Torej ne pride več v poštev dosedanj običaj, ko so to napravili posredno in ko so bili presežkov deležni, le nekateri kolektivi. Nakažovali so jih namreč v sklad skupnih rezerv in s tako zbranimi sredstvi pomagali delovnim organizacijam pri reševanju investicijskih ali

drugih težav. Denar se je posredno res vračal združenemu delu, ki pa nanj ni imelo več direktnega vpliva. Razen tega so ta sredstva šele po več mesecih ali celo po letu dni prišla na plan in jih združeno delo prej ni imelo priložnosti obračunati.

Letos, ko so v večini kolektivov osebni dohodki pod slovenskim povprečjem, je po mnenju predsedstva OK SZDL toliko bolj pomembno, da gospodarstvo dobi svoj denar čimprej nazaj. Če ga bo združeno delo le sklenilo združevati za neko skupno naložbo, potem se bo za to dogovorilo po samoupravni poti in neposredno odločalo za morebitno investicijo. V njegove ime naj bi torej nihče več ne dajal iz skupne malhe, čeprav nekatere občine v Sloveniji še vedno dajejo take zglede.

J. T.

Nič kaj spodbudno gospodarjenje

Pohiteti z referendumi v tozdih - Obnovitvena sposobnost sevniškega gospodarstva šibka - Pričakujejo pozitivno ničlo

Občinski izvršni svet je na 43. zasedanju temeljito obravnaval pripombe k osnutku dogovora o temeljnih plana občine Sevnica za obdobje 1981 - 1985. Kar zadeva republiški dogovor, pa bo sevniška občina vztrajala, da republiška skupnost za ceste uresniči sklepe iz petletnega razdobja, ki se izteka. Po tem naj bi imela sevniška občina vsaj polovico moderniziranih cest.

Predsednik izvršnega sveta Franc Ogorevc je poudaril, da bi v tozdih morali pohiteti z referendumi. Če sporazumi SIS ne bodo v kratkem objavljeni (rok je do 10. 12. 80), ne bo stopenj, kajti gre za enoten obračun prispevkov in davkov v državi. Ker pa bi temelje plana TOZD morali sprejeti na referendumi, rok pa je preblizu, bo potrebno objaviti začasne prispevne stopnje. Skrajni rok za izvedbo referendmov je zdaj 20. december. Ker bo potekala o dogovoru o temeljnih plana občine in tudi o opredelitvah izvršnega sveta do sleherne pripombe znova v delegacijah in pri nosilcih planiranja, bomo o tem še poročali.

Ker se je izvršni svet krajši čas pomudil tudi pri poročilu o gospodarjenju v sevniški občini v prvih devetih letošnjih mesecih, si oglejmo nekatere značilnosti. Razveseljivo je, da je tokrat občinska plansko-analitska služba dobila tudi popolnejše podatke negospodarstva in so primerjave lažje. V poročilu ni zajet

Jugotani, ki je v stečaju. Izgubo so imeli samo v Stilles-tozd Notranja oprema, vendar je, čeprav gre za dobrih pet milijonov, zanemarljiva, saj so jo do 25. novembra polovico že pokrili z iztržkom od spornih terjatev. Izguba je nastala tudi zaradi dovolj svojevrstnosti proizvodnje tozda, kjer dela po naročilu trajajo dlje časa, tudi več kot leto, avansi pa, razumljivo, ne krijejo nastalih stroškov. Sanacijski program, ki predvideva organizacijske spremembe v proizvodnji in pri pripravi proizvodnih dokumentov, zagotavlja tudi sprotne spremljanje in ukrepanje. Do konca leta pa je pričakovati "pozitivno ničlo", kot je bilo v računovodskem jeziku povedano na seji izvršnega sveta. Bolj vzbuja skrb Klavnic sevniškega Kmetijskega kombinata, kjer je pričakovati izgubo, vendar je že načelno dogovorjeno, da jo bosta vsak polovico krila SOZD Mercator in občinski rezervni sklad.

V celoti gledano, je obnovitvena sposobnost sevniškega gospodarstva

zelo šibka, saj so dostikrat na prvi pogled ugodni gospodarski rezultati bolj posledica povišanja cen oz. tuznih gibanj kot pa dobrega poslovanja. Tudi tako si je moč razlagati zahtevo občinskega izvršnega sveta, naj vsi tozdi, ki imajo rast dohodka in celotnega prihodka precej nad ali pod indeksom 100, povedo, kje so vzroki za razliko od povprečja.

PAVEL PERC

PIBIČI PO NOVM

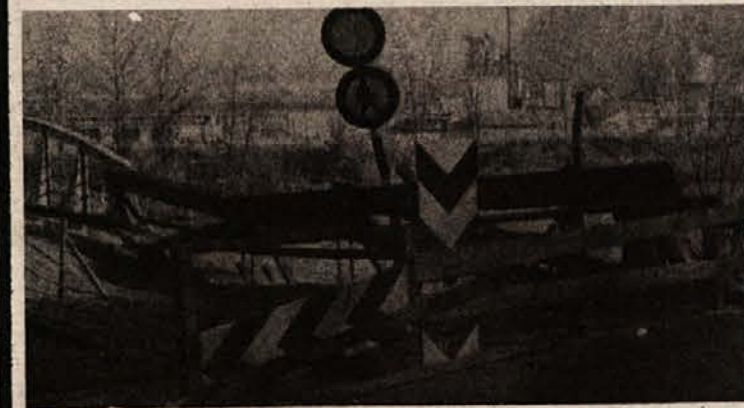
Na I. konferenci RD Brestanica - Krško so delegati izvolili vodje delegacij za Krško, Brestanico, Senovo in Leskovec, delegate za številne organe, za predsednika skupščine pa Boža Koprivnika. Priznanja Ribiške zveze Slovenije so prejeli nekateri posamezniki, predsednik komisije za odlikovanja pri novomeški zvezi Brane Suchy pa je podelil RD Brestanica - Krško, ki se je usmerila v izgradnjo prepotrebni ribnikov, visoko priznanje, I. stopnje z zlato zastavico. Šturota te vzorne družine Ante Horjak pa je postal častni član. Horjak želi, da mu ne bi "iz ribiške mreže", kot se imenuje glasilo, ki ga urejuje in izhaja že šesto leto, ušla nobena za ribiče pomembna informacija.

P. P.

TESNEJŠE VEZI

Na zadnjem posvetu predsednikov osnovnih sindikalnih organizacij so se dogovorili, da bodo naslednje leto seje OO ZSS potekale sočasno z obravnavo zaključnega računa. Ko so pregledali dosedanje aktivnosti sindikata v sevniški občini, so ugotovili, da je bilo razmeroma dovolj načrtnega dela. Da pa bi v prizadevanjih za stabilizacijo gospodarstva dosegli boljše rezultate, so se dogovorili za tesnejše in pogostejše stike med osnovnimi organizacijami in občinskim vodstvom sindikata.

P. P.

NEVARNA BLIŽNJICA - Stari, docela dotrajani leseni most čez Savo v Sevnici pešcem še zmeraj služi za bližnjico, čeprav prometna znaka to prepovedujeta. Polomljena ograja pa opozarja, da je most v zadnjih zdihljajih in da bo treba čimprej kaj ukreniti, da ne pride do nesreče. (Foto: P. Perc)

Čez dve leti prašičja farma?

V družbenem sektorju bi lahko spitali 30 tisoč, v zasebnem pa 20 tisoč bekonov na leto

Pomanjkanje mesa sili kmetijske organizacije k učinkovitejšim ukrepom za razmah živinoreje. Tako na primer na Krškem polju že v letih 1981-82 računajo s prašičjo farmo Agrokombinata, za katero se kot investitor zanima SOZD Mercator.

To je obsežen načrt, saj predvideva, da bodo na farmi vzredili 30 tisoč bekonov letno, 20 tisoč pa v zasebnih pitališčih. Za primerjavo še podatek, da potrebujejo za preskrbo občine Krško sedem tisoč svinj po 100 kilogramov. Farma bi sama vzgojila in dopolnila v pitališču dve tretjini do 25 kilogramov težkih prašičkov in tako zagotovila tržišču stalno in enakomerno dobavo mesa.

Agrokombinat sprejema tako razvojno usmeritev v svoj program, mnenje o njej pa morajo povedati še drugi. Časa za razmišljanje je malo, kajti Mercator želi čimprej zvedeti,

če lahko računata s tako naložbo v krški občini. Da bi nova farma čimprej oskrbovala tržišče, so njeno izgradnjo pomaknili za dobro leto bliže, iz leta 1983 v leti 1981-82.

Za ureditev prašičje farne na Krškem polju se v Agrokombinatu zavzemajo tudi zaradi bližine bodoče tovarne beljakovinske hrane. Izdelovali naj bi jo iz odpadnih snovi, ki nastajajo pri proizvodnji celuloze. Tako bi nadomestili velike količine sojine in ribje moke ter drugih proteinov za živalsko prehrano, ki jih zdaj kupujemo v tujini za devize. Vse je torej povezano med seboj. Obe investiciji se dopolnjujeta in obetata precejšen premik tudi v kmetijstvu.

J. T.

KRŠKE NOVICE

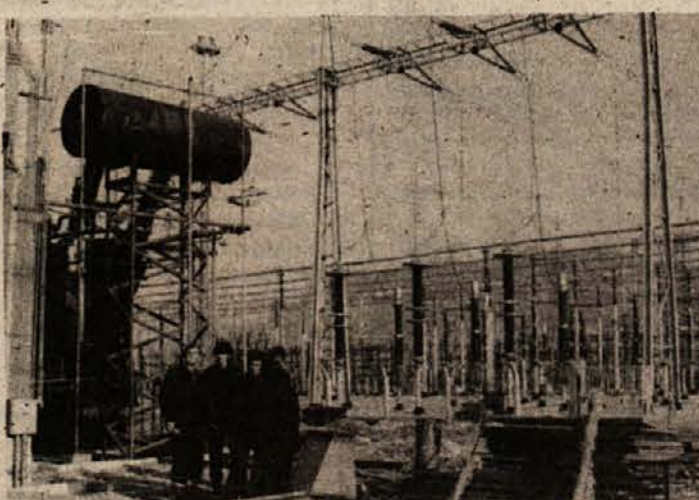
DO NEDELJE - Dotlej bo v krškem delavskem domu Edvard Kardelj odprta velika razstava o življenju in delu človeka, katerega ime nosi. Prinaša obilico gradiva, ki so ga razpostavili v vseh prostorih. Tisti, ki si razstave še niste ogledali, imate zato še čas do nedeljskega dan od 8. do 17. ure.

KOLIKO ZNAČK? - To šolsko leto se varovanci vzgojnovarstvenih ustanov v večjem številu vključujejo v tekmovalne za Cicibanovo športno značko. Zanj se poteguje okoli 3000 malčkov, da pa bi naloge lahko opravili, bodo potrebovali več športnih pripomočkov. Pri njihovem nakupu bo zato pomagala občinska Zveza telesnokulturnih organizacij.

V SOBOTO ZADNJIC - Številne prireditve, ki so jih pripravili v Brestanici ob 35-letnici njihovega DKD Svoboda, se bodo iztekale z jubilejnim nastopom moškega pevskega zbora. Ta deluje prav tako 35 let in bo v soboto zapel na svečanem koncertu.

NAJRAJE BI SE ZDRUŽILI Z JE

Delavci Elektrarne v Brestanici ugotavljajo, da bi najlaže in največ prispevali k skupnim nalogam elektrogospodarstva tako, da bi se združili s sorodno organizacijo. Ograjajo se za integracijo z Jdersko elektrarno v Krškem, ker bi jim to omogočilo specializacijo in smotrno izkoriščanje razpoložljivih kadrov. Približno 50 delavcev iz Brestanice bi se lahko zaposlilo pri skupnih dolžnostih.

STIKALIŠČE - Iz jderske elektrarne v Krškem vodijo štiri daljnovidna polja, iz njih pa po en daljnovod v Maribor in Ljubljano ter dva v Zagreb. (Foto: J. Tepepy)

Stvarneje načrtovati prihodnost

Zamudniki pri pripravi planskih dokumentov za naslednje srednjeročno obdobje bodo pohiteli

Na 19. redni seji vseh treh zborov trebanjske občinske skupščine, ki je bila preteklo sredo v Trebnjem, je bila osrednja točka dnevnega reda ta hip najbolj aktualna tema, planiranje.

Priprava planskih dokumentov, na katerih bo slonel razvoj v to je več, bistveno pa je, da bodo poslej vsi zamudniki nekoliko pohi-

naslednjem srednjeročnem obdobju, namreč nekoliko kasni. Razlogov za to je več, pravčasno pripravili dokumente. Za zdaj pa je tako, da še ne

morejo iti ven s predlogom dogovora o temeljnih plana trebanjske občine, ker samoupravne interesne skupnosti in drugi nosilci planiranja še nimajo usklajenih samoupravnih sporazumov. Tako bo dogovor o temeljnih plana v javni razpravi konec novembra, resolucija za leto 1981 in osnutek družbenega plana pa v začetku decembra.

Pri pripravi planskih dokumentov deloma kasne tudi v delovnih organizacijah, kjer je najbolj počasna IMV, ki še ni pripravila analize razvojnih možnosti v naslednjem srednjeročnem obdobju. Kot je povedal na seji predstavnik IMV, pa bo treba s tem še nekaj časa počakati, ker se pripravljajo programi za integracijo slovenske avtomobilne industrije. Precejšnjo pa manjkljivost pri pripravi dokumentov je tudi to, da delovne organizacije načrtujejo višjo rast dohodka, kot pa je mogoče pričakovati zdej.

Čeprav je nekaj težav še na področju planiranja v SIS, pa je zdaj najbolj pereče vprašanje dokončanje gradnje trebanjske osemletke in ureditev otroškega varstva. Kot je bilo že nekajkrat moč slišati, pa bo treba osnovno šolo končati, saj bi bili s tem rešeni tudi nekateri drugi problemi.

Iz kraja v kraj

SLADOLEDA PA NI - Svoječas je bilo veliko reklame o tem, kako zdrav je sladoled in primeren tudi za uživanje pozimi. Vendar sladoleda ni dobiti skoraj v nobeni trgovini v trebanjski občini. Priznati pa je treba, da je po njem veliko manj potreba, da je povprečno povpraševanje kot po kavi, katere je bilo v zadnjem času za vse dovolj.

ZGANJA BO DOVOLJ - Če so se že vinogradniki pritoževali nad slabšo letino, pravzaprav nad nedostopnim letom, pa so nekateri mlim grozdem, pa so nekateri zadovoljni z "letino" zganja. Saj je namreč zelo dobro obrodilo, tako da bo zganja dovolj. Ponekod so zganje že kuhali, tako na primer v okolici Sel-Sumberka, v drugih krajih pa se pripravljajo, da se lotijo tega opravila.

TREBANJSKE NOVICE

Kriza v dogovarjanju

Kratek stik med delavskim svetom in delavsko kontrolo v Zdravstvenem domu v Trebnjem

Stanju, kakršno vlada ta hip v trebanjskem Zdravstvenem domu, bi lahko rekli kriza dogovarjanja, kriza samoupravnih odnosov. Vsega tega pa ne bi bilo, če bi bili v tem tozdu Dolenjskega zdravstvenega centra enotni vsaj komunisti.

Kot je povedal sedanjí sekretar osnovne organizacije Ante Lončar, je kriza vsaj deloma lahko posledica premajhnega števila delavcev, prevelike delovne obremenjenosti in podobnih težav, vendar to še ne pomeni, da bi bili zaradi tega lahko kršeni samoupravni akti in njihova določila.

Prav to pa se je zgodilo, ko je delavski svet potrdil sklepe komisije za medsebojna razmerja, ki je v delovno razmerje sprejela delavca mimo določil samoupravnih aktov. Ko je delavska kontrola zadevo prijavila, pa je delavski svet nenadoma odkril, da dva člana tega odbora nista bila pravilno izvoljena in so bile torej po mnenju delavskega sveta ugotovitve o kršenju samoupravnih aktov neveljavne.

Odbor samoupravne delavske kontrole se je potem obrnil na komisijo za prošnje in pritožbe pri občini-

skem sindikalnem svetu, ta pa je zadevo posredoval družbenemu pravobranilcu samoupravljanja. Čeprav je medtem zadeva že dobila epilog pri pravobranilcu, ki je v svojem dopisu potrdil sklepe delavske kontrole, hkrati pa opozoril tudi na to, da so bili kršeni samoupravni akti, zakon o združenem delu in zakon o medsebojnih delovnih razmerjih, kaže, da zadeva še ni končana. Z "uradnih natezanj", kdo ima prav, se je prenesla na medsebojna razmerja, pretvorila se je v osebne razprtije.

Vse to razkriva, da se samoupravni odnosi v trebanjskem Zdravstvenem domu še niso razvili do take mere, da bi bili eden izmed dejavnikov uspešnega dela pa tudi urejenih medsebojnih odnosov. Krivca je seveda težko najti, še težje pokazati nanj s prstom.

Veljalo pa bi pritegniti mnenju sekretarja, ki pravi, da je od 15 komunistov samo petorica dejavnih. Tudi njim se namreč dogaja, da sprejmejo funkcije, pa jih potem ne opravljajo tako, kot bi bilo treba.

J. SIMČIČ

KRŠKI TEDNIK

Potrebna bo medsebojna pomoč

Kolektivi, ki jim gre bolje, naj ponižajo tistim, ki jim gre slabše?

Kočevsko gospodarstvo je kot celota upoštevalo resolucijska določila o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, so ugotovili na prvih razpravah o poslovanju gospodarstva v prvih devetih mesecih letos.

Ceprav so rezultati kot celota razmeroma ugodni, pa hkrati ne manjka tudi težav. Tažave z zaloga ima predvsem ITAS in LIK, vzrok zanje pa je predvsem, da ne morejo dokončati svojih proizvodov, ker njihovi kooperanti ne pošljejo naročenih polproizvodov. V Itasu si zato že več mesecev izposojajo denar za izplačilo osebnih dohodkov.

Kratkoročna posojila pa so zaradi visokih obresti draga. Zaradi uvoza reprodukcijskega materiala so težave tudi v kemični tovarni.

Iz razprav se da sklepati, naj bi ubrali najcenejšo pot, se pravi, naj bi gospodarstvo samo pomagalo sebi. Nekateri predlagajo, naj bi gospodarstvo (tisto, ki mu gre dobro) združevalo sredstva kar mimo banke in tako z ugodnejšimi kreditnimi pogoji (morda celo brez obresti?) pomagalo s posojili tistim, ki so v težavah.

Podpora zasluži predlog, naj bi kočevsko gospodarstvo združevalo devize za potrebe kemične tovarne, ki potrebuje za redno delo reprodukcijski material iz uvoza. Kemični

bi morali omogočiti nakup surovin vsaj za nekaj mesecev vnaprej.

Velike težave se obetajo tudi Zidarju, ker ima njegov tozdv v Ljubljani ker 22 milijonov dinarjev izgube. Temu tozdvu že dve leti solidarno pomagajo drugi Zidarjevi tozdi, vendar tega ne bodo mogli delati več, če ne žele tudi sami zaiti v izgubo.

Zaradi pomanjkanja polproizvodov oz. surovin lahko pride ponekod celo do brezplačnih dopustov. V tozdvu Mlekarna se je to zaradi pomanjkanja mleka že zgodilo, lahko pa pride do podobnega oz. še hujšega v Itasu ali še kje.

Rešitev za vse te in druge težave pa ni druge kot v delu. Treba bo delati več in bolje. Zdaj kritiziramo vsi le slabo in drago delo drugih. Če bo vsak pometel najprej pred svojim pragom, če bo pošteno, pametno in dobro delal, potem ne bo v težavah ne on ne vsi tisti, ki so od njegovega dela odvisni.

Iz nič do sodobnega Kometa

Za občinski praznik je Komet odprl novo halo in proslavil 20-letnico obstoja

Slavnostna seja občinske skupščine in vodstev družbenopolitičnih organizacij ob letošnjem občinskem prazniku je bila na dan praznika, 26. novembra, v Kometu. Ta mediška delovna organizacija, ki letos praznuje 20-letnico obstoja, je letos dosegla še eno delovno zmago, saj je bila slavnostna seja v novi proizvodni in skladiščni hali, ki so jo odprli ob tej priložnosti.

Komet, kjer ima danes delo okoli 450 delavcev, v glavnem žensk je ob obeh bregov Kolpe, je v dvanajsetih letih zrasel iz skromnega in majhnega Invalidskega zavoda v sodobno delovno organizacijo, ki trdnost stoji na svojih nogah. Vse, kar Komet danes ima, so zgradili skoraj izključno z lastnimi sredstvi, je v svojem govoru poudaril predsednik skupščine občine Franc Vrvišar, ki je tudi

priznal, da te delovne organizacije dolgo nihče ni resno jemal, danes pa so njihovi izdelki znani in iskani tako na domačem kot tujem trgu. Komet pa slavi kot soliden poslovni partner.

Tudi gospodarjenje v devetih mesecih letošnjega leta je pokazalo, da ta mediška delovna organizacija dobro gospodari. Tako se je v primerjavi z enakim lanskim obdobjem celotni prihodek povečal za 31 odstotkov, dohodek za 29, čisti dohodek za 27 in ostanek čistega dohodka za 35 odstotkov. Še posebej razveseljivo pa je, da so izvoz povečali kar za 114 odst., medtem ko je uvoz v primerjavi z lanskim obdobjem porasel le za dva odstotka. Tudi primerjava s planom pove, da zastavljene cilje Komet dobro izpolnjuje.

Vendar se v Kometu zavedajo, da jih pri uresničevanju stabilizacijskega programa čaka še trdo delo in da se bo treba marsičemu še odreči. Poudarjajo tudi, da jih ugodni rezultati nikakor ne smejo uspavati

ali zavesti, saj gre del „zaslug“ za tako dobre rezultate na račun precejšnje zmanjšanja zalog gotovih izdelkov iz preteklih let.

A. BARTEJL

SPREHOD PO METLIKI

STARO LETO BO SPUSTILO vsak čas svojo devalvirano dušico, zaposleni v delovni organizaciji Beti pa bodo v kratkem prejeli stenske koledarje, na katerih so fotografije z motivi iz Bele krajine. Prispeval jih je Branko Herak, vodja prodaje preje v tozdvu Kodranka in volna. Tudi posnetki za letošnji koledar so prišli iz njegovega fotografskega aparata, obdelal pa je Kolpo in njeno dolino. V 1981. letu nas bodo torej pozdravljali s steno stelniki, mesta in vasi deželice na tej strani Gorjancev.

OB NEDELJAH NIMA METLIŠKA LEKARNA organiziranega dežurstva, pa morajo ljudje, ki jih napade bolezen, po zdravila v štirinajst kilometrov oddaljen Črnomelj. Zadevščina ni videti kritična, če pa pomislimo, da vsi kajani le nimajo svojih avtomobilov, postane slika nekoliko manj svetla. Prebivalci se jezijo nad zaprtimi lekarniškimi vrati, vendar njihova sapa le ni toliko močna, da bi odprla ob nedeljah zaklenjena vrata lekarnice.

TUDI NOVOLES SE JE PODVIZAL in je postavil nasproti Vinske kleti tablo s svojim napisom in skromnimi podatki. Beti, največja delovna organizacija v občini, pa se ne spomni česa podobnega. Pri blokkih res stoji železna tabla, vendar so črke na njej že zbledele, da je komaj še moč prebrati, kaj piše. Še je pa zato bolj potrudil gostilničar Anton Veseleč iz Podzemlja. Njegov lep napis je videti kilometer daleč.

V METLIŠKIH LOKALIH JE ZE dobili vrhunsko metliško črnino v buteljkah. V hotelu Bela krajina je treba odšteti za steklenico tega res dobrega vina 130 dinarjev. Buteljka je oblepljena z lično etiketo, okrašeno na spodnjem robu z narisanimi Belokranjci in Belokranjci, za razdeženje steklenice pa potrebujete dober odpirac, saj je plutovinast zamašek krepko zarinjjen v grlo. Po vinu bodo gotovo segli vsi, ki jim ni vseno, kaj zlivajo vase.

metliški tednik

Več pastirjev – manj škode

Največ škode naredijo jeleni, najmanj medvedi – Dokler stoje električni pastirji, je otežen lov jelenjadi

Na območju lovske družine Trava–Draga v kočeviski občini so cenilci ugotovili, da je divjad letos povzročila za 16.903,00 din škode, lani za 5.221 din, predlani za 6.925 din in leta 1977 za 13.888 din.

Velika večina škode je bila letos povzročena na krompirju, in sicer za preko 11.500 din, kar pomeni, da je divjad pojedla preko 2.000 kg krompirja. Ostala škoda je povzročena na fižolu (za skoraj 4.000 din), mani pa na detelji, ovsu in pesi.

Skoraj vso škodo je povzročila jelenjad, in sicer v skupnem znesku za preko 16.000 din, medtem ko je je srnjad le za 473 din in divji prašički za 200 din. Medvedi niso povzročili škode, ker kmetje ne sadijo več koruze. Tudi ovsa sejejo le še malo.

V primerjavi s prejšnjimi leti škoda od divjadi bistveno ne narašča, oz. celo upada, odkar so njive po vaseh ogradjili z električnimi pastirji. Postavili so jih 6, in sicer po vaseh, kjer so njive strnjene. Razdrobljenih njiv, kot so v Podplanini, Pungertu in Črnem potoku, se ni dalo zavarovati. Tudi po drugih vaseh so še posamezne nezavarovane parcele. Prav na takih njivah in parcelah, ki

jih varujejo le strašila, je v glavnem nastala tudi vsa škoda od divjadi.

Zaradi ocenjevanja škode ni posebnih pritožb ne s strani kmetov in ne lovske družine, kar pomeni, da opravljajo cenilci svoje delo v obojestransko zadovoljstvo. Lovska družina ima štiri cenilce. To so: Jožko Poje (za Stari in Novi Kot), Anton Stiglic (Lazec, Podpreska, Draga), Anton Volf (Srednja vas, Trava) in Filip Poje (Podplanina, Pungert, Črni potok).

FRANC KALIČ

Kakšna je razlika med potapljačjo se ladjo in vašim podjetjem, ki se mu obeta izguba?

Potapljačjo se ladjo zapušča kapitan zadnji, potapljačjo se podjetje pa prvi zapušča najodgovornejši.

KANDIDAT JE NOVAK

Na občinski kandidacijski konferenci v Kočevju, ki je bila 26. novembra, sklicala pa sta jo Občinska konferenca SZDL in Občinski svet ZS, so soglasno sklenili, da je edini kandidat za novega predsednika občinske skupščine Jože Novak, ki opravlja sedaj dolžnost predsednika Medobčinskega sveta SZDL ljubljanske regije.

DROBNE IZ KOČEVJA

KRUH V SMETEH – Kruha je še dovolj. Vidiš ga v smetnjakih in po tleh. Povsod ležijo veliki kosi kruha in komaj načete obložene žemlje. Odvržen kruh pride prav psom – potepuhom in pticam. Psi pojedjo, kar je mesenega, kruh pa vrabci, če jih prej ne preženejo golobi. Seveda pridejo po svoj obrok tudi podgane.

ŽARNICE KRADEJO – Po Kočevju se je začela nova vrsta tatvin: neznanci krajejo žarnice. Vzrok za take kraje je deloma razumljiv: v trgovinah ni žarnic. V eni izmed trgovin smo našli le na 300- in 500-svečne. Seveda imajo tudi manj svečne, a le tiste z ožjim navojem, ki pridejo le redko kje v poštev.

KOČEVIŠKE NOVICE

Še nekatere nejasnosti

90 milijonov za posodobitev zasebnega kmetijstva

Z razpravo o temeljih plana kmetijstva in kmetijske zadruge so v ribniški občini odlašali predvsem zato, ker še niso znali odgovoriti na nekatera vprašanja, ki bodo kmete gotovo najbolj zanimala, to pa so cene krmil, mleka in organizacija sindikata kmetov. Predvidoma se bodo razprave začele 7. decembra in bodo trajale 8 dni.

Glavna značilnost plana je, da predvideva letni porast tržne proizvodnje mleka za 3 odst., mesa 4 odst., in plemenske živine 5 odstotkov. Za posodobitev zasebnega kmetijstva je predvidenih 90 milijonov dinarjev investicij (9 starih milijard), in sicer iz združenih sredstev kmetov, hranilno-kreditne službe KZ, kmetijske razvojne skupnosti in bank.

Od tega denarja je predvidenih za izgradnjo in posodobitev hlevov 59 milijonov, za stroje in opremo 28 milijonov, za nakup plemenske živine 2,6 milijona, za pašnike 120.000

dinarjev itd. S tem denarjem bo zgrajenih 600 novih stojišč za živino, 200 pa bo obnovljenih. Za izgradnjo objektov in hlevskih skupnosti bo šlo iz tega denarja 10 milijonov, za izgradnjo zbiralnice za mleko pa je predvidenih nadaljnih 1.980.000 din.

Kmetijska zadruga bo v svojem razvojnem načrtu dala poudarek na razvoj trgovine za oskrbo kmetov z reprodukcijskim materialom in dokončno izgradnjo servisa za kmetijsko mehanizacijo v Prigorici.

Kmete pa bo razen vsega tega gotovo zanimala cena krmil, ki je tako porasla, da bi zato radi prodali plemensko živino. Z ozirom na krmila je namreč cena mleka prenzika. Mleko postaja tako najcenejša hrana za rejo telet. Kmet dobi za liter mleka okoli 6 din, po izračunih pa bi bila sprejemljiva cena 8 din.

Tudi kmetje v ribniški občini predlagajo, naj bi ustanovili sindikat kmetov, ki bi se boril za njihove pravice. Zdaj so v primerjavi z delavci prikrajšani.

J. PRIMC

Po čem sklepaš, da je nedavna razstava kočeviskih likovnih amaterjev v Ribnici izredno uspela?

Ker je bilo zanimanje gledalcev za razstavljeni dela tako, da so celo ukradli en kip, last in delo Iva Paradžika.

RIBNIŠKI ZOBOTREBEC

USPELA RAZSTAVA – Razstava del kočeviskih likovnih amaterjev v domu JLA v Ribnici je izredno uspela. Ogledalo si jo je več občanov, kot znaša povprečje za take razstave. Naslednjo razstavo v domu JLA bodo odprli 5. decembra.

MALO KUPCEV – V ribniških trgovinah je opaziti v zadnjem obdobju nekoliko manj kupcev, posebno dopoldne. Razmeroma slabo je obiskana tudi nova Mercatorjeva veleblagovnica, v kateri je običajno več prodajalcev kot kupcev. Resnici na ljubo pa je treba priznati, da to ne velja za bife v veleblagovnici (pa tudi druga ribniška gostišča).

PREBRISANE VRANE – Kmetje tožijo, ker so pred vojno lovci vrane zastupljali, zdaj jih pa ne in delajo na poljih veliko škodo. Pravi jo, da so včasih vrane tudi streljali, zdaj pa to niti ne bi bilo uspešno. Vrane se namreč takoj skrijejo, če vidijo kogarkoli s puško.

SMUČARJI NA PLAN! – Poročali smo že, da je ribniška mladina v zadnjem obdobju poprijela na vseh področjih in da delujejo mladi tudi v mnogih sekcijah. Zdaj vabijo v svojo smučarsko sekcijo vse mlade smučarje, tudi tiste „ki še niso Križaji“.

REŠETO

Velika mobilizatorska moč SZDL

Socialistična zveza deluje na vseh področjih v občini – Glas delovnih ljudi in občanov mora biti še bolj odmeven – Preprečevati oblastniško obnašanje

Da je Socialistična zveza res nepogrešljivi del tako rekoč vsega vsakodnevnega življenja občine, da njeno frontno delovanje seže na vsa področja, je znova pokazala tudi letna programska seja občinske konference Socialistične zveze prejšnji ponedeljek v Črnomlju.

To delovanje se je pokazalo tako v obsežnem gradivu o aktivnosti SZDL v zadnjem letu, kot v bogati razpravi ter sprejetih usmeritvah in konkretnih nalogah za naslednje obdobje. O veliki in uspešni mobilizatorski moči Socialistične zveze je med drugimi razpravljalci govoril tudi Ivan Požek iz Adlešičev, ki je poudaril veliko mobilizatorsko sposobnost SZDL. „Prav po zaslugi organiziranega dela SZDL smo v krajevnih skupnostih res veliko naredili, zlasti pri komunalnem urejanju, ko ljudje prevzemajo pri gradnji in posodobitvi cest, vodovodov in drugega večino dela pa še znatne zneske prispevajo v denarju.“

Nasploh je razprava posegla na vsa področja, na katerih SZDL deluje ali bi morala svoje delovanje še okrepite, še posebej pa ljudi „tišči“ stanje kmetijstva in dokaj neurejenih (tudi sistemsko) vprašanje na tem za vse tako pomembnem področju.

Seveda bodo tudi v prihajajočem obdobju v ospredju frontno sestavljene in delujoče Socialistične zveze naloge, ki so odločilne za naš nadaljnji razvoj in napredek. Tu gre v prvi vrsti za prizadevanja pri stabilizaciji gospodarstva, krepitvi delegatskega sistema, naloge pri pripravi planskih dokumentov. Jasno pa je, da se mora Socialistična

zveza z vsemi konkretnimi in perečimi vprašanji v svojem okolju spopadati in jih reševati sprti in učinkovito. To je naloga vseh, ki so frontno povezani v Socialistično zvezo. V zvezi s tem mora SZDL zagotoviti, da bo glas delovnih ljudi in občanov pri urejanju vseh zadev bolj odmeven ter se odločno boriti proti oblastniškemu obnašanju in nastopanju s pozicij birokratske in tehnokratske moči.

A. BARTEJL

ČRNOMALJSKI DROBIR

VSAJ SLIKE – Do 10. decembra bo v Črnomaljskem kulturnem domu odprta razstava del slikarjev amaterjev, zaposlenih v TGO Gorenje. Dobro bi bilo, ko bi kdo od teh slikarjev narisal stroje, ki jih že toliko časa čakajo v novi Črnomaljski tovarni Gorenja, da bi številni delavci, ki čakajo, da se bodo zaposlili tam, vsaj videli, na kakšnih strojih naj bi delali.

TESNA SEJNA SOBA – Občinska sejna soba je zlasti, kadar v njej zasledimo delegati vseh treh zborov občinske skupščine (ali celo štirih, če se jim pridružio še „sisovci“), pretresna pa tudi preslabo opremljena, saj „sejalcem“ ni na voljo nič drugega razen stolov. Seveda ne gre za to, da bi nabavili obilnejše nastanjanje, da bi lažje dočakali konec kdaj predolgih sestankov, marveč razmišljajo, če ne bi najprej podrl zidu, ki loči veliko od majhne sejne sobe in tako dobili večji prostor, ki naj bi ga tudi bolje opremlili. Vendar kaže, da bo vse to moralo počakati na boljše čase.

VOZNI RED IN SKLANJATEVI – Iz bogatega in lepega belokranjskega narečja je Črpal tudi Oton Župančič. Res ima to narečje svoje posebnosti tudi pri sklanjatih, sklanjate pa le ima. Kdor bi pogledal avtobusni vozni red aredi Črnomlja, bi namreč lahko sklepal, da so jih, tako kot dvojino, „ukinili“, saj tam piše: odhodi avtobus iz Črnomlja.

Črnomaljski poročevalec

DELOVNI VAŠČANI – Zadnje lepe jesenske dni so vaščani Nerajca, Belčjega vrha, Suhorja in Male Lahinje izkoristili tudi za gradnjo zbiralnice za mleko pri Nerajcu. Vskaj, ki ima iz teh vasi pri hiši krave, se je obvezal, da bo prostovoljno delal, material pa je dala Črnomaljska kmetijska zadruga. V zbiralnici, za katero računajo, da bo končana spomladi, bo 600-litrski hladilnik, iz vsake od naštetih vasi pa sedaj oddajo 200 do 300 litrov mleka na dan.

TURISTIČNE ZANIMIVOSTI

RAZSTAVE IN PRIREDITVE:

BRESTANICA — V prostorih knjižnice KUD SVOBODA razstavlja brestaniški likovni amater STANE FABJANČIČ.

JAVORNIK — Planinsko društvo Idrija bo 21. DECEMBRA organiziralo spominski pohod na Javornik nad Črnim Vrhom v spomin padlim borcem 3. bataljona Gradnikove brigade.

KOČEVJE — V likovnem salonu je odprta razstava Gozd — skulptura — slika.

KOPER — Hotel Triglav prireja do 15. decembra „Mesec slovenskih kulinarčnih posebnosti“.

KOSTANJEVICA — V Lamutovem likovnem salonu je na ogled 149 del 6. grafičnega bienala otrok Jugoslavije.

KRANJ — V galeriji Mestne hiše je na ogled izbor fotografij na temo „Likovni značaj fotografije v NOB“. Razstavlja inž. Stojan Kerbler. V kasarni „Staneta Žagarja“ pa je odprt Muzej Prešernove brigade.

LJUBLJANA — Do 28. decembra je v slovenskem Etnografskem muzeju odprta razstava „Ljudska umetnost Vojvodine“. V muzeju Ljudske revolucije Slovenije je do 15. decembra odprta razstava ob 30-letnici proge Brčko-Banovići. Božidar Jakac razstavlja partizanske grafike v razstavnici avli Commerce. V muzeju v Goricanah pa so na ogled kitajske vezenine.

NOVO MESTO — V Dolenjski galeriji razstavlja GRUPA 69 v počastitev Dneva republike in 10-letnice obstoja grupe.

SEVNICA — V gradu je odprta razstava PARTIZANSKE GRAFIKE IN RISBE.

PROSTE TURISTIČNE ZMOGLJIVOSTI:

V ČASU ZIMSKO TURISTIČNE SEZONE boste v tej rubriki našli zanimivosti s slovenskih smučišč, cene žičnic, cene šmučarskih kart in podatke o prostih hotelskih zmožljivostih.

emona globtour
novo mesto

Z GLOBTOUROM NA BELE SMUČINE od 3. januarja do sredine februarja 1981

APARTMAJI Avstrija:

Gerlitz, Innerkrems, Klippitzthoerl, Koralpe, Weissbriach, Nassfeld (Mokrine), Lienz, Sillian, Bad Hofgastein, Eben im Pongau, Kleinarl, Mauterndorf, St. Gilgen, Ramsau.

Italija:

Kronplatz, Stefansdorf, San Martino di Castrozza, Sella Nevea.

HOTELI Avstrija:

Bad Kleinkirchheim, Innerkrems, Klippitzthoerl, Nassfeld, (Mokrine), Peče, Reichenfels, Lienz, St. Jakob, Sillian, Mauterndorf, Weissbriach.

Italija:

Meransen, Andalo, Rasen, San Giorgio, Veneto — Falcade, Ravascletto.

Kam za Novo leto?

Z avtobusom v PRAGO IN BRATISLAVO in v HOTELE PO DOMOVINI:

Portorož, Koper, Poreč, Opatija, Pula, Rab, Hvar, Čateške in Dolenjske Toplice, Gozd Martuljek, Jezersko.

Za silvestrovanje na Češkoslovaškem je pripravljen poseben program, cene za silvestrovanje v domačih hotelih za 4 polne penzione in silvestrska večerja. Cene pa se gibljejo od 1.700 do 3.320 din.

INFORMACIJE IN PRIJAVE:

GLOBTOUR NOVO MESTO, Cesta komandanta Staneta 19, telefon: 068/25-125, 25-789.

KOMPASOVA SMUKA '81

KRAJ HOTEL

KRANJSKA GORA
hotel Kompas
BOVEC
hotel Kanin

PAMPEAGO
hotel Pampeago
hotel Rododendro

NEVEGAL
hotel Oliver
hotel Olimpo

PASSO TONALE
hotel Victoria
hotel Eden

ALLEGHE
hotel Coldai
PASSO PORDOI
hotel Pordoi

OBERTAUERN
hotel Winter

AVORIAZ — MORZINE
hotel Snow
apartmaji

CHAMONIX
apartmaji Vacans

COURCHEVEL
hotel Corcheneige

LA TOUSSUIRE
planinska koč

ODHODI

10., 11., 16., 17., 21.,
24., 26., 31., januar

10., 17., 24., 31. januar

10., 17., 24., 31. januar
21., 28. marec
3., 10., 17., 24., 31. januar
7., 14., 21. marec

10., 17., 24., 31. januar
10., 17., 24., 31. januar

10., 17., 24., 31. januar
10., 17., 24., 31. januar

10., 17. januar

17., 24. januar

17., 24. januar

10., 17., 24., 31. januar

10., 17., 24., 31. januar
14. marec, 15. april

14. marec

7., 14., 21. marec

CENE V DINARJIH NA OSEBO ZA TEDEN DNI

od 2.300 do 4.300

3.200

od 5.500 do 7.950
od 5.900 do 8.750
od 4.800 do 7.250
od 5.000 do 7.850

od 4.900 do 6.750
od 4.500 do 6.350

od 5.500 do 8.150
od 4.500 do 7.150

od 4.100 do 8.100

od 8.200 do 8.700

od 5.950 do 8.350

od 5.200 do 8.900
2.500

od 1.900 do 2.300
cene naknadno

cene naknadno

8.580

Vsi, ki se bodo prijavi do 10. decembra 1980, bodo imeli 5-odstoten popust na hotelske cene. Otroci pa bodo deležni posebnih popustov. Če se bo prijavi zaključna skupina nad 20 oseb, bodo člani take skupine prav tako deležni posebnega popusta.

Prijavljenci imajo možnost plačila na obro-

ke, s tem da mora biti zadnji obrok plačan 3 dni pred odhodom.

Pri Kompasovih aranžmajih za bližajočo sezono sodelujejo tudi znane slovenske tovarne športne opreme ELAN, tovarna obutve ALPINA in tovarna pletenin RAŠICA z različnimi koristnimi nagradami. Med drugimi bo vsak udeleženec

prejel lepo pleteno smučarsko kapo. Če ste se ogreli za katerega od aranžmajev, je najbolje, da stopite v najbližjo poslovalnico KOMPASA.

CENE PREVOZOV NA SLOVENSkih ŽIČNICAH V SEZONI 1980/81

KALIČ (765 do 981 m)

	odrasli	in otroci
Dnevna vozovnica (od ponedeljka do petka)	100 din	
Dnevna vozovnica (sobota, nedelja, prazniki)	120 din	
Poldnevna vozovnica (od ponedeljka do petka)	70 din	
Poldnevna vozovnica (sobota, nedelja, prazniki)	80 din	
Velja od 9. do 13. ure in od 13. ure do mraka.		
7-dnevna vozovnica (od 9. ure do mraka)	500 din	
Točkovne vozovnice: točka velja 1 dinar.		

BOVEC — KANIN (438 do 2500 m)

	odrasli	otroci
Povratna vozovnica za gondolo	80 din	65 din
Dnevna vozovnica za vse žičnice	170 din	140 din
Poldnevna vozovnica	110 din	80 din
Tedenska vozovnica	700 din	550 din
Letna vozovnica	3.600 din	3.300 din
Sezonska vozovnica		
(velja od 20. 11. 1980 do 25. 5. 1981)	2.500 din	2.300 din

RTC GOLTE NAD MOZIRJEM

	odrasli	otroci
Dnevna vozovnica (med tednom)	180 din	120 din
Dnevna vozovnica (ob sobotah in nedeljah)	200 din	130 din
Večdnevne vozovnice: za karto od 3 do 5 dni 15 odstotkov popusta, za karto nad 5 dni pa je 25 odstotkov popusta.		
Poldnevna vozovnica	120 din	90 din
Letna vozovnica	5.000 din	3.500 din
Sezonska (od 1. 12. 1980 do 31. 3. 1981)		3.500 din
(ne velja za nočno smučanje)		
Nočno smučanje (od 16., oziroma kasneje od 17. ure do 21. ure)	100 din	80 din
Povratna vozovnica za nihalko	50 din	35 din
Enosmerna vozovnica za nihalko	35 din	25 din

ZATRNİK (881 do 1261 m)

Dnevna vozovnica	140 din
Poldnevna vozovnica (ob delavnikih od 13. ure dalje)	85 din
Sedemdnevna vozovnica	600 din
Točkovna karta: 1 točka	1 din
Člani smučarske zveze Slovenije imajo z veljavno izkaznico 10 odstotkov popusta na ceno dnevne karte. Organizirane šolske skupine imajo ob delavnikih 20 odstotkov popusta na ceno dnevne karte, eno prosto karto na vsakih 20 oseb in 20 odstotkov popusta na ceno točkovnih kart. Članom sindikalnih organizacij dajejo ob delavnikih 20 odstotkov popusta na ceno dnevni in točkovni kart, če karte kupijo z naročilnico pri blagajni na Zatrniku.	

STARI VRH NAD ŠKOFJO LOKO (550 do 1350 m)

Dnevna vozovnica	150 din
Dnevna vozovnica za člane Smučarske zveze	130 din
Dnevna mladinska vozovnica (za skupine in otroke do 10. leta)	100 din
Poldnevna vozovnica (od 9. do 12. ure in od 12. do 17. ure)	100 din
Poldnevna vozovnica za člane Smučarske zveze	90 din
Letna vozovnica	2.500 din
Točkovna vozovnica: 1 točka	1,5 din
Otroci imajo na točkovne vozovnice 50 odstotkov popusta. Za nočno smučanje veljajo poldnevne, popoldanske, točkovne in letne vozovnice.	

SORIŠKA PLANINA (1307 do 1530 m)

Dnevna vozovnica	150 din
Dnevna vozovnica za člane Smučarske zveze	130 din
Dnevna mladinska vozovnica (za skupine in otroke do 10. leta)	100 din
Poldnevna vozovnica (od 9. do 13. ali od 12. do 16./17. ure)	100 din
Poldnevna vozovnica za člane Smučarske zveze	90 din
Letna vozovnica (od 1. 1. do 31. 12. 1981)	2.500 din
Točkovna vozovnica: 1 točka	1,5 din
Od zgoraj postaje vlečnice Lajnar je speljanih več smučarskih prog. Otroci do 10. leta imajo na točkovne vozovnice 50 odstotkov popusta. Tekaška proga je dolga 3 kilometre. Dostop na Soriško planino je možen iz Selške in Bohinjske smeri. Na vrhu je urejeno parkirišče za 600 vozil. Parkirna je 10 dinarjev. V Litostrojski koči smučarji lahko dobijo anolončnico.	

KOBLA (543 do 1530 m)

	odrasli	otroci do 10. leta
Dnevna vozovnica	160 din	120 din
Triidnevna vozovnica	350 din	250 din
Sedemdnevna vozovnica (s sliko)	700 din	550 din
Desetdnevna vozovnica (s sliko)	900 din	700 din
Mesečna vozovnica (s sliko)	2.000 din	1.500 din
Sezonska vozovnica	3.000 din	2.000 din
Poldnevna vozovnica (od 12. ure dalje, velja od ponedeljka do petka)	120 din	100 din
Člani Smučarske zveze Slovenije imajo 10 odstotni popust. Organizirane šolske skupine in skupine smučarskih društev nad 10 oseb imajo 20 odstotkov popusta.		
Točkovna vozovnica: 1 točka		6 din

VOGEL (1532 do 1800 m)

	odrasli	otroci do 10. leta
Gondola — enosmerna	40 din	30 din
— povratna	70 din	40 din
Sedežnica Orlova glava — enosmerna	20 din	10 din
— povratna	30 din	15 din
Dnevna vozovnica	180 din	110 din
Dnevna vozovnica za šolske skupine	110 din	140 din
Poldnevna vozovnica (od 12. ure dalje)	120 din	80 din
Sedemdnevna vozovnica	900 din	900 din
Letna vozovnica (s sliko) od 1. 1. 1981 dalje	4.000 din	
Letna vozovnica za OZD (prenosljiva)	6.000 din	
Točkovna karta: 1 točka		2 din

KRANJSKA GORA (810 m)

Cene za vse spodaj navedene žičnice so enake za vse dni v tednu in veljajo za odrasle in otroke	
Dnevna vozovnica	180 din
Dnevna vozovnica za šolske skupine	150 din
Poldnevna vozovnica	120 din
Tedenska vozovnica	700 din
Letna vozovnica s sliko	3.000 din
Tedenska vozovnica s sliko	600 din
Povratna vozovnica za Vitranc I in II	50 din
Povratna vozovnica za Vitranc I in II za šolske skupine	40 din
Vrednost točke	3 din

VELIKA PLANINA (1412 do 1666 m)

Cene prevozov na žičnicah so enake za vse dni v tednu.	
Povratna vozovnica za gondolo in sedežnico — odrasli	80 din
Povratna vozovnica za gondolo in sedežnico — otroci od 4. do 10. leta	60 din
Povratna vozovnica za gondolo — vsi	50 din
Povratna vozovnica za sedežnico — vsi	50 din
Enosmerna vozovnica za gondolo ali sedežnico — vsi	30 din
Enosmerna vozovnica za gondolo in sedežnico — vsi	50 din
Dnevna karta za vse žičnice — odrasli	150 din
Dnevna karta za vse žičnice — otroci od 4. do 10. leta	100 din
Poldnevna karta (od 12. ure dalje)	100 din
Dnevna karta brez uporabe nihalko	120 din
Letna karta za vse naprave (s sliko)	4.000 din
Letna karta za nihalko in sedežnico (s sliko)	2.500 din
Letna karta za nihalko	1.500 din

KRVAVEC (1853 m)

Kabinska žičnica — enosmerna vozovnica	50 din
— povratna vozovnica — odrasli	70 din
— povratna vozovnica — otroci do 10. leta	50 din
Kavinska žičnica Kravac, sedežnica Gospinca ali dvosedežnica Tiha dolina	80 din
— povratna vozovnica — odrasli	80 din
— povratna vozovnica — otroci do 10. leta	70 din
— povratna vozovnica — skupine nad 20 oseb	20 din
Sedežnica Gospinca — enosmerna vozovnica	20 din
Sedežnica — enosmerna vozovnica	20 din
Otroci do 4. leta, vodja in šofer skupine imajo brezplačen prevoz.	

Dnevne vozovnice za vse žičnice na Kravcu:

— povratna dnevna vozovnica z dostopom (prevoz s kabinsko žičnico)	200 din
— dnevna vozovnica za otroke od 4. do 10. leta (prevoz s kkbinsko žičnico)	130
— povratna dnevna vozovnica brez prevoza s kabinsko žičnico — 160 din	
— popoldanska vozovnica od 12. ure dalje s prevozom s kkbinsko žičnico — 130 din	
— tedenska vozovnica s sliko (prevoz s kabinsko žičnico) — 1.000 din	
— sezonska vozovnica s sliko, veljavna od 1. 12. 1980 do 5. 5. 1981 — 5.500 din	
— dnevna vozovnica za šolske skupine nad 20 oseb od ponedeljka do petka s potrdili ali seznamom — 150 din	

TELEVIZIJSKI SPORED

TOREK, 9. XII.

PETEK, 5. XII.

18.40 V KRALJESTVU ZLATOROGA

K razpravam o narodnih parkih in zavarovanih predelih pri nas se televiziji pridružujejo s predvajanjem kratkega filma o Triglavskem narodnem parku. Film je že pred časom po scenariju Marjana Krišlja posnel Miroslav Zajc.
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
20.00 KAR BO, PA BO

Tokrat bo na sporedu zadnja zabavnoglasbena oddaja ljubljanskih televizijcev. Spet bo nastopilo dokaj pevcev, glasbenih skupin, pesalcev, Miloš Mikeln je posebej za oddajo spisal dve humoreski, ki ju bo izvedel Zlatko Šugman, v t. i. TV stop-popsu bo tečajari Mirko Bogataj, umanjkal pa tudi ne bo Tone Fomezzi - Tof, celo risarja Boža Kosa so povabili, da bo v zadnji oddaji postregel s čim hudomušnim.
21.10 V ZNAMENJU
21.25 WASHINGTON ZA ZAPRTIMI VRATI

22.25 NOČNI KINO: OBSEDNO STANJE

Učiteljica obesi šolo na klin in se zateče na samotni otok, da bi se za nekaj časa posvetila samo sebi. Toda že prva noč v neprijetni hiši je pravcata mora: je resničnost ali domišljija? Na to vprašanje bo odgovoril novozelandski film, ki je dobil dokaj nagrad na mednarodnih festivalih. Posnel ga je Vincent Vard po romanu Janet Frme, glavno vlogo pa igra Anne Flannery.

2

16.40 Test - 16.55 Jug: Etnikos (prenos vaterpolske tekme) - 17.45 Otroška oddaja - 18.15 Beseda mladim - 18.45 Zepni kabaret - 19.30 Dnevnik - 20.00 Na dnevnem redu je kultura - 21.00 Včeraj, danes, jutri - 21.15 Človek in čas - 21.50 Služkinji (ameriški igrani film)

1
9.00 TV V SOLI: Koledar, Človek spreminja rečne tokove, Poštni nabiralnik, Dnevnik 10
10.00 TV V SOLI: Prirodopis,

Risanka, Književnost in jezik, Zgodba, Glasbeni pouk, Zadnje minute 14.40 SOLSKA TV: Kaj je animirani film, Erozija, Molekularna zgradba 15.40 SLALOM ZA MOŠKE, posnetek iz Madonne di Campiglio
17.05 POKOČILA
17.10 DIMNIKARČEK SE POTEPA PO SVETU
17.20 PRAZNIČNI DNEVI SLOVENSKE FOLKLORE
Tokratna oddaja bo predstavila folklorno skupino Prežihov Voranc z Raven na Koroškem, za popestritev pa bodo nastopili tudi pevke iz Režije in pevci z Obirskega na Koroškem.
18.00 POLETA VČEK
18.30 OBZORNIK
18.40 HIDAK - MOSTOVI, oddaja za madžarsko narodnosno skupnost
19.10 RISANKA

19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
20.00 AKTUALNA ODDAJA
20.55 V. B. Ibanez: TRSJE IN BLATO
21.50 V ZNAMENJU
22.05 IZ SPOREDA POLETNIH KULTURNIH PRIREDITEV: CAPELLA CRACOVENSIS

2
17.10 Dnevnik v madžarščini - 17.30 Dnevnik - 17.45 Otroška oddaja - 0 815 Knu 18.15 Književnost: Laza Kostić - 18.45 Kabaret - 19.30 Dnevnik - 20.00 Zabavata vas John Denver in Frank Sinatra - 20.45 Včeraj, danes, jutri - 21.05 Prve sledi - 21.55 Poezija

SREDA, 10. XII.

SOBOTA, 6. XII.

10.55 VELESALOM ZA MOŠKE, prenos 1. teka iz Val d'Isera

12.25 RADNIČKI : HAJDUK, prenos nogometne tekme
14.20 POROČILA
14.25 VELESALOM ZA MOŠKE, prenos 2. teka iz Val d'Isera
15.45 OTOK ZAKLADOV, angleško-ameriški risani film
Vsebine tega filma, ki je v glavnem namenjen mladim gledalcem, ni treba povzemati, dodajmo le, da gre za risanko, posneto po motivih znamenitega pustolovskega romana Roberta Louisa Stevenzona.
17.15 RADNIČKI LMK : ZADAR, prenos košarkarske tekme
18.45 NAŠ KRAJ: ŠKOFIJA
19.00 ZLATA PTICA
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
20.00 J. Dietl: BOLNIŠNICA NA KONCU MESTA
20.55 BESEDE IN GLASBA, irska zabavnoglasbena oddaja
21.25 RIO LOBO, ameriški film
V času ameriške državljanske

vojne roparji napadajo vlak, nato pa se pojavi polkovnik, ki razkrje izdajalca in reši ukradeno zlato. Ta vestni, ki ga je pred desetimi leti posnel Howard Hawks, po akcijski plati zaostaja za boljšimi stvaritvami tega filmskega žanra, odlikuje pa se po svežih humornih vložkih. Igrajo John Wayne, Jorge Rivero, Jennifer O'Neill, Jack Elam, Victor French in drugi.
23.00 TV KA ŽIPOT
23.20 POROČILA

2

16.15 Test - 16.30 Steaua : KOLinska Slovan (prenos rokometne tekme) - 17.45 Dokumentarna oddaja - 18.30 Narodna glasba - 19.30 Dnevnik - 20.00 Sodobni šanson: Francis Bebey - 20.50 Včeraj, danes, jutri - 21.00 Feljton - 21.30 Dokumentarni film - 21.55 Športna sobota - 22.15 Jug: Spandau (prenos vaterpolske tekme)

1
9.20 TV V SOLI: Koledar, Za učitelje, Razvoj življenja
10.00 TV V SOLI: Izobraževalni film, Risanka, Predšolska vzgoja, Zgodba
15.50 VELESALOM ZA MOŠKE, posnetek iz Madone di Campiglio
17.15 POROČILA
17.20 Vida Curk: LISJAK NA BOČU
17.40 OKROČENO OKO, kulturno dokumentarna oddaja

18.10 NAŠA PESEM 80
18.40 OBZORNIK
18.55 NE PREZRITE
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
20.00 FILM TEDNA: DVOBOJEVALCA

V času Napoleonovih osvajanj, med množičnim umiranjem na bojiščih je bilo obnašanje vojščakov tudi nenavadno. Tako je živel človek, ki je tako rekoč fanatično iskal dvoboje. Izbral si je žrtev, jo izbral, žrtev je seveda branila svojo čast, dvobojevalca se začeta boriti z meči. Po dvoboju prvi se zmeraj ni odnehal, spet išče nasprotnika, hiti iz mesta v mesto, žene ga sla po krvi. Po romanu Vprašanje časti Josepha Conrada je film z nakazano vsebino 1977 posnel angleški režiser

Scott Ridley. Za svoj prvenec je dobil nagrado na canskem festivalu, igrajo pa Harvey Keitel, Keith Carradine, Cristina Raines, Edward Fox, Albert Finney in drugi.
21.45 V ZNAMENJU
22.00 MINIATURE

2

17.10 Dnevnik v madžarščini - 17.30 Dnevnik - 17.45 Lutkovna predstava - 18.15 Izobraževalna oddaja - 18.45 zabavna medigra - 19.30 Dnevnik - 20.00 Športna poročila - 20.10 AZ 67: Radnički (prenos nogometne tekme) - 21.50 Rockandroller (zabavnoglasbena oddaja) - 22.35 Dnevnik - 22.50 N. Majdak: Zadnji sončni žarek (dokumentarni film)

ČETRTEK, 11. XII.

NEDELJA, 7. XII.

13.00 625
13.40 POROČILA
15.35 SREM, beograjska dokumentarna oddaja
16.05 POROČILA
16.10 VOJNA IN MIR, 4. sovjetskega igranega filma
17.45 ŠPORTNA POROČILA
17.55 JUG : VASAS, prenos vaterpolske tekme
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK

20.00 M. Smoje: VELIKO MESTO
21.35 TITOVO UŽICE

Drevi bo dokumentarno predstavljeno mesto, v katerem je bila 1941 ustanovljena Uziška republika. Tamkaj je tov. Tito prvič javno nastopil pred množicami, na Kadinjači pa je imel 1979 svoj zadnji veliki govor.
21.55 V ZNAMENJU
22.15 ŠPORTNI PREGLED

2

9.00 Oddaje za JLA - 16.00 Nedeljsko popoldne - 18.45 Partizan : Crvena zvezda (reportaža o nogometni tekmi) - 19.30 Dnevnik - 20.00 Atol Aldabra (dokumentarna oddaja) - 20.45 Včeraj, danes, jutri - 21.00 Balade z Divjega zahoda (risani film) - 21.25 Zlata kočija (italijansko-francoski igrani film)

9.00 TV V SOLI: Koledar, Klica življenja, Razvoj živčnega sistema, Gradnja cest

10.00 TV V SOLI: Kemija, Risanka, Biologija, Predšolska vzgoja, Zadnje minute
16.15 SOLSKA TV: Kaj je animirani film, Erozija, Molekularna zgradba snovi

V prvem prispevku bo Dušan Vukotić govoril o skrivnostih animiranega, to je risanege filma. Vukotića poznamo kot prvega jugoslovanskega dobitnika oskarja (za risanko Sugarat, 1961). Nato bodo šolarji spoznali vlogo in pomen posameznih dejavnikov (dež, led, voda itd.) erozijskega delovanja, zaključni prispevek pa bo odgovoril na vprašanje, zakaj ladja plava po vodi, po pari pa ne, zakaj lahko hodimo po ledu, po vodi pa ne. To je zato, ker ima vsaka snov svojo molekularno zgradbo.
17.15 POROČILA 17.20 OLIMPIJSKE IGRE, poljski dokumentarni film
17.15 POROČILA

17.40 ZADETEK novozelandski dokumentarni film
18.00 GRDI RAČEK
18.30 OBZORNIK
18.40 MLADI ZA MLADE: Samo v napoto?

Oddaja bo predstavila težave, s katerimi se soočajo študentke, ki so pred tem, da postanejo mame.
19.10 RISANKA
19.24 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
20.00 STUDIO 2, kulturna oddaja
22.05 V ZNAMENJU

2

17.10 Dnevnik v madžarščini - 17.30 Dnevnik - 17.45 Ptičje strašilo - 18.15 Znanost - 18.45 Dnevi jazz - 19.30 Dnevnik - 20.00 Teleskopija - 21.00 Včeraj, danes, jutri - 21.15 Po izbiri ...

ONEDELJEK, 8. XII.

17.15 POROČILA
17.20 MALI GODCI V GLASBENI DEŽELI
17.30 ZIVALSTVO AVSTRALIJE, poljudno znanstvena oddaja
18.00 DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE V DELEGATSKEM SISTEMU

Današnja oddaja iz nanizanke Delegatski vodnik bo govorila o vključevanju delegatov družbenopolitičnih organizacij v delegatske skupščine, o vlogi družbenopolitičnih zborov in še čem.
18.20 IZPELJANKE IZ SKLADENJSKIH ZVEZ, KI IMAJO V PRVEM DELU KAZALNI ZAIMEK

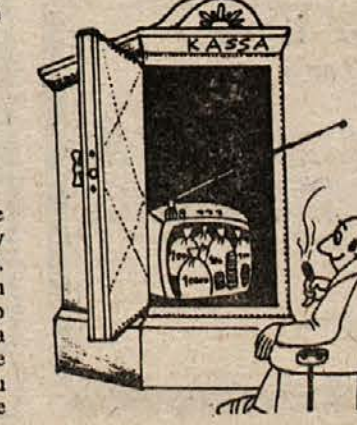
Dokaj dolg je delovni naslov tokratne oddaje o jeziku v javni rabi. Slavist France Novak bo razlagal besede tipa tonamenski, tovrsten, tozadeven, torej besede, ki so značilne za t. i. poslovni jezik, besede, ki jih v vsakdanjem govoru, še zlasti pa v umetnostnem jeziku ne uporabljamo.
18.35 OBZORNIK
18.45 ZDRAVO, MLADI
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
20.00 Bečir Musliu: ROPULARI

Starec Djerđez umira, ne more se sprizniti, da ga bo smrt doletela v postelji kot porodnico ali otroka. Konec si je zamišljal na bojnem polju s puško v roki. Starčevo umiranje ni niti najmanj lahko za sina in hčer. Za prištinske televizijce je dramo po scenariju Bečira Musliu režiral Sefo Djetta Krasnić, glavne

vloge pa igrajo Selman Lokaj, Fatime Sefaj, Ismail Rama, Bajriš Mjaku in drugi.
20.55 KULTURNE DIAGONALE
21.35 V ZNAMENJU
21.50 MOZAIK KRATKEGA FILMA: PUŠKINOVA 15, jugoslovanski film

2

17.10 Dnevnik v madžarščini - 17.30 Dnevnik - 17.45 Medvedek Uhec - 18.00 Otroška oddaja - 18.15 Izobraževalna oddaja - 18.45 Glasbena medigra - 8.50 Športna oddaja - 19.30 Dnevnik - 20.00 I. Andrić: Gospodična (televizijska drama) - 21.55 Glasbeni trenutek - 22.45 Dnevnik - 23.00 Iz zgodovine srbske glasbe

salon pohištva novoles

NOVO MESTO

VAM NUDI IZ SVOJEGA PROGRAMA:

- STILNO POHIŠTVO „MARSEILLE“
- MODERNO POHIŠTVO „KRKA“
- KOPALNIŠKI PROGRAM „KOLPA-SAN“

Programi drugih proizvajalcev za opremo stanovanjskih prostorov, kuhinj, belo tehniko in notranjo dekoracijo.

novoles-novomesto, Komandanta Staneta 38, telefon (068) 25-091

Stalna prodaja kopalniških elementov

kolpa-san

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 4. decembra – Barbara Petek, 5. decembra – Stojan Sobota, 6. decembra – Miklavž Nedelja, 7. decembra – Ambrož Ponedeljek, 8. decembra – Marija Torek, 9. decembra – Valerija Sreda, 10. decembra – Smiljan Četrtek, 11. decembra – Danijel

LUNINE MENE
7. decembra ob 15.35 – mlaj

KINIO

BREŽICE: 5. in 6. 12. italijanski barvni film *Clovek*, imenovan *Buldozer*. 7. in 8. 12. francoski barvni film *Manitou* – duh zla. 9. in 10. 12. francoski barvni film *Poslednji romantični ljubimec*.
CRNOMELJ: 4. 12. ameriški film *Ugrabitelji*. 6. in 7. 12. ameriški film *Dandy*, pravo ameriško dekle. 7. 12. francoski film *Neznanez*, ki nas spremlja. 8. in 9. 12. ameriški film *Po-*

sednji show Elvise Presleya. 11. 12. italijanski film *Ljubezen pomeni ljubosumje*.

KOSTANJEVICA: 6. 12. hongkongski film *Roka smrti*. 7. 12. ameriški film *Zlomljena puščica*. 10. 12. ameriški film *Škorpjon*.

KRSKO: 6. in 7. 12. angleški film *Zbogom, Emanuela*. 10. 12. italijanski film *Kamora* – napuljska mafija. 11. 12. ameriški film *Okrutno nasilje*.

MIRNA: 6. 12. ameriški film *Junaki*.

MOKRONOG: 6. in 7. 12. film. **NOVO MESTO – KINO KRKA:** Od 5. do 7. 12. ameriški barvni film *Ljubi Viljem*. Od 10. do 12. 12. italijanski barvni film *Zena devica*.

NOVO MESTO – KINO JLA: Od 5. do 7. 12. angleški film *Po sledih izsiljevanja*. Od 8. do 10. ameriški film *Umazana igra*. 6. 12. otroški film *Kekčeve ukane*.

RIBNICA: 6. in 7. 12. ameriški barvni film *Izkušnja prve ljubezni*.

SEVNICA: 6. in 7. 12. hongkongski barvni film *Zmaji težko umirajo*. 10. 12. jugoslovanski barvni film *Nacionalni razred*. 11. 12. ameriški barvni film *Zadnji žarek v mraku*.

ponedeljkih in petkih od 7. do 9. ure in od 15. do 20. ure. Se priporoča fotograf **CVETKO TRAMTE**, Breška vas 3, Bela cerkev.

OBVEŠČAMO cenjene stranke, da smo pričeli z zbiranjem naročil za enodnevnne piščance. Valilnica **PETLINKAR**, Cegelnica 20, 68000 Novo mesto, tel. (068) 23-384.

ZAHVALUJEM SE

celotnemu osebju, posebno dr. Starcu, sobnemu zdravniku dr. Hadlovi iz internega oddelka Splošne bolnišnice v Novem mestu za uspešno zdravljenje. Želim vam čimboljših delovnih pogojev. Vaš pacient **ANTON IVANETIČ**.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 20. do 26. novembra so v novomeški porodnišnici rodile: Zlatka Kašič iz Migolice – Marka, Jožefa Bučar z Velike Cikave –

Matejo, Milka Stojič s Podturna – Tatjana, Anica Nahtigal iz Trebnjega – Karlo, Martina Mole iz Trebnjega – Aleša, Nada Pavšelj iz Stranske vasi – Polonco, Jožica Banko iz Krškega – Renato, Vesna Butala iz Metlike – Gorana, Cirila Jarm iz Dolnjih Prapreč – Janjo Alenka Nemanič iz Butoraja – Boruta, Martina Zupančič iz Vrčič – Andrejo, dr. Dragica Živkovič – Dular iz Gorenje Straže – Marka, Majda Novak z Vrha – Borisa, Stanka Podraž z Rakovnika – Boruta, Dragica Car iz Jarnevičev – Dina, Irena Derganc iz Loke – Tanjo, Marjanca Maver z Vrha pri Križu – Boštjana, Mojca Hančič iz Semic – Gejo, Sonja Ravnikar iz Mirne peči – Majo, Marija Pirc iz Gržece vasi – Natalijo, Ana Ivačič iz Leskovca – Tjašo, Mojca Šmalcelj iz Brdarcev – Gregorja, Majda Vrček iz Grmovelj – Saša, Alenka Bartolj iz Dolenje Straže – Niko, Irena Fink iz Dolenjega Vrhpolja – Dejana, Marinka Dimc iz Skočjana – Vesno, Jelka Pate iz Trebnjega – Klavdijo, Jožica Longar iz Žuzemberka – dečka, Ida Adrovič iz Straže – dečka, Marjanca Nose iz Gabrja – dečka, Marija Belinc iz Krškega – dečka in Nata Turk z Dolenjega Mokrega polja – deklico.

– ČESTITAMO!

ZAHVALA
V 89. letu starosti
nas je zapustil

MIHA OŽBOLT
iz Smuke,
nazadnje stanujoč
v Koče vju

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom in krajanom za izrečeno sožalje, cvetje in ostalo pomoč. Zahvaljujemo se za podarjene vence ZTB Kočevje, KS Stara cerkev ter pevcem iz Hinj. Se posebno se zahvaljujemo Ladu Trohi za izrečene poslovljne besede. Se enkrat hvala vsem, ki so pokojnega 30. novembra spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: sin Jože, Alojz in hčerka Milka z družinami ter ostalo sorodstvo

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

ZAPOSILIMO TAKOJ KV natakari- co ali dekle z izkušnjami in vese- ljem do dela v gostinstvu. OD po dogovoru. Gostilna VIGRED, Re- teče 59, 64220 Škofja Loka, tel. (064) 60-354.

STANOVANJA

NUJNO RABIM STANOVANJE v Brežicah za dve leti s predplači- lom. Tel. 69-764.

ZAMENJAM enosobno stanovanje v Ljubljani za enako ali večje v Sevnici. Interesenti naj se javijo pri Magdi Ilič, Dom upokojevcv, Sevnica.

MLADA tričlanska družina iz Nove- ga mesta nujno išče stanovanje. Možnost predplačila za eno leto. Nudimo tudi nagrado. Tel. (068) 24-374.

Motorna vozila

PRODAM po ugodni ceni Z 750, letnik 1971, registrirano do mar- ca 1981. Anton Zamida, Gor. Vrhpolje 6, Sentjernej.

PRODAM DYANO, letnik 1977 za 8,5 M. Oglad v popoldanskih urah. Pehnc, Cesta herojev 34, Novo mesto.

PRODAM osebno avtomobil Volk- swagen 1200, letnik 1968, cena po dogovoru. Oglad nohen vsak dan. Martin Nemanič, Drašiči 40, Met- lika.

POCENI PRODAM Z 101, letnik 1974. Oglad od 15. ure dalje. Ja- nez Penca, Dol. Mokropolje 13, Sentjernej.

PRODAM Z 101 L, letnik 1977. Oglad nohen vsak dan. Janez Pre- ml, Sentrupert 7.

NUJNO PRODAM fiat 750 lux. Marian Hočevar, Gorenja vas 20, Šmarješke Toplice, tel. 84-916.

PRODAM WARTBURG, starejši let- nik, primeren za rezervne dele. Vinko Grilv, Selce, Blanca ob Savi.

PRODAM predzadnji tip Škode v odličnem stanju in Bomag 60. Informacije na tel. 22-020.

POSEST

PO UGODNI CENI PRODAM vino- grad v Mevcih pri Šmarjeških Toplicah. Pepca Šafar, Gor. vas 26, Šmarješke Toplice.

PRODAM enodružinsko 4-sobno vilo z vrtom na Vinici pri Črnom- lju. Podgorelec, Kržičeva 4, Ljub- ljana.

V SEVNICI PRODAM trisobno sta- novanje s centralno kurjavo, tele- fonom, kletjo in garažo v oddalje- nosti 8 km, in 11 arov zemljišča z lokacijskim dovoljenjem. Po- nudbe na naslov Jože Novinec, 68290 Sevnica, Heroja Maroka 10.

PRODAM

PRODAM opaž za hišo (deske, ban- kine, punte). Jože Avguštin, Koč. Poljane 15, Dol. Toplice.

PRODAM litoželezno peč (kraljico roči) na trda goriva. Kocjančič, Drašičeva 21, Novo mesto.

PRODAM kavč, radio z gramofo- nom, gramofon in Phillips kolutni magnetofon. Kozole, Nad mlini 19, Novo mesto, tel. 25-178.

PRODAM prikolico za osebni avto. Slak, Šmihel 11, Novo mesto.

PRODAM kravo 8 mesecev brejo, težko do 600 kg in večjo količino žganja. Janez Hrovat, Brod 16, Novo mesto, tel. 25-212.

PRODAM avtoradio Blaupunkt in tranzistor Grunding RR 200 oba s kasetofonom. Franc Pflge, Cer- kije ob Krki 44, tel. 69-101 (do 14. ure).

PRODAM sedežno garnituro. K Roku 14, Novo mesto (Šmihel). **PRODAM** spalnico po ugodni ceni. Košale, Na tratah 3, Novo mesto.

PRODAM malo rabljeno opremljeno otroško posteljico. Informacije na tel. 22-653 popoldne.

PRODAM komplet dnevno sobo. Oglad vsak dan od 16. do 18. ure. Sternad, Puščava 13, 68230 Mo- kronog.

OBVESTILA

NOVOST! Obveščam cenjene stran- ke, da izdelujem slike za potne liste, vozniška dovoljenja in oseb- ne izkaznice. 4 slike dobite takoj. Cena je ugodna. Delovni čas je v

ZAHVALA
Ob boleči izgubi naše drage mame,
stare mame in sestre

MARIJE KNAVS
iz Novih Lazov pri Kočevski reki

se najlepše zahvaljujemo vaščanom, prijateljem in sorodnikom za pomoč v najtežjih trenutkih za darovano cvetje in vence, govornikom Cirilu Cimpricu in Jožetu Pojtu za tople poslovljne be- sede. Hvala podjetju Snežnik in družbenopolitičnim organiza- cijam, tov. Lojzetu Škofu za njegovo nesebično pomoč.

Vsi njeni

ZAHVALA
Ob boleči izgubi naše ljube in skrbne žene, nenadomestljive mame, stare mame, sestre, tete in tašče

TONČKE LUZAR roj. JAKŠE
medicinske sestre v pokoju

izrekamo globoko in iskreno zahvalo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste se poklonili njenemu spominu, ji darovali toliko cvetja in vencev, jo množično spremili na njeni zadnji poti in nam izrazili ustna in pismena sožalja. Zahvaljujemo se družini Počrvina za nesebično pomoč, tudi v času njene bolezn kot v najtežjih trenutkih. Zahvaljujemo se tudi zdravnikom, medicinskim sestram in vsemu osebju Splošne bolnice Novo mesto, ki ste kakorkoli pomagali naši Toni. Posebno in globoko zahvalo izrekamo dr. Janezu in dr. Mariji Kramar za njuno nesebično pomoč in skrb pri zdravljenju in lažšanju bolečin. Pristrčna hvala vsem njenim bivšim dolgoletnim sodelavkam in prijate- ljicam ter prijateljem, ki ste ji kakorkoli pomagali v času njenega zdravljenja in skupno z nami stali ob njeni bolniški postelji do zadnjega trenutka njenega življenja. Zahvaljujemo se Splošni bolnici Novo mesto, uslužbencem kirurškega oddelka in otroške tega oddelka, občinskemu odboru ZTB, kra- jevni organizaciji ZTB in osnovni organizaciji ZK Majde Šilc, delavcem Kmetijske zadruge Krka Novo mesto, Dolenjskega lista, Knjižgotiska in prodajnega oddelka Novoteksa za vence in cvetje, govorni- koma tov. Klobčarju in dr. Ostojiču za ganljive poslovljne besede ter pevcem KUD Dušan Jereb in godbi iz Novega mesta ter nosilcem praporov. Se enkrat iskrena hvala vsem in vsakemu posebej.

Žalujoči: mož Albin, sin Igor, hčerki Majda in Marjana z družinama
ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA
Ob tako boleči, nenadomestljivi in tragični izgubi
zaročenca, sina, brata in strica

FRANCIJA POŽESA
iz Dol. Podboršta 14 pri Trebnjem

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, vaškim fantom in dekletom, ki so nam nudili pomoč v teh težkih trenutkih in vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili na zadnjem pot, mu darovali vence in cvetje, vsem, ki so izrazili ustno ali pismeno sožalje, iskrena hvala. Posebej se zahvaljujemo delovnim organizacijam Hotel Grad Otočec, Labod tozd Temenica Trebnje, Novoles tozd TAP Treb- nje, Surovina Maribor PE Trebnje in Kleparstvo Janez Tratar Trebnje. Zahvaljujemo se pevcem, govor- nikoma in župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: zaročenka Vera, oči, mama, Slavko z družino,
Sonja, Srečo in ostalo sorodstvo

ZAHVALA
V 89. letu starosti nas je zapustila draga mama, tašča,
babica, prababica in teta

IVANA POSEDEL
iz Jarčjega vrha pri Bučki

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani v teh težkih trenutkih. Hvala vsem, ki ste darovali cvetje in vence, nam izrekli sožalje ter pokojno spremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se tov. Engelzbergerju za poslovljne besede, župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: hčerke Pozika, Pepca, Ivanka, Justina, Mimica,
sinova Rudi in Lojze z družinami

ZAHVALA
Tiho in skromno kot je živel, nas je
v 75. letu zapustil naš dobri mož,
oče, stari oče, stric in svak

JANEZ KOŠIR
upokojenec
iz Dol. Straže 65

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam kakorkoli pomagali, darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje in pokojnega spremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se za podarjene vence kolektivom Opekarna Zalag, tovarni Labod, Novolesu tozd DSSS, TSP in TES ter duhovniku za lepo oprav- ljeni obred.

Žalujoči: vsi njegovi

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto – USTANOVITELJ LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in T. ebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsed- nik: Niko Rihar.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Milan Markelj (namestnik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Bojan Budja, J. čte Primc, Drago Rustja, Jože Simčič, Jožica Tepey, Ivan Zoran in Alfred Zelenik, Tehnični urednik Priloge: Dušan Lazer. Ekonomska propaganda: Janko Šaje in Marko Klinc.

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 8 din, letna naročnina 298 din, plačljiva vnaprej – Za delovne in družbene organizacije 600 din – Za inozemstvo 600 din ali 32 ameriških dolarjev oz. 55 DM (oz. ustreznega druga valuta v tej vrednosti) – Devizni račun 52100-620-170-32000-009-8-9 (Ljubljanska banka, Temeljna dolenj- ska banka Novo mesto).

OGLESI: 1 cm višine v enem stolpcu 160 din, 1 cm na določenih strani 200 din, 1 cm na srednji ali zadnji strani 250 din, 1 cm na prvi strani 320 din. Vsak mali oglas do 10 besed 60 din, vsaka nadaljnja beseda 6 din – Za vse druge oglase velja do preklica cenik št. 11 do 1. 1980 – Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 do 28, 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-603-30624 – Naslov uredništva: Glavni trg 7 p. p. 33, telefon (068) 23-606 – Nastov uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3, p. p. 33, telefon (068) 23-611 – Naslov ekonomske propagande in malih oglasov: 68001 Novo mesto, Glavni trg 5, p. p. 33, telefon (068) 22-365 – Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo – Časopisni stavek, filmi in prelom: CZP Dolenjski list, Novo mesto – Barvni film in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

ZAHVALA

Po dolgi boleznini nas je za vedno zapustil dragi oče, stari ata in brat

FRANC UDOVČ

iz Zajčjega vrha

Iskreno se zahvaljujemo vsem za nesebično pomoč, podarjene vence, denarno pomoč, sosedom Turk, Judež, tovarni zdravil Krka obrat sinteza in ampulni oddelek, Novoteksu, GG Novo mesto in dekanu za ganljive besede slovesa.

Zalujoči: sinovi Franc, Janez, Štefan, hčerke Marija, Anica, Nežka, Jožica z družinami ter sestra Marija

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je zapustil naš dragi oče

ALOJZ KLOBUČAR

iz Dobruške vasi 11

Iskreno se zahvaljujemo vsem za izraze sožalja, darovano cvetje in spremstvo pokojnika na zadnji poti. Posebna zahvala zdravstvenemu osebju nevrološkega oddelka bolnišnice Novo mesto ter duhovniku za opravljeni obred.

Zalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice, prababice, sestre, tete, svakinje in tašče

ANTONIJE GORENC

roj. Zagorc

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali. Zahvaljujemo se vsem, ki so nam izrazili sožalje, se poklonili njenemu spominu in na njen grob položili veliko lepega cvetja. Posebno se zahvaljujemo našim dobrim sosedom za izkazano pomoč.

Vsi njeni

Škocjan, 14. 11. 1980

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je zapustil naš dragi oče, ded in praded

FRANC LUZAR

iz Cerovega loga 24, Šentjernej

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnika v tako velikem številu spremili na njegovo zadnjo pot. Posebno zahvalo smo dolžni LD Orehoviča, GD Cerovi log, godbi na pihala iz Šentjerneja, Društvu upokojencev Šentjernej ter vsem ostalim družbenopolitičnim organizacijam za lepo opravljeni obred. Zahvaljujemo se tudi vsem za poslovilne besede na domu in pri odprtem grobu.

Zalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči in tragični izgubi našega ljubelega komaj 12-letnega sina in brata

BRANKA MEŠIČKA

iz Pokleka pri Blanci

se najtopleje zahvaljujemo za pomoč in darovane vence vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, znancem in prijateljem, učencem in uslužbencem OŠ Blanca, duhovniku iz Breštance in vsem, ki ste kakorkoli priskočili na pomoč v teh težkih trenutkih naše žalosti.

Zalujoči: mama, oče, sestra, bratec in sorodniki

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je tiho in za vedno zapustil dragi stric in boter

JANEZ VOVK

iz Cerovega loga 10

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem za podarjene vence in izrečeno sožalje, za vsestransko pomoč. Še enkrat hvala sosedom Luzarjevim, Ani Prhne, Kartuziji Pleterje in župniku za lepo opravljeni obred.

Zalujoči: vsi njegovi

V SPOMIN

5. decembra bo minilo žalostno leto, odkar je kruta usoda mnogo pregodaj prekinila življenje našega dragega

MIHA HROVATA

iz Reber pri Žužemberku

Prezgodna smrt te je iztrgala od nas. Vedno bolj občutimo bolečino ločitve, kajti najhujše je spoznanje, da te nikoli več ne bo, čeprav si vsepovsod z nami. Ne čas ne solze ne morejo utolažiti bolečine, žalost in praznina ostajata za teboj.

Neutolažljivi: žena Julka, otroci Jože, Miha, Toni in Slavka, bratje in sestre z družinami

ZAHVALA

V 43. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, sin in brat

FRANC ZAJC

iz Željna 26 pri Kočevju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za darovane vence in cvetje, pomoč in spremstvo pokojnega na zadnji poti. Zahvaljujemo se govorniku, pevkam, kolektivu Trikon in Lik, godbi, gasilcem in duhovniku. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Zalujoči: žena Rezka, hčerka Nada in Metoda z družino, ata, mama, sestre in brat z družino

ZAHVALA

Ob bridki in prerani izgubi najinega nenadomestljivega moža in očka

MARTINA JORDANA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom, kolektivu SKIP in vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti, prekrili njegov prerani grob s cvetjem in vencami ter nama stali ob strani v dneh globoke žalosti. Hvala govorniku za žalne besede ob odprtem grobu.

V tihi žalosti: žena Slavka in sin Dušan

Ekspresno FOTOKOPIRANJE

dokumentov, knjig, katalogov, not, zapiskov, računov itd. v formatih A3, A4 in A5, vsak dan razen sobote od 7. do 12. ure in od 13. do 16. ure. Priporoča se Nace Gregorčič, fotokopiranje, Prešernov trg 7, Novo mesto.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, prababice, sestre, tašče in tete

ANE FLORJANČIČ

z Vrha nad Mokronogom 7

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, znancem, prijateljem in vaščanom, kolektivu Usluga Kranj, Lesnina Emmi, Sl. Bištrica, in vsem, ki so nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in vence. Posebno zahvalo smo dolžni zdravstvenemu osebju internega oddelka Splošne bolnice Novo mesto, posebno pa dr. Furlanovi za lajšanje bolečin v zadnjih trenutkih. Zahvaljujemo se župnikom za opravljeni obred in vsem, ki ste pokojno mamo spremlili k zadnjemu počitku. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Zalujoči: sinovi in hčere z družinami ter ostalo sorodstvo

Zbor delegatov GOZDARSKE HRANILNO KREDITNE SLUŽBE SEVNICA

razpisuje v skladu z 28. členom statuta gozdarske HKS dela in naloge

VODJE GOZDARSKE HRANILNO KREDITNE SLUŽBE V SEVNICI

Delavec, ki bo izbran, bo opravljal poleg svojega rednega delovnega časa dela in naloge vodje gozdarske HKS še največ 1/3 delovnega časa, kar je v skladu s 74. členom zakona o delovnih razmerjih. Za opravljanje del in nalog vodje je lahko imenovan občan, ki izpolnjuje poleg pogojev, določenih v zakonu in družbenim dogovorom o temeljnih kadrovske politike, še naslednje pogoje:

1. da ima visoko šolo ekonomske, gozdarske ali pravne smeri in 2 leti delovnih izkušenj ali – višjo šolo istih smeri in 4 leta delovnih izkušenj – ali srednjo šolo istih smeri in 6 let delovnih izkušenj
2. da ima strokovne ter ustrezne družbenopolitične in moralne lastnosti in organizacijske sposobnosti. Za vodjo je lahko imenovan tudi delavec članice – ustanoviteljice HKS, ki opravlja administrativne in njim podobne posle za hranilno službo.

To delo lahko opravlja poleg svojega dela pri članici službe. Izbrani kandidat bo imenovan za dobo štirih let. Kandidati naj svoje vloge, s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljejo na naslov: GG BREŽICE, OGK SEVNICA, Savska 24, 68290 Sevnica z oznako za „razpisno komisijo“. Rok za sprejem prijav poteče v 15 dneh po objavi, kandidati bodo obveščeni v 30 dneh po sprejemu sklepa o imenovanju na zboru delegatov HKS. 889/49–80

DO „VEKTOR“ LJUBLJANA, Šmartinska 104

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

ADMINISTRATORJA V POSLOVALNICI NOVO MESTO

Pogoji:
– dveletna administrativna šola – administrator z najmanj enoletno delovno prakso v administraciji;
– poskusno delo 1 mesec
Kandidati naj svoje ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: DO „VEKTOR“ Ljubljana, Šmartinska 104.
O odločitvi bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po opravljeni izbiri. 888/49–80

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 13. do 19. novembra so v novomeški porodnišnici rodile: Veronika Simončič iz Zapuž – Primoža, Danica Tratar iz Trščine – Tadeja, Zdenka Kraj iz Kržišča – Sonjo, Branka Golovrški iz Kohanjca – Josipa, Marica Janc iz Malih Brusnic – Damjana, Ančka Novogradec iz Kuničev – Daliborja, Finka Grgič iz Soteske – Miro, Lucija Zupančič iz Dešče vasi – Cilko, Dragica Golob iz Trebnjega – Alenko, Darinka Foršek iz Jume vasi – Damjana, Marija Golob iz Dolnje Nemške vasi – Katjo, Pepca Žagar z Drečjega vrha – Zorka, Mihaela Lokar iz Stana – Brigito, Marija Mlakar s Hudega Brezja – Dejana, Anica Sepaher iz Gornjih Sušic – Gregorja, Irena Dvoršek iz Krškega – Dejana, Karlina Moravec iz Svržakov – Antona, Marija Fember iz Požunov – Saša, Cvetka Borštnar z Vrha – Andreja, Alojzija Starešnič s Preloke – dečka, Milka Krštinc iz Metlike – dekllico in Maida Jaklič iz Svržakov – dekllico. – Čestitamo!

ZAHVALA

Ob tragični in nenadomestljivi izgubi sina, brata in strica.

FRANCIJA POŽESA iz Dol. Podboršta 14 pri Trebnjem

se še posebej zahvaljujemo kolektivu in osebju Hotela Grad Otočec za podarjen venec in cvetje ter za nesebično pomoč v tako bolečih trenutkih. Zahvaljujemo se pevcem in govorniku za tolažilne besede ob odprtem grobu ter njegovim sodelavcem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: oči, mama, Slavko z družino, Sonja, Srečo ter ostalo sorodstvo

salon novoles pohištva komandanta staneta 38 tel.: (068) 25-091

Kazal nam je pravo pot

„Menim, da pravih stabilizacijskih ukrepov se vedno nismo sprejeli“, pravi Jože Košir iz Kočevja, po rodu Novomeščan, ki je vsa povojna leta delal na raznih odgovornih položajih v gospodarstvu. Letos je bil z novim letom upokojen, pred kratkim pa je praznoval 60-letnico življenja.

„Dokler načrtujemo povečanje produktivnosti dela za 2 do 3 odstotke, zvezni proračun in razni drugi proračuni pa naraščajo letno za 30 in več odstotkov, lahko govorimo le o inflaciji in ne o stabilizaciji. Še posebno pa ni stabilizacijsko, da primanjkuje zveznega proračuna pokrivalo s tiskanjem denarja, se pravi mimo gospodarstva.“

To je le ena misel Jožeta Koširja, nosilca „Spomenice 1941“ ter mnogih vojaških in delovnih odlikovanj. V delavsko gibanje se je vključil že 1938, a ne zato, ker bi bil lačen, saj je izhajal iz dobro situirane družine, ampak zato, ker je videl, kako so delavci izkoriščani.

V komunistično partijo je bil sprejet že junija 1941. V začetku vojne je zbral orožje in ga vozil v partizane, bil je kurir, nato ujet in odpeljan v Gonars. Po kapitulaciji Italije je bil politikomisar briško-beneškega odreda, namestnik komisarja brigade, novembra 1943 pa poslan na Koroško, kjer je deloval kot politični delavec na širšem območju Beljaka in bil zelo verjetno prvi partizan, ki je prestopil Ziljo in Ziljico. Spet je bil ujet in odpeljan v Dachau, med transportom proti Tirolam, ko je popustila budnost strazarjev in se je že slišalo grmenje ameriških topov, pa je z dvema tovarišema pobegnul.

Ko se je po vojni vrnil v Novo mesto, je bil kmalu izvoljen za predsednika občine. Kasneje je bil kot predsednik okrožne planske komisije poslan na Kočevsko, kjer naj bi pomagal obnoviti Kočevje in gospodarstvo tega okraja. Nalogo je uspešno opravil in bil za nagrado poslan na višji ekonomski tečaj v Beograd. Leta 1949 se je vrnil v Ljubljano in kmalu postal podpredsednik

republiške planske komisije, nato direktor uprave za cene, leta 1951 pa je dal pobudo za ustanovitev Gospodarskega vestnika in postal njegov prvi odgovorni urednik.

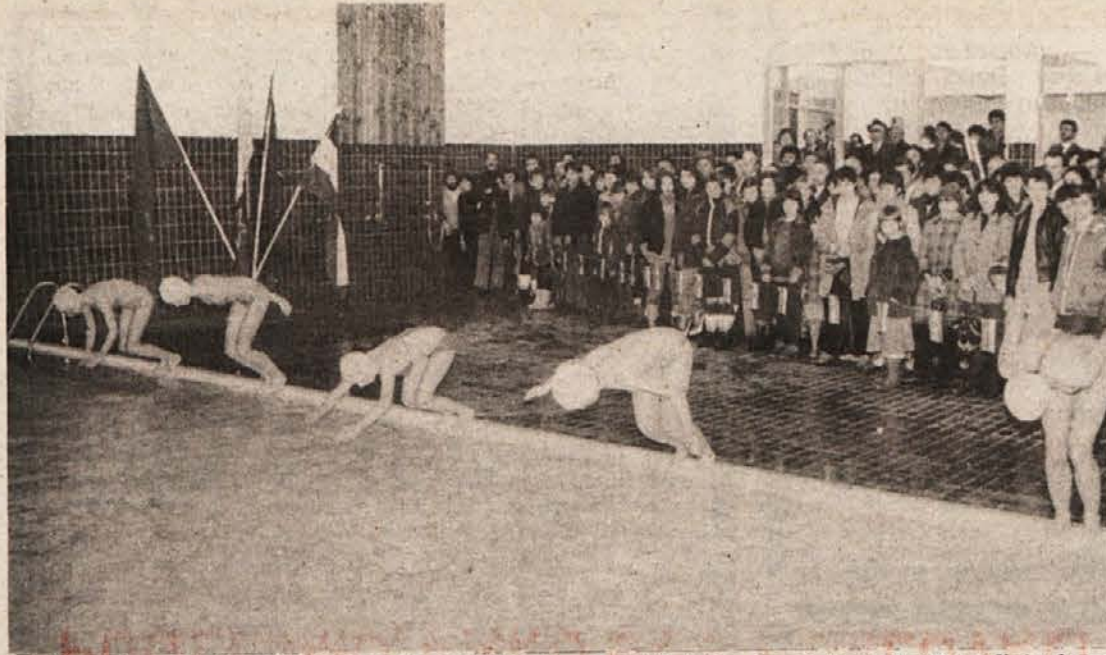
V Kočevje je prišel spet leta 1953. Poslal ga je CK ZKS, da bi pomagal pospešiti razvoj tega okraja, ki je bil takrat po narodnem dohodku med zadnjimi v Sloveniji. Bil je podpredsednik okraja do njegove ukinitve, nato je postal direktor kemične tovarne v izgradnji. Tovarna je hitro napredovala in bila kmalu med najuspešnejši podjetji v občini. „Leta 1969 sem začutil potrebo, da bi se naša tovarna, ki je bila dinarsko visoko donosna, in LIK – lesna industrija Kočevje, ki je bila devizno donosna, združili, kar bi omogočilo še hitrejši porast izvoza in hkrati kemični tovarni, ki je potrebovala vedno več deviz varnejšo bodočnost. Referendum je v LIK uspel, v kemični pa ne, ker se niso hoteli povezovati z „beraško“ industrijo“. Zdej pa kemična povsod išče devize.

Jože Košir je nato zapustil kemično in postal direktor LIK, ki je pod njegovim vodstvom hitro napredoval. Iz „barakarske“ industrije je nastala najsodobnejša tovarna solskega pohištva v Jugoslaviji.

Omenili smo že, da je bil Jože Košir ustanovitelj „Gospodarskega vestnika, ki si je zaradi strokovno poglobljenega in odkritega pisanja že kmalu pridobil velik ugled; kasneje pa je dal tudi pobudo za ustanovitev glasila okraja Kočevje, kočevskih „Novic“, katerih prvi urednik je bil tudi on.

Za zaključek naj povemo, da je Jože Košir vedno nesebično delal za napredek na tistem področju, za katerega je bil zadolžen. Vse svoje moči je usmeril k ciljem, za katere se je boril vse življenje. Nase ni mislil in si je šele na odločno zahtevo žene postavil majhno, a prijazno hišico, v kateri si je eno sobo opremil in poslikal sam, saj je njegov konjiček tudi slikanje in je z nekaj slikami sodeloval tudi na eni izmed razstav likovnih amaterjev kočevske občine.

JOŽE PRIMC

ZAČETEK Z BICIKLOM, JUBILEJ Z BAZENOM – Pred 80. leti se je začela v Ribniški dolini telesna kultura, ko so ustanovili Klub slovenskih biciklistov Ribniške doline. Ob letošnjem jubileju pa so odprli v Ribnici plavalni bazen in dali v stalno uporabo športno dvorano. (Foto: Primc)

Plavalni bazen za praznik

Ribnica: jubilej telesne kulture, ki se je začela pred 80 leti z biciklom – Gradnja športnega centra v Ribnici veljala le slabih 27,9 milijona din

Z otvoritvijo plavalnega bazena se je začela 27. novembra v Ribnici osrednja in hkrati zaključna svečanost ob dnevu republike in 80-letnici telesne kulture v Ribniški dolini. Pokrovitelj svečanosti je bil Inles.

Bazen je odprl predsednik občinske skupščine Stane Kromar, ki je poudaril, da je s tem dan bazen v poizkusno uporabo, športna dvorana – ki je z bazenom sestavni del športnega centra in je bila doslej v poizkusni uporabi – pa

dvorani je spregovoril o 80-letni zgodovini ribniške telesne kulture znani športni delavec Franc Levstek; o pomenu dneva

republike in naših nalogah v sedanjem obdobju pa sekretar občinske konference ZK Franci Zeleznik.

V mešanem kulturno-sportnem programu so nastopili domači mladi pevci, recitatorji

Na svečanosti ob dnevu republike in jubileju telesne kulture v Ribnici so podelili najzaslužnejšim telesnokulturnim delavcem Bloudkove značke in značke oz. priznanja domače Telesnokulturne skupnosti. Stane Nosan in Vinko Drobnič pa sta prejela red republike s srebrnim vencem, s katerim ju je odlikovalo Predsedstvo SFRJ.

je dana v redno uporabo. Gradnja teh dveh objektov, ki sta pod isto streho, je veljala 27.895.198,80 din.

Po otvoritvi je pet kopalk domačega ŠSD zaplavalo v bazenu, nato pa so reprezentantje Plavalne zveze Slovenije prikazali različne načine plavanja.

Na svečanosti, ki se je nato nadaljevala v veliki športni

ZAMEJCI V GRIBLJAH

Pred kratkim so obiskali krajevno skupnost Griblje predstavniki športnega, kulturnega in političnega življenja slovenske manjšine, živeče v Križu pri Trstu. V večurnem pogovoru so se domenili za sodelovanje na športnem in kulturnem področju, ki sicer že obstaja, vendar ga bodo še poglobili. Križani in Gribelji so namreč spoznali, da imajo veliko skupnega, da si imajo veliko povedati in pokazati. Tako eni kot drugi so bili za pobratenje. Listino o tem bodo bržkone podpisali drugo leto, ko bodo praznovali Gribelji svoj krajevni praznik. Datuma še niso določili, so si pa edini v tem, da jih bo spominjal na dogodke iz narodnoosvobodilne vojne.

ROGOVILE DA JE KAJ!

Med stotino krajev, primernih za krajše izlete, je v novembrski številki Motorevije omenjena tudi Bučka. Poleg obetavnega razgleda, kotičkov za piknik in še marsičesa, kot piše ta revija, se to dobijo dobre rogovile za frače in raženj. Če so bučenske res tako imenitne, bi bilo vsekakor škoda, če bi šle v promet kar tako. Kaj, ko bi se domačini lotili dodelave frač kar industrijsko! Doslej na sevniški občini namreč niso prodrli za zahtevo, da bi dobili kakšen obrat, češ kaj pa boste tam gori delali! Surovine je očitno dovolj, če seže glas o rogovilah že tako daleč. Sicer pa frače niti niso nenevarne.

in telovadci, godba na pihala in folklorna skupina iz Dolenje vasi pod vodstvom Cveta Križa. Posebno doživetje pa je bil enourni program prvakov Ljubljanske Opere Sonje Hočevar, Ladka Korošca in Rajka Koritnika, ki so zapeli več partizanskih in narodnih pesmi ter opemih arij. JOŽE PRIMC

„OD TRIGLAVA DO GEVGELIJE“

V športni dvorani v Novem mestu bodo v petek, 5. decembra, ob 20. uri nastopili priznani pevci iz vseh jugoslovanskih republik in avtonomnih pokrajin na prireditvi „Od Triglava do Gevgelije“. Občinstvu se bodo predstavili: B. Selimović, L. Cavoli, A. Trandasilović, A. Apostolova, S. Petrović, M. Renko, Trogirski klapa in B. Sepanović. Program bo povezoval ansambel Daniluška. Prireditev je posvečena letošnjemu dnevu republike.

KAMERA ODKRIVA – Ko je začutila, da ji razganja notranjost in da ni mesta, kamor bi se lahko zatekla s svojo nesrečo, se je podgana sredi belega dne vrgla na pločnik med ljudi. Bilo je to na novomeškem Glavnem trgu, podganja smrtno borbo pa je lahko opazovalo na stotine mimoidočih Novomeščanov.

Radioamaterji so željni znanja

Dva tečaja obiskuje blizu 40 sevniških radioamaterjev – Priznanje D. Kvedra – Tomaža

Konec septembra so sevniški radioamaterji Bojan Dremelj, Stane Kočevar in Tone Kranjc pričeli izobraževati blizu 40 mladincev in pionirjev; te pa je za to ljubiteljsko dejavnost navdušil dolgoletni učitelj Viktor Krenčič.

Trikrat na teden prihajajo fantje in dekleta na tečaj v sevniško osnovno šolo ter v dom radioamaterjev pod gradom. Ena skupina obiskuje radiooperaterski, druga pa konstruktorski tečaj. Izobražujejo se z velikim zanimanjem, zato se kaj

TRIKRAT NA TEDEN – Pod vodstvom mentorja se mladi radioamaterji seznanjajo z osnovnimi konstruktorske dejavnosti. (Foto: P. Perc)

lahko zgodi, da bodo do konca šolskega leta precej presegli norme, ki veljajo za tovrstno izobraževanje. Do zdaj so tečajniki izdelali že iskalec za mine in druge naprave. Radioamaterji morajo tudi iz svojih žepov primakniti denar za nakup materiala, brez katerega na tečaju ni moč shajati. Njihova prizadevnost je res zgledna, s 4.300 prostovoljnimi delovnimi urami so pred letom dni prišli do lastnega doma, za svojo požrtvovalnost pa so dobili letošnje Priznanje Dušana Kvedra-Tomaža. P. PERC

NAJBOLJŠI STRELCI V TREBNJEM

V počastitev dneva republike je bilo v Trebnjem strelsko tekmovanje, na katerem je nastopilo 93 strelcev in strelk iz trebanjske občine. Med člani so ekipno slavili strelci iz Trebnjega pred KPD Dob in Mokronogom, pri posameznikih pa je zmagal domačin Jernej Pavlin. Se pogled k mladincem, kjer je slavil Trebanjčan Andrej Lazar, pri pionirjih pa njegov klubski kolega Marjan Rajkovič.

KOČEVCI GREDO NAPREJ

Na območnem tekmovanju „Slovenska opera“, ki je bilo 26. novembra v Ljubljani, je sodelovalo 20 ekip, ki so jih razdelili v dva tekmovalni skupini. V eni izmed skupin je zmagala ekipa kočevske osnovne šole „Zbora odposlancev“, ki so jo sestavljali Miranda Grže, Dušan Gorše in Mirko Stefanec. Anita Zupan. Kočevci so dosegli 46 točk od 49 možnih in se tako uvrstili v polfinale tega tekmovanja, ki ga organizira Glasbena inštitucija Slovenije.

Goveji velur zamikal

Dva predpraznična vroma – Šola oškodovana za 11.000 din, trgovina „Peka“ pa za kar 45.000 din –

Kot da je predpraznično vzdušje pomagalo tatovom in vlomilcem. Tako se vsaj zdi po dveh „uspešnih“ vlomih prejšnji teden.

Iz krške UVJ je najprej prišlo poročilo o vlovu v prostore osnovne šole in vrta v Šentjanžu. Neznanec je premetel več prostorov, ob tem pa pridno vlamil v omare. Ko je skorajda že obupal, se mu je le posrečilo. V eni od omar je našel namreč 1.300 din gotovine, ob nadaljnjem brskanju pa je prišel še do priročne blagajne, ki jo je olajšal za

1.000 din. Za nameček je vlomilec iz zbornice odnesel še kasetofon, tako da je bilo skupne škode za preko 11.000 din.

Se „uspešnejši“ je bil vlomilec, ki je obiskal prodajalno „Peka“ v Krškem. Očitno se storilec dobro pozna na kožne izdelke, saj je iz prodajalne po dosedanjih ugotovitvah odnesel tri ženske in en moški plašč iz govejega velurja, zraven pa še moško bundo. Trgovina je tako oškodovana za preko 45.000 din. Ni kaj, zima je tu. Za storilci poizvedujejo.

POGLEJMO, KAKO SMO POSLOVALI

Direktor vseh direktorjev je bil tako jezen, da bi kača crknila, če bi jo ugriznil.

„Povejte mi, kako je dosežen plan proizvodnje,“ je zahteval od finančnega direktorja, ki je sedel v naslanjaču.

„Po naših podatkih – dvajset odstotkov pod planom,“ je bil „šprickersko“ hladen finančni direktor, ki je nekadilec.

„Pa plan prodaje na domačem tržišču?“ je vrtal dalje „Prodaja na domačem tržišču je zatajila s petindvajsetimi

„Prodaja na domačem tržišču je zatajila s petindvajsetimi odstotki. Veste, letos niso

moderne rdeče nogavice,“ je odganjal od sebe dim finančni direktor.

„Kaj pa izvoz? Vsi so mi zagotavljali, da bo letos v primerjavi z lani najmanj dvakrat večji,“ je težil direktor vseh direktorjev in je velel poklicati tajnico, da bi ji naročil dve kavi.

„Napaka v planiranju, poleg tega pa nam je Švaba storniral naročilo zelenih nogavic, ker nismo mogli pravočasno dobiti obesnih etiket,“ je pojasnjeval finančni direktor, in videti je bilo, da ga zavoljo tega ne bo zadela možganska kap.

„Predpostavljam, da je ostanek dohodka precej pi-

čel,“ je brez ročnega računalnika odšel direktor vseh direktorjev.

„Vašim predpostavkam ne mislim ugovarjati,“ mu je pritrdil finančni direktor in pogledal na uro, kajti želodec mu je govoril.

„Me pa globoko zanima, če smo kakšno postavko v našem planu sploh dosegli,“ je bil pobit direktor vseh direktorjev in je pogledal skozi okno na dvorišče, koder je šla skupina delavcev – vzdrževalcev v menzo na pivo.

„Ni tako črno, ne,“ je postal živahnejši finančni direktor, „nekateri zadeve smo celo krepko presegli.“

„Torej naj slišim še kaj veselega,“ si je dovolil pobdjšati razpoloženje direktor vseh direktorjev.

„Poglejte: več kot za dvajset odstotkov smo presegli stroške kilometrine, izplačilo domačih in tujih dnevnic, uspelo pa nam je povečati še stroške za reklamo, za reprezentanco pa še za bolniške izostanke. To pa tudi niso mačje solze,“ je vstal finančni direktor.

„Niso, res niso,“ je rekel direktor vseh direktorjev in je vrnil tajnici kavo, ki se je niti dotaknil.

TONI GAŠPERIČ